

การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
ด้วยรูปแบบจัดการเรียนรู้การตอบสนองของผู้อ่าน

โดย
นางสาวสุรัตน์ สมศรี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการสอนภาษาไทย แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาามหาบัณฑิต

ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2565

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
ด้วยรูปแบบจัดการเรียนรู้การตอบสนองของผู้อ่าน

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการสอนภาษาไทย แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต
ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน
มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2565
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

THE DEVELOPMENT OF CRITICAL READING ABILITY OF MATHAYOMSUKSA 6
STUDENTS BY USING A READER RESPONSE MODEL

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for Master of Education TEACHING THAI LANGUAGE
Department of Curriculum and Instruction
Silpakorn University
Academic Year 2022
Copyright of Silpakorn University

630620117 : การสอนภาษาไทย แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโทบัณฑิต

คำสำคัญ : ความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ, รูปแบบจัดการเรียนรู้การตอบสนองของผู้อ่าน

นางสาว สุรัตน์ สมศรี: การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้วยรูปแบบจัดการเรียนรู้การตอบสนองของผู้อ่าน อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กิ่งกาญจน์ บุรณสินวัฒนกุล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้การตอบสนองของผู้อ่าน และ 2) ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้การตอบสนองของผู้อ่าน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/2 โรงเรียนศรีรัตนวิทยา จังหวัดศรีสะเกษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จำนวน 39 คน ดำเนินการทดลองโดยใช้เวลาจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 8 คาบ ทดสอบก่อนและหลังเรียนอีก 2 คาบ รวม 10 คาบ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ 2) แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และ 3) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการตอบสนองของผู้อ่าน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบที่แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หลังจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้การตอบสนองของผู้อ่าน ($M = 14.41, SD=2.15$) สูงกว่าก่อนจัดการเรียนรู้ ($M = 9.15, SD=1.55$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้การตอบสนองของผู้อ่าน ภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ($M = 4.72, SD=0.34$)

630620117 : Major TEACHING THAI LANGUAGE

Keyword : Critical Reading ability/ Reader Response Model

MISS Surat SOMSRI : THE DEVELOPMENT OF CRITICAL READING ABILITY OF MATHAYOMSUKSA 6STUDENTS BY USING A READER RESPONSE MODEL Thesis advisor : Assistant Professor Kingkarn Buranasinvattanakul, Ph.D.

The aims of this study were 1) to compare critical reading ability of Mathayomsuksa 6 students by using reader response model and 2) to study the opinions of Mathayomsuksa 6 students towards the reader response model. The sample group used in this research were 39 students from sample random sampling in Mathayomsuksa 6 Room 2 at Sirattanawittaya School, Sisaket province, the secondary educational service area office Sisaket Yasothon, studying in the first semester, 2022 academic year. This research is conducted experiments by using learning activities for 8 periods and pretest and posttest 2 periods, totaling 10 periods. The instruments in this research are 1) lesson plans 2) critical reading ability test and 3) questionnaire on the opinions of Mathayomsuksa 6 students towards reader response model analyzed by using mean score, standard deviation (*SD*), and independent t-test score.

The results found that

1. The critical reading ability of Mathayomsuksa 6 students after using the reader response model ($M = 14.41, SD=2.15$) is higher than before ($M = 9.15, SD=1.55$), statistically significant at .05 level.

2. The opinions of Mathayomsuksa 6 students towards the reader response model are in the highest level. ($M = 4.72, SD=0.34$)

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้วยรูปแบบจัดการเรียนรู้การตอบสนองของผู้อ่าน สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี เพราะได้รับความเมตตาและความอนุเคราะห์จาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิงกาญจน์ บุรณสินวัฒน์กุล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิณพนธ์ คงวิจิตต์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สรัญญา จันทร์ชูสกุล ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการวิจัย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุษบา บัวสมบุญณ์ ประธานกรรมการในการสอบวิทยานิพนธ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิระ สมนาม ผู้ทรงคุณวุฒิที่กรุณาให้คำปรึกษา คำแนะนำและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัย ส่งผลให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้ถูกต้องและสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณในความกรุณาของท่านเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรสุดา อินทร์सान ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อาทิตย์ ดร.นัยธร และ อาจารย์กิตติพงษ์ แบลิว ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและแก้ไขเครื่องมือในการทำวิจัย สำหรับการทำให้วิทยานิพนธ์นี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณคณะผู้บริหาร ครู นักเรียนโรงเรียนศรีรัตนวิทยาที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการเก็บข้อมูลการวิจัย รวมทั้งเจ้าของผลงานวิจัย วิทยานิพนธ์ทุกเล่มสำหรับแนวทางที่เพื่อใช้ในการศึกษา และเป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับผู้วิจัยและผู้ที่จะศึกษาต่อเพื่อนำมาใช้พัฒนาการสอนได้ต่อไป และหากมีข้อผิดพลาดประการใด ผู้เขียนต้องขออภัยไว้ ณ ที่นี้

สุดท้ายนี้ขอขอบพระคุณบิดา มารดา ครู อาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอน ชี้แนะแนวทางการศึกษาแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด คุณความดีและประโยชน์ทั้งหลายที่เกิดขึ้นจากการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ผู้วิจัยขอมอบให้แก่ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคน

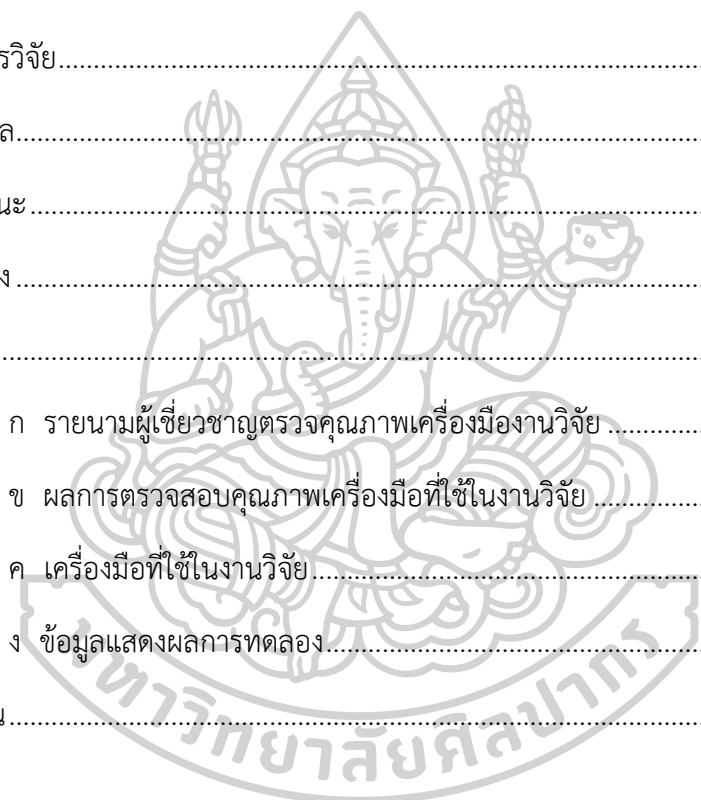
นางสาว สุรัตน์ สมศรี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญแผนภาพ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	6
คำถามในการวิจัย.....	7
วัตถุประสงค์.....	8
สมมติฐานของการวิจัย.....	8
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	9
ประโยชน์ที่ได้รับ.....	9
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	11
1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย..	11
1.1 ตัวชี้วัดกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย.....	11
1.2 คำอธิบายรายวิชาและโครงสร้างหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง การอ่าน รายวิชา ท 33101 ภาษาไทย 5 ตามหลักสูตรสถานศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนศรีรัตนวิทยา	14
2. การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ.....	16
2.1 ความหมายของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ.....	16

2.2 ความสำคัญของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ.....	17
2.3 พฤติกรรมการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ	17
2.4 การวัดและการประเมินผลกรอ่านอย่างมีวิจารณญาณ	20
2.5 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน	25
ทฤษฎีการอ่านตามแนวจิตวิทยา.....	26
3. ทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่าน	27
3.1 ความหมายของทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่าน	27
3.2 สาระสำคัญของทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่าน	28
3.3 ทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่านกับการนำไปใช้	28
3.4 การจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่าน	30
3.4.1 หลักการจัดการเรียนรู้	30
3.4.2 ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่าน	32
3.5 รูปแบบการจัดการเรียนการสอนวรรณคดีไทยตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่าน	35
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	38
4.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ	38
4.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่าน	41
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	45
1. การออกแบบวิจัย	45
2. การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	46
3. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	46
4. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	46
5. การดำเนินการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูล.....	57
6. การวิเคราะห์ข้อมูล.....	58

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	59
1. ผลเปรียบเทียบคะแนนความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้การตอบสนองของผู้อ่านก่อนและหลังจัดการ เรียนรู้.....	59
2. ผลวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ต่อการจัดการเรียนรู้ด้วย รูปแบบการตอบสนองของผู้อ่าน.....	60
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	66
สรุปผลการวิจัย.....	66
อภิปรายผล.....	67
ข้อเสนอแนะ.....	74
รายการอ้างอิง.....	76
ภาคผนวก.....	82
ภาคผนวก ก รายงานผู้เชี่ยวชาญตรวจคุณภาพเครื่องมืองานวิจัย.....	83
ภาคผนวก ข ผลการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย.....	85
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย.....	98
ภาคผนวก ง ข้อมูลแสดงผลการทดลอง.....	132
ประวัติผู้เขียน.....	138

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1 รายงานผลคะแนน (O-NET) วิชาภาษาไทย มาตรฐานการเรียนรู้ ท 1.1 ระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 6	3
ตารางที่ 2 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางต้องรู้และควรรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 1 การอ่าน.....	12
ตารางที่ 3 โครงสร้างหน่วยการเรียนรู้ที่ 1 การอ่าน รายวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	15
ตารางที่ 4 สังเคราะห์พฤติกรรมการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ	19
ตารางที่ 5 วิเคราะห์ความสอดคล้องตัวชี้วัดกับพฤติกรรมการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ.....	24
ตารางที่ 6 แบบแผนการวิจัย.....	45
ตารางที่ 7 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้ในการทดลอง.....	47
ตารางที่ 8 รายการแก้ไขแผนการจัดการเรียนรู้ตามข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ.....	49
ตารางที่ 9 โครงสร้างแบบวัดความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ.....	50
ตารางที่ 10 เกณฑ์การให้คะแนนแบบสอบอัตนัย การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ	51
ตารางที่ 11 รายการแก้ไขข้อคำถามและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ.....	53
ตารางที่ 12 รายการแก้ไขข้อคำถามรายการประเมินความคิดเห็นจากข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ 56	
ตารางที่ 13 ผลการเปรียบเทียบคะแนนความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้การตอบสนองของผู้อ่านก่อนและหลังการทดลอง	59
ตารางที่ 14 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ต่อการจัดการ เรียนรู้ด้วยรูปแบบการตอบสนองของผู้อ่าน.....	60
ตารางที่ 15 ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ขององค์ประกอบและความเหมาะสมของแผนการจัดการ เรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ ที่ 1.....	86
ตารางที่ 16 ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ขององค์ประกอบและความเหมาะสมของแผนการจัดการ เรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ ที่ 2.....	87

ตารางที่ 17 ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ขององค์ประกอบและความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ ที่ 3.....	88
ตารางที่ 18 ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ขององค์ประกอบและความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ ที่ 4.....	89
ตารางที่ 19 ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ขององค์ประกอบและความเหมาะสมของแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้การตอบสนองของผู้อ่าน (ปรนัย).....	90
ตารางที่ 20 ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ขององค์ประกอบและความเหมาะสมของแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้การตอบสนองของผู้อ่าน (อัตนัย).....	92
ตารางที่ 21 ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ขององค์ประกอบและความเหมาะสมของเกณฑ์การให้คะแนนแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ (อัตนัย).....	93
ตารางที่ 22 ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการตอบสนองของผู้อ่าน.....	93
ตารางที่ 23 ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เป็นแบบทดสอบปรนัย จำนวน 30 ข้อ..	95
ตารางที่ 24 ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เป็นแบบทดสอบอัตนัย จำนวน 10 ข้อ..	96
ตารางที่ 25 ผลการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน.....	133
ตารางที่ 26 ผลการประเมินแผนผังความคิด ใบงาน และการเขียนบันทึกการตอบสนอง.....	135
ตารางที่ 27 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยแบบทดสอบความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้วยรูปแบบจัดการเรียนรู้การตอบสนองของผู้อ่าน.....	137

สารบัญแผนภาพ

หน้า

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย 7

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การอ่านเป็นกระบวนการที่สำคัญต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ทุกคน เพราะการอ่านเป็นเครื่องมือที่ช่วยในการแสวงหาความรู้ และเสริมสร้างทักษะด้านต่าง ๆ ผู้ที่อ่านมากย่อมมีความรู้ที่กว้างขวางและสามารถนำไปใช้พัฒนาคุณภาพชีวิตได้ ดังที่ สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2545: 2) และ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2548: 8) กล่าวโดยสรุปได้ว่า การอ่านเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ผู้อ่านจำเป็นต้องรู้และเข้าใจหลักการอ่าน เข้าใจความหมาย คติวิเคราะห์ข้อมูลจากเรื่องที่อ่านได้อย่างมีวิจารณญาณ และนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้

การอ่านไม่เพียงแต่อ่านเพื่อเข้าใจความหมาย หรือรับรู้ข้อมูลข่าวสารความรู้เพียงเท่านั้น แต่การอ่านต้องพิจารณาแยกแยะวิเคราะห์ข้อมูลด้วยว่าข้อมูลใดมีประโยชน์และสามารถเชื่อถือได้ การอ่านอย่างมีวิจารณญาณจึงมีความจำเป็นมากเนื่องจากการอ่านดังกล่าวช่วยให้รู้ข้อเท็จจริงของเรื่องที่อ่าน อีกทั้งยังนำสิ่งที่อ่านไปใช้ในชีวิตให้เกิดประโยชน์ได้ ดังที่ เอมอร์ เนียมน้อย (2551: 11) กล่าวสรุปว่า การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ คือ การอ่านที่ต้องใช้ความคิด และความสามารถในการพิจารณาเรื่องที่อ่าน วิเคราะห์ข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น สรุปใจความสำคัญและเข้าใจจุดประสงค์ ตัดสินประเมินค่าจากเรื่องที่อ่านและนำไปประยุกต์ใช้ได้ ฉะนั้นการอ่านอย่างมีวิจารณญาณจึงมีความสำคัญอย่างมากต่อผู้คนทุกเพศทุกวัย โดยเฉพาะผู้ที่อยู่ในวัยศึกษาหรือนักเรียน ทั้งนี้เพราะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณนอกจากจะเป็นเครื่องมือช่วยรับรู้ข้อมูลข่าวสารแล้วยังเป็นเครื่องมือช่วยถ่วงรอกข้อมูลที่เกิดประโยชน์ไปใช้และเป็นทักษะสำคัญในการรับสาร

ความสำคัญของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณข้างต้น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2551: 44) ได้กำหนดสาระเกี่ยวกับการอ่านไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยกำหนดเนื้อหาของการศึกษาการอ่านไว้ในสาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิด เพื่อนำไปใช้ตัดสินใจและแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน ซึ่งตัวชี้วัดในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 ได้กำหนดให้นักเรียนได้พัฒนาความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณไว้ในตัวชี้วัดที่ ท 1.1 ม 4-6/2 - ท 1.1 ม 4-6/5 ในเรื่องของการตีความ แปลความ และขยายความเรื่องที่อ่าน วิเคราะห์และวิจารณ์เรื่องที่อ่านในทุก ๆ ด้านอย่างมีเหตุผล คาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่าน และประเมินค่าเพื่อนำความรู้ ความคิดไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต วิเคราะห์ วิจารณ์ แสดงความคิดเห็นโต้แย้งกับเรื่องที่อ่านและเสนอความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล จะเห็นได้ว่าความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณมีความสำคัญสำหรับ

นักเรียนมาก จากการกำหนดมาตรฐาน ตัวชี้วัดของนักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ต้องมีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เพื่อนำไปปรับใช้ในการดำรงชีวิต ทั้งนี้เพราะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณเป็นการอ่านขั้นสูงที่ผู้อ่านต้องใช้ทักษะในหลายด้าน เพื่อให้การอ่านเกิดประสิทธิผล

แม้ว่าการอ่านอย่างมีวิจารณญาณจะมีความสำคัญและเป็นการอ่านขั้นสูงที่ต้องใช้ทักษะและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ดังที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดมาตรฐานและตัวชี้วัดไว้ แต่ยังพบปัญหาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณจากงานวิจัยต่าง ๆ ดังที่ ประสพร์ค์ ตันติเสนาะ (2560), อุซาวดี ชุกลินหอม (2560) และสุตาพร รินสมปาน (2562) ที่ได้กล่าวถึงปัญหาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสรุปได้ว่า นักเรียนมีความบกพร่องในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ไม่สนใจเรื่องที่อ่าน ความจดจ่อในการอ่านเรื่องราวนั้นมีน้อย ไม่มีสมาธิในการอ่านทำให้ไม่สามารถจับใจความสำคัญ วิเคราะห์ วิวิจารณ์เรื่องราวต่าง ๆ ได้ ไม่สามารถตีความ วิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินคุณค่าจากสิ่งที่อ่าน ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำลง จากปัญหาดังกล่าวได้มีการแก้ปัญหาและพัฒนาความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนด้วยรูปแบบการสอน วิธีการสอน เทคนิคต่าง ๆ เช่น รูปแบบการเรียนการสอนการอ่านตามทฤษฎีโครงสร้าง รูปแบบการสอนวรรณคดีไทยโดยประยุกต์ใช้วิธียีสต์กับวรรณคดีท้องถิ่น วิธีสอนแบบ SQ5R เป็นต้น

ปัญหาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณแม้ว่าจะได้รับการแก้ไขและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง หากแต่ผู้วิจัยยังพบปัญหาด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณที่จำเป็นจะต้องพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถดังกล่าว ดังจะเห็นได้จากรายงานผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียนไทยตามโครงการประเมินผลนักเรียนร่วมกับนานาชาติ หรือ PISA (Program for International Student Assessment) 2018 พบว่า ผลการประเมินการอ่านของประเทศไทย มีคะแนนการอ่าน 393 คะแนน ซึ่งมีคะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยขององค์การความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา OECD (Organisation for Economic Co-operation and Development) และมีแนวโน้มลดลงนับตั้งแต่การประเมินการอ่านครั้งแรกใน ปี ค.ศ. 2000 แสดงให้เห็นว่าตลอดระยะเวลากว่า 20 ปีที่ผ่านมา ความรู้และทักษะด้านการอ่านของนักเรียนไทยไม่ได้มีการพัฒนาขึ้น แม้ใน ปี ค.ศ. 2009 ถึง ค.ศ. 2012 ประเทศไทยจะมีผลการประเมินการอ่านมีแนวโน้มสูงขึ้น หากแต่รอบการประเมิน ปี 2018 จนถึงปัจจุบันกลับมีแนวโน้มลดลง มีนักเรียนเพียง ร้อยละ 0.2 ที่มีผลการประเมินด้านการอ่านอยู่ในกลุ่มสูงหรือมีความสามารถทางการอ่านที่ระดับ 5 และระดับ 6 ในขณะที่ค่าเฉลี่ยของประเทศสมาชิก OECD มีนักเรียนประมาณ ร้อยละ 8.7 อยู่ในกลุ่มนี้ ซึ่งนักเรียนที่ระดับนี้สามารถเข้าใจบทอ่านที่มีความยาวมากได้สามารถจัดการกับแนวคิดที่เป็นนามธรรมหรือแนวคิดเชิงทฤษฎีที่ขัดแย้งกับความรูสึก และสามารถแยกแยะความแตกต่างระหว่างข้อเท็จจริงกับความคิดเห็นเมื่อมีร่องรอยที่แสดงอย่างชัดเจนหรือโดยนัยในเนื้อหาหรือแหล่งของข้อมูลได้ (ศูนย์ดำเนินงาน PISA แห่งชาติ,

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2564: 165-166) ข้อมูลดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าการอ่านเป็นปัญหาที่สำคัญและจำเป็นที่จะต้องได้รับการปรับปรุงพัฒนา เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะการอ่านที่ดีและนำไปใช้ได้เหมาะสมในสังคมปัจจุบันการรับข้อมูลข่าวสารให้เกิดประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียน โดยการประเมินจากการสอบและจากรายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) วิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนศรีรัตนวิทยา อำเภอศรีรัตนะ จังหวัดศรีสะเกษ ปีการศึกษา 2561-2563 ซึ่งเป็นการประเมินต่อเนื่องทุกปี แสดงให้เห็นถึงค่าคะแนนที่ต่ำกว่ากว่าระดับประเทศ ดังรายงานผลการทดสอบที่ปรากฏในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 รายงานผลคะแนน (O-NET) วิชาภาษาไทย มาตรฐานการเรียนรู้ ท 1.1 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

มาตรฐานการเรียนรู้	ปีการศึกษา	คะแนนเต็ม	คะแนนระดับประเทศ	คะแนนระดับจังหวัด	คะแนนระดับโรงเรียน
มาตรฐาน ท 1.1	2561	100	57.48	54.09	56.78
มาตรฐาน ท 1.1	2562	100	43.65	41.17	40.09
มาตรฐาน ท 1.1	2563	100	48.10	45.09	44.25

ที่มา : กลุ่มบริหารงานวิชาการ โรงเรียนศรีรัตนวิทยา “รายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2561- 2563”

ผลการศึกษาข้อมูลรายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2561 - 2563 พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนศรีรัตนวิทยา มีคะแนนเฉลี่ยภาษาไทย สาระการอ่านระดับโรงเรียนต่ำกว่าระดับประเทศ ในส่วนของมาตรฐาน ท 1.1 สาระการอ่าน แสดงให้เห็นว่าระดับคุณภาพวิชาภาษาไทยของโรงเรียนยังไม่เป็นที่น่าพึงพอใจ และเป็นปัญหาสำคัญที่ต้องพัฒนาให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น

จากการสัมภาษณ์ปัญหาของครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนศรีรัตนวิทยา (กานต์คินี เดชหาญ, ณีฐฎากุลยา จันท์เป็เรียง, และนภัสวรรณ ศักดิ์วิจารณ์, ผู้ให้สัมภาษณ์, 5 กุมภาพันธ์ 2564) พบว่า ปัญหาในการสอนเรื่องการอ่านรายวิชาภาษาไทย คือ นักเรียนไม่ตั้งใจอ่านเรื่อง ไม่มีสมาธิในการอ่านขาดทักษะการคิด ทำให้เวลาที่อ่านเรื่องราวแล้วไม่สามารถตีความวิเคราะห์ แสดงความคิดเห็นและประเมินค่าตัดสินเรื่องที่อ่านได้ สังเกตได้จากชิ้นงานที่ส่ง พบว่าผู้เรียนขาดวิจารณญาณในการอ่าน มักคัดลอกงานจากอินเทอร์เน็ตมาส่งโดยไม่กลั่นกรองข้อมูลก่อน

ตอบคำถามได้ไม่ตรงประเด็น และไม่สามารถแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่านได้ อีกทั้งปัญหาด้านผู้สอนมีส่วนทำให้การอ่านไม่ประสบความสำเร็จ คือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ยังไม่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาความสามารถอย่างมีประสิทธิภาพ

จากการศึกษาปัญหาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนพบว่า สาเหตุของปัญหามาจากผู้เรียนและกระบวนการจัดการเรียนการสอนของผู้สอน ซึ่งจัดว่าเป็นเรื่องที่มีผู้สนใจศึกษากันมาก ดังจะเห็นได้จากงานวิจัยหลายเรื่องที่ได้จัดการเรียนรู้เรื่องการอ่านอย่างมีวิจารณญาณในระดับชั้นต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความสามารถของนักเรียน และให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น เช่น การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการปรับใช้รูปแบบการสอนวรรณคดีไทยโดยประยุกต์ใช้ร้อยสัจสี่กับวรรณกรรมท้องถิ่น (สุดาพร รินสมปาน, 2562: 8) การใช้รูปแบบการเรียนการสอนอ่านตามทฤษฎีโครงสร้างเพื่อเสริมสร้างความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 (ประเสริฐ ตันติเสนาะ, 2560: 132) การใช้ทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่านที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย และความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 (ธีรรัตน์ นาคละมัย, 2559: 35) จากที่กล่าวมาข้างต้นแล้วนั้น ผู้วิจัยเห็นว่าควรมีการจัดการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบ เทคนิคและวิธีสอนใหม่ ๆ มาใช้พัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของผู้เรียน

ทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่าน (Reader Response Theory) เป็นทฤษฎีที่กล่าวถึงแนวทางในการอ่านวรรณกรรมที่เน้นการเชื่อมโยงของผู้เรียนกับประสบการณ์จากวรรณกรรม Louise Rosenblatt ได้เขียนหนังสือชื่อ *Literature as Exploration* ในปี ค.ศ. 1938 หนังสือดังกล่าวเป็นที่ยอมรับในวงกว้างโดยผู้สอน และนักวิจัยในต่างประเทศ ต่างอ้างอิงและได้นำทฤษฎีนี้ไปประยุกต์ใช้ในการสอน มีนักวิชาการศึกษาหลายท่านได้สรุปความเป็นมาของทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่านไว้ (Rosenblatt, 1985: 38 อ้างถึงใน Carlisle 2000:12; Thompson, 1992 อ้างถึงใน Trisnawati, 2009; Bressler, 2007 อ้างถึงใน Sahragard & Rasti, 2013: 250; Church, 1997: online อ้างถึงใน พรทิพย์ ศิริสมบูรณ์เวช, 2547: 36; สุรเดช โชติอุดมพันธ์, 2560: 174) สรุปได้ว่า ทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่านเน้นให้ความสำคัญระหว่างข้อความที่สื่อสารไปยังผู้อ่าน ให้มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวบทอ่านที่จะทำให้เข้าใจความหมาย ความรู้สึก ความคิด รูปภาพและตัวอักษร ตัวบทอ่านจะทำหน้าที่กระตุ้นให้ผู้อ่านตอบสนองผ่านอารมณ์ ความรู้สึก ประสบการณ์ส่วนตัวของผู้อ่าน โดยให้อิสระแก่ผู้อ่าน เพื่อให้เกิดการตอบสนองต่อเหตุการณ์ซึ่งเกี่ยวข้องกับความคิดและความรู้สึกจากข้อความที่อ่าน

รูปแบบการจัดการเรียนรู้การตอบสนองของผู้อ่าน (Reader Response Instructional Model) เป็นรูปแบบการสอนหนึ่งที่จะช่วยให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจในบทอ่านได้ดีขึ้น

และสามารถพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณได้เนื่องจากรูปแบบการจัดการเรียนรู้การตอบสนองของผู้อ่าน เน้นให้ผู้เรียนได้เชื่อมโยงประสบการณ์เดิมกับการตีความวรรณกรรม และให้อิสระแก่ผู้เรียนในการตัดสินใจว่าเรื่องที่อ่านตามความรู้และประสบการณ์เพื่อเกิดความเข้าใจ ทำให้เกิดการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์และประเมินค่า อันนำไปสู่การอ่านอย่างมีวิจารณญาณได้

จากศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่านในการเรียนการสอน เช่น พรทิพย์ ศิริสมบูรณ์เวช (2547: 19) ได้วิจัยพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนวรรณคดีไทยตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่านเพื่อเสริมสร้างความสามารถด้านการตอบสนองต่อวรรณคดี การอ่านเพื่อความเข้าใจ การคิดไตร่ตรองของนิสิตระดับปริญญาบัณฑิต ปาริชาติ ตามวงศ์ (2550) ได้วิจัยผลของการใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่านที่มีต่อความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจและเจตคติต่อวรรณกรรมล้านนาของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ณิชนิรักษ์ ชูชัยมงคล (2557: 63) วิจัย เรื่อง การศึกษาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้วรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่จัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่าน และ Al-Bulushi (2011) ได้ทำวิจัยเรื่อง การสอนเรื่องสั้นในบริบทของโอมาน: การใช้ทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่าน ซึ่งงานวิจัยดังกล่าว พบว่า กลุ่มทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่านมีคะแนนความสามารถด้านการอ่านเพื่อความเข้าใจสูงกว่ากลุ่มควบคุม ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจและศึกษาเพื่อนำรูปแบบการเรียนการสอนวรรณคดีไทยตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่านมาปรับใช้ในการเรียนการสอนที่ใช้สื่อเป็นวรรณกรรมประเภทสารคดี เรื่องสั้น นวนิยาย และกวีนิพนธ์

ทั้งนี้การนำรูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่านมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จะช่วยให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในวรรณกรรมที่อ่านได้ดียิ่งขึ้น และสามารถพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณได้ เนื่องจากรูปแบบการสอนการตอบสนองของผู้อ่าน เน้นให้ผู้เรียนได้ใช้การคิดวิเคราะห์จากตัวบทที่อ่านให้เข้าใจเรื่องราวมาตีความ เชื่อมโยงประสบการณ์ของตนกับบทอ่านเพื่อให้เข้าใจเรื่องราวมากขึ้น และประเมินค่าตัดสินจากความรู้และประสบการณ์อย่างมีเหตุผล ผู้วิจัยได้เลือกใช้รูปแบบการสอนวรรณคดีไทยตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่านของพรทิพย์ ศิริสมบูรณ์เวช (2547) มีขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่านไว้ 5 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ขั้นสร้างความเข้าใจเบื้องต้นในการอ่าน 2) ขั้นเชื่อมโยงประสบการณ์ 3) ขั้นเรียนรู้อย่างมีปฏิสัมพันธ์ 4) ขั้นให้และรับข้อมูลป้อนกลับ และ 5) ขั้นทบทวนและเขียนบันทึกการตอบสนอง ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่านนี้จะเป็นรูปแบบการสอนหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับวิชาภาษาไทยได้อีกด้วย

จากแนวคิดและหลักการข้างต้น ผู้วิจัยสนใจนำรูปแบบการสอนวรรณคดีไทยตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่านมาพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้สื่อการสอนเป็นวรรณกรรมประเภทสารคดี เรื่องสั้น นวนิยาย และ กวีนิพนธ์มาใช้เป็นบทอ่านในการวิจัย รูปแบบการสอนวรรณคดีไทยตามทฤษฎีการตอบสนอง ของผู้อ่านจะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ เชื่อมโยงประสบการณ์ตนเองกับ เรื่องที่อ่าน เข้าใจเรื่องที่อ่านมากขึ้น แสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่านได้อย่างมีเหตุผล และประเมิน ค่าตัดสินได้ ซึ่งจะเป็นแนวทางที่จะช่วยพัฒนาความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน ต่อไป

กรอบแนวคิดการวิจัย

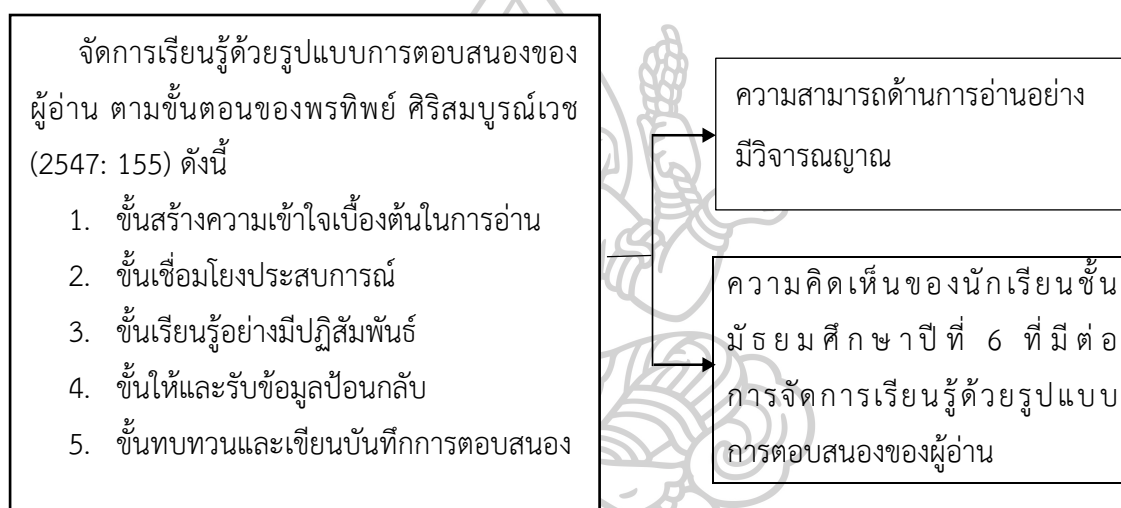
การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้วยรูปแบบจัดการเรียนรู้การตอบสนองของผู้อ่าน ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดและทฤษฎี งานวิจัยที่ เกี่ยวข้องกับการเรียนทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่านและการอ่านอย่างมีวิจารณญาณดังนี้

รูปแบบการตอบสนองของผู้อ่าน เป็นรูปแบบที่ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเชื่อมโยงประสบการณ์ ของตนกับเรื่องที่อ่าน และเปิดโอกาสให้ได้แสดงความคิดเห็นที่หลากหลาย ช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องที่อ่านมากยิ่งขึ้น และจะสามารถพัฒนาความสามารถด้านการอ่านอย่างมี วิจารณญาณได้ ผู้วิจัยได้เลือกใช้รูปแบบการตอบสนองของผู้อ่านของ พรทิพย์ ศิริสมบุญเวช (2547) ได้กำหนดขั้นตอน ดังนี้ 1) ขั้นสร้างความเข้าใจเบื้องต้นในการอ่าน 2) ขั้นเชื่อมโยงประสบการณ์ 3) ขั้นเรียนรู้อย่างมีปฏิสัมพันธ์ 4) ขั้นให้และรับข้อมูลป้อนกลับ 5) ขั้นทบทวนและเขียนบันทึก การตอบสนอง

การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ คือ การอ่านที่ผู้อ่านต้องใช้ความคิด และความสามารถใน การพิจารณาเรื่องที่อ่าน วิเคราะห์ข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น สรุปลงใจความสำคัญและเข้าใจจุดประสงค์ ตัดสินประเมินค่าจากเรื่องที่อ่านและนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ ผู้วิจัยได้สังเคราะห์แนวคิด กระบวนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ (สุขุม เฉลยทรัพย์ 2531: 196; ดนยา วงศ์ณะชัย, 2542: 179 บันลือ พฤกษ์วัน, 2556: 76-78; Gunning, 1992, อ้างถึงใน ชลธิชา หอมฟุ้ง, 2557: 53) สรุปได้ว่า กระบวนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เริ่มจากผู้อ่านจะต้องสำรวจความถูกต้องเรื่องที่อ่านเข้าใจใน เนื้อหาและจุดประสงค์ของผู้เขียน สามารถแยกประเด็นข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นได้ สามารถตีความ เปรียบเทียบความเหมือนความต่างด้วยภาษาที่เหมาะสม วิเคราะห์และสรุปความ แสดงปฏิกิริยาต่อ สิ่งที่อ่านแสดงความคิดเห็นกับสิ่งที่อ่านได้อย่างเหมาะสม ตัดสินและประเมินค่าสิ่งที่อ่านได้อย่างมี เหตุผล ทั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดการวัดจากแบบวัดความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ที่ผู้วิจัย สร้างจากการศึกษาพฤติกรรมกรรมการอ่านอย่างมีวิจารณญาณประกอบด้วย 1) อธิบายความหมาย ตีความคำศัพท์ หรือสำนวน 2) การสรุปและจับใจความเรื่องที่ 3) บอจุดประสงค์และวิเคราะห์

น้ำเสียงของผู้เขียน 4) จำแนกข้อเท็จจริง ความคิดเห็นและพิจารณาความน่าเชื่อถือของข้อมูล และ 5) การประเมินค่าเรื่องที่อ่านและข้อคิดที่ได้รับ

หากพิจารณาจากรูปแบบการตอบสนองของผู้อ่าน จะพบว่าในแต่ละขั้นของรูปแบบการตอบสนองของผู้อ่านสามารถนำมาใช้และส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ผู้วิจัยจึงได้นำรูปแบบการตอบสนองของผู้อ่านมาใช้เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยการนำแนวคิด หลักการ และขั้นตอนกระบวนการมาใช้ให้สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

คำถามในการวิจัย

1. ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หลังการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้การตอบสนองของผู้อ่านสูงกว่าก่อนเรียนหรือไม่อย่างไร

2. นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการตอบสนองของผู้อ่านอยู่ในระดับใด เพราะเหตุใด

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ก่อนการจัดการเรียนรู้และหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้การตอบสนองของผู้อ่าน
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้การตอบสนองของผู้อ่าน

สมมติฐานของการวิจัย

รูปแบบการจัดการเรียนรู้การตอบสนองของผู้อ่านช่วยพัฒนาความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนศรีรัตนวิทยา จังหวัดศรีสะเกษ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 240 คน

กลุ่มตัวอย่าง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนศรีรัตนวิทยา จังหวัดศรีสะเกษ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 1 ห้อง จากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม โดยการจับสลากได้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/2 มีนักเรียนจำนวน 39 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น

รูปแบบการจัดการเรียนรู้การตอบสนองของผู้อ่าน

ตัวแปรตาม

- 1) ความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
- 2) ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้การตอบสนองของผู้อ่าน

3. เนื้อหา

ขอบเขตการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 กำหนดมาจากสาระการเรียนรู้ที่ใช้สอนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้

ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน เนื้อหาที่ใช้คัดเลือกจากสาระการเรียนรู้แกนกลางจากบทอ่านวรรณกรรมประเภทสารคดี เรื่องสั้น นวนิยาย และกวีนิพนธ์

4. ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง

ดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 ใช้เวลาในการทดลอง 8 คาบ ทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนอีก 2 คาบ รวมเป็น 10 คาบ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **ความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ** หมายถึง การอ่านขั้นสูงเพื่อสำรวจความถูกต้องจากเรื่องที่อ่าน เข้าใจในเนื้อหาและจุดประสงค์ของผู้เขียน สามารถแยกประเด็นข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นได้ สามารถตีความ คำศัพท์ หรือสำนวน วิเคราะห์น้ำเสียงผู้แต่งและสรุปจับใจความ พิจารณาความน่าเชื่อถือของข้อมูล และแสดงความคิดเห็นกับสิ่งที่อ่านได้อย่างเหมาะสม ตัดสินและประเมินค่าสิ่งที่อ่านและข้อคิดที่ได้รับได้อย่างมีเหตุผล ซึ่งวัดจากแบบวัดความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นแบบปรนัย เลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 15 ข้อ และแบบอัตนัย จำนวน 5 ข้อ

2. **รูปแบบจัดการเรียนรู้การตอบสนองของผู้อ่าน** หมายถึง แบบแผนในการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วยหลักการ ขั้นตอนการสอน ตามรูปแบบการเรียนการสอนวรรณคดีไทยของพรทิพย์ ศิริสมบูรณ์เวช มีขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ คือ 1) ขั้นสร้างความเข้าใจเบื้องต้นในการอ่าน 2) ขั้นเชื่อมโยงประสบการณ์ 3) ขั้นเรียนรู้อย่างมีปฏิสัมพันธ์ 4) ขั้นให้และรับข้อมูลป้อนกลับ และ 5) ขั้นทบทวนและเขียนบันทึกการตอบสนอง ใช้ร่วมกับสื่อการสอน คือ สารคดีเรื่องสั้น นวนิยาย และกวีนิพนธ์

3. **ความคิดเห็นของนักเรียน** หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้การตอบสนองของผู้อ่าน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียน ด้านบรรยากาศการเรียน และด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดการเรียนรู้

4. **นักเรียน** หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนศรีรัตนวิทยา อำเภอศรีรัตนะ จังหวัดศรีสะเกษ

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ได้รับการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ สามารถเชื่อมโยงความรู้และวรรณกรรมให้เป็นความรู้เดียวกัน

2. ได้แนวทางสำหรับพัฒนาความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณด้วยการจัดการเรียนรู้รูปแบบการตอบสนองของผู้อ่าน

3. ได้แนวทางสำหรับใช้ในการจัดการเรียนรู้การอ่านงานเขียนประเภทสารคดี เรื่องสั้น นวนิยาย และกวีนิพนธ์

บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้การตอบสนองของผู้อ่าน ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักการแนวคิด ทฤษฎี จากเอกสารและงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการวิจัยในครั้งนี้ ดังหัวข้อต่อไปนี้

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
 - 1.1 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระภาษาไทย
 - 1.2 คำอธิบายรายวิชาและโครงสร้างรายวิชา ท 33101 ภาษาไทย 6 ตามหลักสูตรสถานศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนศรีรัตนวิทยา
2. การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
 - 2.1 ความหมายของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
 - 2.2 ความสำคัญของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
 - 2.3 พฤติกรรมการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
 - 2.4 การวัดและประเมินผลกรอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
 - 2.5 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน
3. ทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่าน
 - 3.1 ความเป็นมาของทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่าน
 - 3.2 สาระสำคัญของทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่าน
 - 3.3. การนำทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่านไปใช้
 - 3.4 การจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่าน
 - 3.5 รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่าน
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 4.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
 - 4.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่าน

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

1.1 ตัวชี้วัดกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

จากการศึกษาสาระการเรียนรู้และมาตรฐานการศึกษาผู้วิจัยมีความสนใจที่จะพัฒนา สาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ

แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน โดยพิจารณาตัวชี้วัดในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6

สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

ตารางที่ 2 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางต้องรู้และควรรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
สาระที่ 1 การอ่าน

ชั้น	รหัสตัวชี้วัด	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้ แกนกลาง	ต้องรู้	ควรรู้
ม.4-6	ท 1.1 ม.4-6/1	1. อ่านออกเสียงบทร้อยแก้ว และบทร้อยกรองได้อย่างถูกต้อง ไพเราะ และเหมาะสมกับเรื่องที่อ่าน	- การอ่านออกเสียงร้อยแก้วประเภทต่างๆ เช่น ขำ ว บ ท โฆ ษ ณา บทความ จากหนังสือเรียนและสื่ออื่น ๆ	✓	
	ท 1.1 ม.4-6/2	2. ตีความ แปลความ และขยายความเรื่องที่อ่าน	- การอ่านทำนองเสนาะ โคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน และร้อย - การอ่านจับใจความสำคัญจากวรรณคดีและวรรณกรรมในห้องเรียน รวมทั้งบทเรียนจากกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ	✓	
	ท 1.1 ม.4-6/3	3. วิเคราะห์และวิจารณ์เรื่องที่อ่านในทุก ๆ ด้านอย่างมีเหตุผล		✓	

ชั้น	รหัสตัวชี้วัด	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้ แกนกลาง	ต้องรู้	ควรรู้
	ท 1.1 ม.4-6/4	4. คาดคะเนเหตุการณ์ จากเรื่องที่อ่าน และ ประเมินค่าเพื่อนำความรู้ ความคิดไปใช้ตัดสินใจ		✓	
		แก้ปัญหาในการดำเนิน ชีวิต			
	ท 1.1 ม.4-6/5	5. วิเคราะห์ วิจาร์ณ แสดงความคิดเห็นโต้แย้ง กับเรื่องที่อ่านและเสนอ ความคิดใหม่อย่างมี เหตุผล		✓	
	ท 1.1 ม.4-6/6	6. ตอบคำถามจากการ อ่านงานเขียนประเภท ต่างๆ ภายในเวลาที่ กำหนด		✓	
	ท 1.1 ม.4-6/7	7. อ่านเรื่องต่างๆ แล้ว เขียนกรอบแนวคิดผัง ความคิด บันทึกย่อความ และรายงาน		✓	
	ท 1.1 ม.4-6/8	8. สังเคราะห์ความรู้จาก การอ่าน สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อ อิเล็กทรอนิกส์ และแหล่ง เรียนรู้ต่าง ๆ มาพัฒนาตน พัฒนาการเรียน และ พัฒนาความรู้ทางอาชีพ		✓	
	ท 1.1 ม.4-6/9	9. มีมารยาทในการอ่าน	มารยาทในการอ่าน		✓

ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางต้องรู้และควรรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 1
การอ่าน มี 9 ตัวชี้วัด

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยใช้ตัวชี้วัดสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 1 การอ่าน จำนวน 4 ตัวชี้วัด คือ

ท 1.1 ม.4-6/2 ตีความ แปลความ และขยายความเรื่องที่อ่าน

ท 1.1 ม.4-6/3 วิเคราะห์และวิจารณ์เรื่องที่อ่านในทุก ๆ ด้านอย่างมีเหตุผล

ท 1.1 ม.4-6/4 คาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่าน และประเมินค่าเพื่อนำความรู้ ความคิดไป ใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต

ท 1.1 ม.4-6/5 วิเคราะห์ วิจารณ์ แสดงความคิดเห็นโต้แย้งกับเรื่องที่อ่านและเสนอความคิด ใหม่อย่างมีเหตุผล

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้ตัวชี้วัด จำนวน 4 ตัวชี้วัด ที่มีความสอดคล้องกับความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เมื่อนักเรียนได้เรียนรู้เรื่องการอ่านอย่างมีวิจารณญาณแล้ว นักเรียนต้องสามารถตีความ แปลความ คำศัพท์ หรือสำนวน เข้าใจในเนื้อหาและจุดประสงค์ของผู้เขียน สามารถแยกประเด็นข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นได้ วิเคราะห์น้ำเสียงผู้แต่งและสรุปจับใจความ พิจารณาความน่าเชื่อถือของข้อมูล และแสดงความคิดเห็นกับสิ่งที่อ่านได้อย่างเหมาะสม ตัดสินและประเมินค่าสิ่งที่อ่านและข้อคิดที่ได้รับ ผู้วิจัยได้นำเอาตัวชี้วัดทั้ง 4 ตัวชี้วัด ไปวิเคราะห์ความสอดคล้องกับพฤติกรรมการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และกำหนดเป็นโครงสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

1.2 คำอธิบายรายวิชาและโครงสร้างหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง การอ่าน รายวิชา ท 33101 ภาษาไทย 5 ตามหลักสูตรสถานศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนศรีรัตนวิทยา

คำอธิบายรายวิชา

รายวิชา ภาษาไทย 5

รหัสวิชา ท 33101

เวลา 40 ชั่วโมง

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ภาคเรียนที่ 1

จำนวน 1.0 หน่วยกิต

ศึกษาและฝึกอ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้ถูกต้อง อ่านงานเขียนประเภทต่าง ๆ หลักการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ สรุปเรื่องที่อ่านวิเคราะห์ วิจารณ์ ประเมินค่าอย่างมีเหตุผล แสดงความคิดเห็น และนำความรู้จากที่อ่านมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เขียนสื่อความในรูปแบบต่าง ๆ เรียงความ ผลงานเขียนของตนเอง เข้าใจหลักการฟัง ดู มีวิจารณญาณในการเลือกฟัง ดู สรุปเรื่อง วิเคราะห์ วิจารณ์ และแสดงความคิดเห็นโต้แย้ง พูดในโอกาสต่าง ๆ เข้าใจธรรมชาติของภาษาพลังของภาษา และลักษณะภาษา ใช้ระดับภาษาและคำราชาศัพท์ได้อย่างเหมาะสม รู้และเข้าใจหลักการวิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรม วิเคราะห์และประเมินค่าวรรณคดีด้านวรรณศิลป์

ด้านสังคมและวัฒนธรรม การสังเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมนำข้อคิดที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน
ท่องจำบทอาขยานและบทร้อยกรองที่มีคุณค่า

โดยใช้กระบวนการฝึกทักษะการอ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรอง กระบวนการอ่าน
อย่างมีวิจารณญาณ ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อความในรูปแบบต่าง ๆ ทักษะการฟัง ดู ฟุด และใช้
กระบวนการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมได้อย่างเหมาะสมและสร้างสรรค์

เพื่อนำความรู้ความคิดไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต มีมารยาทในการอ่าน มีนิสัย
รักการอ่าน มีมารยาทในการเขียน สามารถนำทักษะการอ่านและการเขียนไปพัฒนาตนเอง
มีวิจารณญาณในการฟังและดู มีมารยาทในการฟังและดู เห็นคุณค่าความสำคัญของภาษาและ
วรรณคดีไทย มีคุณธรรม จริยธรรม มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
ซื่อสัตย์สุจริต ใฝ่เรียนรู้ รักความเป็นไทย และมีจิตสาธารณะ สามารถดำเนินชีวิตอย่างสันติสุข
ในสังคมไทยและสังคมโลก

รวม 25 ตัวชี้วัด

ท 1.1 ม.4/1, ม.4/2, ม.4/3, ม.4/4, ม.4/5, ม.4/7, ม.4/9

ท 2.1 ม.4/1, ม.4/2, ม.4/4, ม.4/8

ท 3.1 ม.4/1, ม.4/2, ม.4/3, ม.4/4, ม.4/6

ท 4.1 ม.4/1, ม.4/3, ม.4/5, ม.4/7

ท 5.1 ม.4/1, ม.4/2, ม.4/3, ม.4/4, ม.4/6

โครงสร้างหน่วยการเรียนรู้รายวิชา ท 33101 ภาษาไทย 5 เรื่อง การอ่าน

งานวิจัยฉบับนี้ได้ดำเนินการทดลองในรายวิชา ภาษาไทย ท33101 เป็นรายวิชาพื้นฐาน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนศรีรัตนวิทยา ทั้งนี้ ผู้วิจัยจะคัดเลือก
เฉพาะโครงสร้างเวลาเรียนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน มานำเสนอเท่านั้น ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 3 โครงสร้างหน่วยการเรียนรู้ที่ 1 การอ่าน รายวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย การเรียนรู้	มาตรฐาน การเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
1	การอ่าน	ท 1.1 ม 4-6/2 ท 1.1 ม 4-6/3 ท 1.1 ม 4-6/4 ท 1.1 ม 4-6/5 ท 1.1 ม 4-6/9	การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ คือ การอ่านที่ต้องใช้ความคิดพิจารณา อย่างรอบคอบ แปลความ ตีความ สรุปใจความ วิเคราะห์ วิจารณ์ แสดงความ	8	20

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย การเรียนรู้	มาตรฐาน การเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
			คิดเห็น และประเมินค่า เกี่ยวกับ เรื่องที่อ่านในทุก ๆ ด้านอย่างมี เหตุผล และนำความรู้ความคิดไป ใช้ ตัด สิ้น ใจ แก่ ป ญ ห า ใน การดำเนินชีวิต และมีมารยาทใน การอ่าน		

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลองโดยกำหนด ระยะเวลาในการทดลองทั้งสิ้น 8 คาบ คาบละ 50 นาที โดยมีการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน จำนวน 2 คาบ รวมทั้งสิ้น 10 คาบ

2. การอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ

การอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ เป็นกระบวนการอ่านที่มีประสิทธิภาพ เพราะทำให้ผู้อ่านได้รับข้อมูลที่เชื่อถือได้ จากการคิดพิจารณา วิเคราะห์ ประเมินค่าข้อมูลที่รับอย่างมีเหตุผลก่อนที่จะเชื่อถือข้อมูลนั้น ๆ ผู้วิจัยได้ศึกษาประเด็นเกี่ยวข้องกับการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ ดังนี้

2.1 ความหมายของการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ

การอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณเป็นกระบวนการอ่านที่ต้องใช้ทักษะขั้นสูง ผู้อ่านต้องใช้สติปัญญา ไตร่ตรองสิ่งที่ได้อ่านอย่างพินิจพิจารณา วิเคราะห์ เพื่อตัดสินประเมินค่าอย่างมีเหตุผล ก่อนที่จะเชื่อถือข้อมูลนั้น ๆ มีนักวิชาการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณไว้ (ประเทิน มหาพันธ์, 2530: 173; สุขุม เฉลยทรัพย์, 2531: 34; ฉวีวรรณ คูหาภินันท์, 2542: 17; สมบัติ จำปาเงิน และสำเนียง มณี กาญจน์, 2548: 98; เอมอร เนียมน้อย, 2551: 11; ราชบัณฑิตยสถาน, 2556: 1117; Taschow, 1972: 3) สรุปได้ว่า การอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ คือ การอ่านที่ต้องใช้ความคิด พิจารณาเรื่องที่อ่าน วิเคราะห์ข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น สรุปใจความสำคัญ และเข้าใจจุดประสงค์ ตัดสินประเมินค่าจากเรื่องที่อ่านและนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

จากการศึกษาความหมายการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณดังกล่าวผู้วิจัยได้นำไปสู่การกำหนด นิยามคำศัพท์เฉพาะของคำว่าความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณว่าเป็นการอ่านที่เน้นในเรื่องการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่าจากเรื่องที่อ่าน

2.2 ความสำคัญของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ มีความสำคัญอย่างมาก เพราะจะเป็นสิ่งที่จะช่วยในการสื่อสาร การรับข้อมูล กลั่นกรองข้อมูลอย่างเป็นเหตุเป็นผลและนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันด้วย ดังที่ นักวิชาการได้ให้ความสำคัญของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณไว้หลายท่าน (ประเทิน มหาพันธ์, 2530: 173; สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2548: 11; เอมอร์ เนียมน้อย, 2551: 13; Hudson 2007 อ้างถึงใน Mohammed, 2019: 75) สรุปได้ว่า การอ่านอย่างมีวิจารณญาณเป็นทักษะขั้นสูงที่สำคัญและจำเป็นมาก เป็นเครื่องมือพัฒนาสติปัญญาของผู้อ่านให้รู้คิดวิเคราะห์แยกแยะใช้เหตุผลในการแก้ปัญหา สามารถตัดสินใจประเมินค่าข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ในปัจจุบันได้ถูกต้องเหมาะสมและเที่ยงธรรม นำผลที่ได้จากการอ่านไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองและสังคม ทั้งยังเป็นพื้นฐานในการศึกษาวิชาอื่นที่มีความละเอียดซับซ้อนยิ่งขึ้น

2.3 พฤติกรรมการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

พฤติกรรมการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ผู้อ่านเข้าใจลำดับขั้นของวิธีการอ่านอย่างมี วิจารณญาณ เพื่อให้ผู้อ่านสามารถอ่านได้ครอบคลุมในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับเบื้องต้น การแปลความ ตีความ ไปสู่ระดับสูง คือ การวิเคราะห์ สังเคราะห์และประเมินค่าสิ่งที่อ่าน ดังที่มีนักวิชาการศึกษา หลายท่านได้อธิบายไว้ ดังนี้

दनया वृत्तचनेषु (2542: 179) กล่าวถึงพฤติกรรมในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ดังนี้

1. จำแนกความแตกต่างระหว่างข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น และการอ้างอิงได้
2. เข้าใจความคิดของผู้เขียน
3. ตีความหมายเกี่ยวกับภาพและภาษาที่มีใช้ตัวอักษรได้
4. ประเมินค่าความเชื่อถือได้ของข้อมูลว่าเป็นความจริง หรือเป็นการโฆษณาชวนเชื่อหรือ เป็นการเพื่อฝัน
5. ใช้จินตนาการและแสดงปฏิกิริยาต่อสิ่งที่อ่าน ซึ่งประกอบด้วย การใช้ปัญญาและอารมณ์ หรือความประทับใจจากข้อความที่อ่าน
6. ทายสิ่งที่จะอ่านต่อไปล่วงหน้าได้
7. สรุปความตามหลักฐานที่ได้
8. ตัดสินอย่างมีเหตุผลและสรุปได้
9. เปรียบเทียบความเห็นที่คล้ายกันและต่างกันได้
10. เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างเวลา สถานที่ การลำดับเรื่อง เหตุและผล
11. เข้าใจข้อคิดหรืออคติของผู้เขียน

12. มีความรู้ต่อปฏิภริยาต่อวิธีพูดและเขียนต่าง ๆ กัน เช่น การเสียดสี การถากถาง หรือการเยาะเย้ย

บันลือ พฤษะวัน (2556: 76-78) กล่าวถึงการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณว่า เป็นการอ่านระดับสูงสุด ซึ่งผู้อ่านต้องใช้พหูสูตที่จะตรวจสอบ ตัดสินใจ และประเมินค่าของสิ่งที่อ่านว่าเป็นเรื่องจริงหรือความคิดเห็น ควรเชื่อหรือไม่ มีประโยชน์หรือโทษ เลือกที่จะปฏิบัติหรือมีแนวทางป้องกันสามารถเลือกประเมินค่าของสิ่งที่อ่าน

เอมอร เนียมน้อย (2551: 17) ได้สรุปพฤติกรรมกรรมการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณไว้ ดังนี้

1. ความสามารถในการจำแนกประเภทของงานเขียน
2. ความสามารถแยกแยะส่วนที่เป็นข้อเท็จจริง หรือข้อคิดเห็น
3. ความสามารถอธิบายความหมายของคำศัพท์ สำนวน อุปมา
4. การตัดสินสิ่งที่ถูกและสิ่งที่ผิด
5. การบอกจุดประสงค์ของผู้เขียน
6. การจับแนวคิดหลัก
7. การจับน้ำเสียง หรือความรู้สึกของผู้เขียน
8. การบอกโครงเรื่อง หรือสรุปเรื่อง
9. การประเมินคุณค่าของเรื่องที่อ่าน

Gunning (1992, อ้างถึงใน ชลธิชา หอมพึ้ง, 2557: 53) ได้กล่าวว่า ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณประกอบด้วย

1. การแยกแยะความจริงออกจากความคิดเห็น
2. การระบุค่าบ่งชี้ถึงการแสดงความคิดเห็น
3. การระบุข้อความที่เป็นจริง
4. การระบุการใช้คำ เช่น คำอธิบาย การตัดสิน
5. การพิจารณาทั้งทางตรงและทางอ้อม
6. การระบุภาษาที่เหมาะสม
7. การสรุปอย่างมีเหตุผล

วนิดา พรหมเขต (2559: 33) ได้กำหนดพฤติกรรมกรรมการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณได้ ดังนี้

1. การจับใจความสำคัญของเรื่อง
2. การตีความคำศัพท์ สำนวนโวหาร หรือถ้อยคำอันเป็นสัญลักษณ์
3. การวิเคราะห์จุดประสงค์ของผู้เขียน
4. การวิเคราะห์น้ำเสียงของผู้เขียน
5. การจำแนกประเภทของงานเขียน

6. การแยกแยะข้อเท็จจริง ความคิดเห็น และความรู้สึก
7. การพิจารณาความน่าเชื่อถือ
8. การประเมินค่างานเขียน หรือประโยชน์ที่ได้จากงานเขียน

จากการศึกษาพฤติกรรมการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ดังกล่าวผู้วิจัยได้สรุปสาระสำคัญจากนักวิชาการได้ดังนี้

1. อธิบายความหมาย ตีความคำศัพท์ หรือสำนวน
2. สรุปและจับใจความเรื่องที่อ่าน
3. บอกจุดประสงค์ของผู้เขียน
4. วิเคราะห์น้ำเสียงของผู้เขียน
5. จำแนกข้อเท็จจริง ความคิดเห็น
6. พิจารณาความน่าเชื่อถือของข้อมูล
7. ประเมินค่าเรื่องที่อ่านและข้อคิดที่ได้รับ

ผลการสังเคราะห์พฤติกรรมการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักวิชาการ ทั้ง 7 ข้อ ปรากฏในตารางดังนี้

ตารางที่ 4 สังเคราะห์พฤติกรรมการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

สาระสำคัญพฤติกรรมการอ่านอย่างมี วิจารณญาณ	दनया วงศ์ธนะชัย (2542: 179)	เอมอร เนียมน้อย (2551: 17)	Gunning, 1992, อ่าง ถึงไ ชลธิชา หอมพุ่ม (2557: 53)	วนิดา พรมเขต (2559: 33)	ผู้วิจัย
1. อธิบายความหมาย ตีความคำศัพท์ หรือสำนวน	✓	✓	✓	✓	✓
2. สรุปและจับใจความเรื่อง ที่อ่าน	✓	✓	✓	✓	✓
3. บอกจุดประสงค์ของ ผู้เขียน	✓	✓		✓	✓
4. วิเคราะห์น้ำเสียงของ ผู้เขียน		✓		✓	✓
5. จำแนกข้อเท็จจริง ความ คิดเห็น	✓	✓	✓	✓	✓

สาระสำคัญพฤติกรรม การอ่านอย่างมี วิจารณญาณ	คนยา วงศ์ธนะชัย (2542: 179)	เอมอร เนียมน้อย (2551: 17)	Gunning, 1992, อ่าง ถึงใน ชลธิชา หอมฟุ้ง (2557: 53)	วนิดา พรมเขต (2559: 33)	ผู้วิจัย
6. พิจารณาความน่าเชื่อถือ ของข้อมูล	✓			✓	✓
7. ประเมินค่าเรื่องที่อ่าน และข้อคิดที่ได้รับ	✓	✓		✓	✓

สรุปได้ว่า พฤติกรรมการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เมื่ออ่านแล้วผู้อ่านจะต้องอธิบายความหมาย
ตีความคำศัพท์ หรือสำนวน สรุปและจับใจความ บอกจุดประสงค์และวิเคราะห์น้ำเสียงของผู้เขียน
จำแนกข้อเท็จจริง ความคิดเห็น รวมทั้งพิจารณาความน่าเชื่อถือของข้อมูล และประเมินค่าเรื่องที่อ่าน
และข้อคิดที่ได้รับ จากการศึกษาพฤติกรรมกรรมการอ่านอย่างมีวิจารณญาณดังกล่าวผู้วิจัยได้นำไปสู่
การกำหนดนิยามของคำว่าความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณว่าต้องครอบคลุมตั้งแต่
การอ่านเรื่องและเข้าใจความหมาย ตลอดจนประเมินค่าตัดสินและแสดงความคิดเห็นได้

2.4 การวัดและการประเมินผลการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

การวัดและการประเมินผลการอ่านอย่างมีวิจารณญาณมีความสำคัญเป็นอย่างมาก เพราะเป็น
การตรวจสอบความสามารถของผู้เรียนและวัดประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอนเป็นไปตาม
วัตถุประสงค์ที่กำหนดหรือไม่ ทั้งนี้ นักวิชาการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงการวัดและประเมินผล
การอ่านอย่างมีวิจารณญาณไว้ ดังนี้

บันลือ พุกกะวัน (2556: 77) กล่าวถึงการวัดและประเมินผลการอ่านอย่างมี
วิจารณญาณว่าสามารถทดสอบด้วยประเด็นการประเมิน ดังนี้

1. การแยกแยะข้อเท็จจริงกับความคิดเห็น
2. การแยกแยะเรื่องที่เป็นจริงกับเพ้อฝัน
3. การหาเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องและไม่เกี่ยวข้อง
4. การพิจารณาโฆษณาชวนเชื่อ
5. การพิจารณาเหตุผลที่ชวนให้เชื่อ
6. การพิจารณาความเหมาะสมในคุณค่าและยอมรับความคิด

7. การบ่งชี้ถึงวัตถุประสงค์ของผู้แต่ง

8. ความสามารถในการแสดงออกและความรู้สึก

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2545: 83-84) กล่าวว่าวิธีการวัดและประเมินผลการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณไว้ว่า นักจิตวิทยานำหลักการอ่านของบลูม (Bloom's) มาประยุกต์ใช้ในการกำหนดวัตถุประสงค์ของการอ่านมี 6 ชั้น คือ จำ เข้าใจ นำไปใช้ วิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่าซึ่งแต่ละชั้นมีลำดับชั้นความคิดที่แตกต่างกัน เกณฑ์ในการวัดการอ่านมีดังนี้

ขั้นที่ 1 จำ เป็นขั้นแรกของการอ่านที่สมองต้องจำเรื่องราวให้ได้ จำความหมายของคำ ให้คำจำกัดความของคำยาก จำชื่อตัวละครและเหตุการณ์สำคัญ การที่ครูจะรู้ว่านักเรียนมีความจำเรื่องที่อ่านได้มากหรือน้อยให้ใช้วิธีการตั้งคำถามเรื่องที่อ่าน หรืออาจให้สะกดคำบอกความหมายและบอกคำจำกัดความ

ขั้นที่ 2 เข้าใจ เป็นขั้นที่ผู้อ่านสามารถเล่าเรื่องที่อ่านด้วยคำพูดของตนเองได้ เข้าใจความคิด ถ้อยคำ ประโยค และข้อความที่ให้คติสอนใจ สรุปเรื่องให้เป็นแนวคิดโดยใช้คำพูดของตนเอง ดังนั้นครูจะประเมินว่านักเรียนมีความเข้าใจมากหรือน้อยควรตั้งเป็นคำถามด้วยการให้เล่าเรื่อง สรุปเรื่อง และเรียงลำดับเหตุการณ์ของเรื่อง

ขั้นที่ 3 นำไปใช้ เป็นขั้นที่ผู้อ่านควรมีการฝึกนำถ้อยคำ ประโยค เหตุการณ์ที่ได้จากการอ่านไปใช้แก้ปัญหาในสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้นใหม่หรือนำไปแก้ปัญหาในวิชาอื่น ๆ ดังนั้นคำถามที่ใช้มักจะกำหนดเป็นสถานการณ์ให้ผู้อ่านพิจารณาในการนำความรู้มาใช้ประโยชน์

ขั้นที่ 4 วิเคราะห์ เป็นขั้นให้ผู้อ่านแยกองค์ประกอบย่อยของแนวคิดที่ได้จากการอ่าน ความหมายของคำที่มีความหมายหลายอย่าง สามารถระบุงค์ประกอบใดมีความสัมพันธ์กัน

ขั้นที่ 5 สังเคราะห์ เป็นขั้นที่ผู้อ่านสรุปแนวคิดของเรื่อง ค้นหาลักษณะโครงเรื่องที่คล้ายคลึงกับเรื่องที่เคยอ่าน สุภาชิตหรือคำพังเพยที่มีความหมายเปรียบเทียบแล้วใกล้เคียงกัน และสามารถสรุปแนวคิดที่เหมือนและต่างกันได้

ขั้นที่ 6 ประเมินค่า คือ การตัดสินคุณค่าของเรื่องที่อ่านว่าอะไรคือส่วนที่เป็นจริง และอะไรคือส่วนที่เป็นเท็จ พิจารณาและค้นหาคุณค่าที่ปรากฏในเรื่อง รวมถึงความเป็นเหตุเป็นผล

ปัจจุบันได้มีการเปลี่ยนแปลง Bloom's taxonomy (1956) เกี่ยวกับโครงสร้างของกรอบแนวคิดเดิมของ Bloom และคณะ สู่แนวคิดใหม่ของ Bloom's revised taxonomy (2001) โดย Anderson และ Krathwohl (อ้างถึงใน พินดา วราสุนันท์, 2554: 70) ที่ปรับปรุงใหม่ประกอบด้วย 1. ชั้นจำ (remember) 2. ชั้นเข้าใจ (understand) 3. ชั้นประยุกต์ใช้ (apply) 4. ชั้นวิเคราะห์ (analyze) 5. ชั้นประเมินค่า (evaluate) 6. ชั้นสร้างสรรค์ (create)

วัตสัน และการ์เซอร์ (Watson and Glaser, 1964: 10 อ้างถึงใน อุซาวดี ชุกกลิ่นหอม, 2560: 30) กล่าวว่าวิธีการวัดและประเมินผลการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้

1. ความสามารถในการสรุปอ้างอิง (Inferences)
2. ความสามารถในการยอมรับข้อตกลงเบื้องต้น (Recognition of Assumption)
3. ความสามารถในการนิรนัยและการตีความ (Deductive)
4. ความสามารถในการประเมินข้อโต้แย้ง (Evaluation of Arguments)

การวัดและการประเมินผลการอ่านอย่างมีวิจารณญาณในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้แนวทางการวัดและประเมินผลจากพฤติกรรมการอ่านอย่างมีวิจารณญาณจากนักวิชาการตามทีคนยา วงศ์ธนะชัย, 2542: 179; เอมอร์ เนียมน้อย, 2551: 17 2531; Gunning, 1992 อ้างถึงในชลธิชา หอมพุง, 2557: 53; วณิดา พรหมเขต, 2559: 33 ได้กำหนดพฤติกรรมการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ดังนี้ 1) อธิบายความหมาย ตีความคำศัพท์ หรือสำนวน 2) สรุปและจับใจความเรื่องที่อ่าน 3) บอกจุดประสงค์ของผู้เขียน 4) วิเคราะห์น้ำเสียงของผู้เขียน 5) จำแนกข้อเท็จจริงความคิดเห็น 6) พิจารณาความน่าเชื่อถือของข้อมูล และ 7) ประเมินค่าเรื่องที่อ่านและข้อคิดที่ได้รับดังต่อไปนี้

1) อธิบายความหมาย ตีความคำศัพท์ หรือสำนวน

การอ่านแต่ละประเภท ผู้อ่านจะเข้าใจเรื่องที่ต้องทำความเข้าใจความหมายที่ผู้เขียนไม่ได้สื่อสารโดยตรง สารประเภทบันเทิงคดีผู้เขียนมักเสนอมุมมองใช้ชั้นเชิงทางภาษา ผู้อ่านจะต้องเข้าใจในภาษา ความหมายของคำศัพท์ รวมทั้งประสบการณ์การอ่าน หรือประสบการณ์ชีวิต ดังนั้นความเข้าใจของแต่ละคนอาจมีความแตกต่างกันเพราะความรู้และประสบการณ์ แต่อย่างไรก็ตามแม้ผู้อ่านตีความไม่ตรงกันก็ไม่ใช่ว่าผิด หากการตีความนั้นมีความเชื่อมโยงกับหลักฐานที่ปรากฏในเรื่อง สมเหตุสมผลและไม่ใช่อคติในการตีความ

2) สรุปและจับใจความเรื่องที่อ่าน

ปกติแล้วผู้เขียนจะวางใจความสำคัญทำเป็นโครงเรื่องไว้ก่อนเขียน และหนึ่งย่อหน้าจะมีเพียงหนึ่งใจความสำคัญ แล้วขยายด้วยคำอธิบายขยายความ ยกตัวอย่าง ให้นิยาม เปรียบเทียบ สถิติ ตัวเลข เป็นต้น ในส่วนของการขยายนี้เรียกว่า ใจความรองหรือผลความ

ผู้อ่านต้องแยกให้ใจความสำคัญปรากฏที่ส่วนใดของย่อหน้า โดยสามารถพิจารณาได้ 4 ตำแหน่ง เรียงจากตำแหน่งที่พบใจความสำคัญมากที่สุดไปหาน้อยที่สุดได้ ดังนี้ ตำแหน่งที่ 1 ประโยคในตอนต้นของย่อหน้า ตำแหน่งที่ 2 ประโยคตอนท้ายของย่อหน้า ตำแหน่งที่ 3 ประโยคตอนกลางของย่อหน้า และตำแหน่งที่ 4 พบทั้งประโยคตอนต้นและตอนท้ายของย่อหน้า

การสรุปความเป็นการจับใจความสำคัญอีกวิธีหนึ่งที่ใช้กับข้อความที่ไม่ปรากฏประโยคอย่างชัดเจน เพราะใจความสำคัญอาจอยู่ในหลายประโยคในย่อหน้า ผู้อ่านใช้วิธีการตั้งคำถาม 5W 1H คือ ตั้งคำถามและตอบให้ได้ว่า ใคร (Who) ทำอะไร (What) ที่ไหน (Where) เมื่อไหร่ (When) อย่างไร (Why) ทำไม (How) ซึ่งจะช่วยให้มองเห็นส่วนที่เป็นประเด็นสำคัญ และส่วนการขยายความ

3) บอกรู้จุดประสงค์ของผู้เขียน

การรู้จุดประสงค์ของผู้เขียนจะทำให้รู้ว่าประโยชน์ที่ได้จากการอ่านคืออะไร เช่น อ่านหนังสือเรียนและรู้ว่าผู้เขียนต้องการให้ความรู้ ดังนั้นประโยชน์ที่ผู้อ่านต้องได้รับคือความรู้ที่ถูกต้อง และการรู้จุดประสงค์ของผู้เขียนจะช่วยให้ตีความได้อย่างถูกต้อง เช่น ผู้เขียนมีจุดประสงค์ในการให้ข้อคิดเมื่ออ่านแล้วเราก็ควรได้รับข้อคิด ผู้เขียนมีจุดประสงค์เพื่อสะท้อนความคิด แต่ผู้เขียนไม่สะท้อนความคิดของตนเองออกมาตรง ๆ เขียนในรูปแบบที่ใช้การเปรียบเทียบ หรือสะท้อนผ่านเรื่องราวของตัวละคร เป็นต้น

4) วิเคราะห์น้ำเสียงของผู้เขียน

น้ำเสียง หมายถึง อารมณ์ ความรู้สึก หรือท่าทีของผู้เขียน ที่สะท้อนผ่านการใช้คำ การใช้ประโยค ผู้อ่านต้องสังเกตการใช้ถ้อยคำเพราะบางครั้งผู้เขียนไม่ได้สื่อออกมาโดยตรง น้ำเสียงมีหลายลักษณะ การวิเคราะห์น้ำเสียงคือการทำความเข้าใจเนื้อหาของเรื่องทีอ่านมักจะทำร่วมกับการวิเคราะห์จุดประสงค์ของผู้เขียนเพื่อการตีความที่ถูกต้อง บางครั้งแม้ผู้เขียนจะใช้ถ้อยคำชมเชย แต่ก็อาจมีน้ำเสียงประชดประชัน

5) จำแนกข้อเท็จจริง ความคิดเห็น

การอ่านอย่างมีวิจารณญาณนั้นผู้อ่านต้องสามารถรู้เท่าทันความคิดของผู้เขียน สามารถเลือกรับในสิ่งที่เป็นประโยชน์และแยกสิ่งที่ไม่เป็นประโยชน์ออก ด้วยการแยกแยะข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น และความรู้สึกของผู้เขียน เพื่อเลือกว่าข้อมูลใดน่าเชื่อถือที่สุด และจะนำข้อมูลนั้นไปใช้ประโยชน์ต่อไป

ราชบัณฑิตยสถาน (2556: 178) ได้ให้ความหมายของ ข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นไว้ว่า

ข้อเท็จจริง หมายถึง ข้อความหรือเหตุการณ์ที่เป็นมาหรือที่เป็นอยู่ตามจริง

ข้อคิดเห็น หมายถึง ความเห็น คือข้อวินิจฉัยหรือความเชื่อที่แสดงออกตามที่เห็น
รู้ หรือคิด

ความรู้สึก หมายถึง อารมณ์ที่เกิดขึ้นจากการที่สภาพจิตถูกกระทบให้คล้อยตาม เช่น ชอบ รัก เกลียด โกรธ หลง ตกตะลึง อาฆาตแค้น เป็นต้น

หากพิจารณาจากความหมายข้างต้นจะพบว่า ข้อเท็จจริงเป็นข้อมูลที่มีน้ำหนักน่าเชื่อถือมากที่สุด รองลงมาคือความคิดเห็น เพราะความคิดเห็นเป็นการแสดงความรู้สึกอย่างหนึ่งแต่ประกอบไปด้วยเหตุผล และบางครั้งข้อคิดเห็นนั้นจะมีน้ำหนักน่าเชื่อถือมากขึ้นหากมีการอ้างอิงที่มา และสุดท้ายคือข้อมูลที่เป็นความรู้สึก เมื่อพิจารณาถือว่าน้ำหนักเบาที่สุด เพราะความรู้สึกเป็นเรื่องของอารมณ์ที่เกิดจากสิ่งกระทบไม่ต้องใช้สติปัญญาในการกลั่นกรอง

6) พิจารณาความน่าเชื่อถือของข้อมูล

การพิจารณาความน่าเชื่อถือใช้กับการอ่านที่ต้องการข้อมูลที่จัดเป็นข้อเท็จจริง เช่น การอ่านตำรา หนังสือเรียน สารคดี บทความ ซึ่งการพิจารณาความน่าเชื่อถือนั้นสามารถพิจารณาได้จากหลายส่วน เช่น พิจารณาความเชี่ยวชาญของผู้เขียนจากการศึกษา การทำงาน ประสบการณ์ชีวิต ผลงานการเขียนที่ผ่านมา การอ้างอิง การให้เหตุผล ความน่าเชื่อถือของสำนักพิมพ์ การให้ข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริง เป็นต้น แม้ว่าการพิจารณาความน่าเชื่อถือเป็นเรื่องสำคัญเพราะจะทำให้ผู้อ่านมั่นใจได้ว่าสาระเนื้อหาของเรื่องนั้นสามารถนำไปใช้ได้จริง มีคุณค่า หรือสามารถนำไปใช้อ้างอิงได้ ผู้อ่านก็ควรระวังอคติที่อาจเกิดขึ้นก่อนการอ่าน

7) ประเมินค่าเรื่องที่อ่านและข้อคิดที่ได้รับ

การประเมินค่างานเขียนเป็นความสามารถในการอ่านขั้นสูง เพราะการจะประเมินคุณค่างานเขียนว่าดีหรือไม่ดีนั้น คือผู้อ่านต้องสามารถอ่านเรื่องราวได้อย่างเข้าใจโดยตลอด พิจารณาความเป็นเหตุเป็นผล การอ้างอิงที่น่าเชื่อถือ หรือคุณค่าที่เป็นประโยชน์ที่ผู้อ่านจะสามารถนำไปใช้ได้ การประเมินค่างานผู้อ่านสามารถประเมินได้ทั้งรูปแบบงานเขียน ศิลปะในการประพันธ์ และประเมินค่าด้านเนื้อหาเพื่อการนำไปใช้

ผู้วิจัยได้นำพฤติกรรมการอ่านอย่างมีวิจารณญาณไปวิเคราะห์ความสอดคล้องกับตัวชี้วัดและมาตรฐานการเรียนรู้ สาระที่ 1 การอ่าน จำนวน 4 ตัวชี้วัด คือ

ท 1.1 ม.4-6/2 ตีความ แปลความ และขยายความเรื่องที่อ่าน

ท 1.1 ม.4-6/3 วิเคราะห์และวิจารณ์เรื่องที่อ่านในทุก ๆ ด้านอย่างมีเหตุผล

ท 1.1 ม.4-6/4 คาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่าน และประเมินค่าเพื่อนำความรู้ ความคิดไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต

ท 1.1 ม.4-6/5 วิเคราะห์ วิจารณ์ แสดงความคิดเห็นโต้แย้งกับเรื่องที่อ่านและเสนอความคิด

ตารางที่ 5 วิเคราะห์ความสอดคล้องตัวชี้วัดกับพฤติกรรมการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

พฤติกรรมการอ่านอย่างมี วิจารณญาณ	ตัวชี้วัด			
	ท 1.1 ม.4-6/2	ท 1.1 ม.4-6/3	ท 1.1 ม.4-6/4	ท 1.1 ม.4-6/5
1) อธิบายความหมาย ตีความ คำศัพท์ หรือสำนวน	✓			
2) สรุปและจับใจความเรื่องที่ อ่าน	✓			
3) บอกรจุดประสงค์ของผู้เขียน		✓		
4) วิเคราะห์น้ำเสียงของผู้เขียน		✓		

พฤติกรรมกรอ่านอย่างมี วิจารณ์ญาณ	ตัวชี้วัด			
	ท 1.1 ม.4-6/2	ท 1.1 ม.4-6/3	ท 1.1 ม.4-6/4	ท 1.1 ม.4-6/5
5) จำแนกข้อเท็จจริง ความ คิดเห็น		✓	✓	
6) พิจารณาความน่าเชื่อถือของ ข้อมูล		✓	✓	
7) ประเมินค่าเรื่องที่อ่านและ ข้อคิดที่ได้รับ				✓

จากการวิเคราะห์ความสอดคล้องพบว่าพฤติกรรมกรอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ 1) อธิบายความหมาย ตีความคำศัพท์ หรือสำนวน และ 2) การสรุปและจับใจความเรื่องที่อ่านสอดคล้องกับตัวชี้วัดตีความ แปลความ และขยายความเรื่องที่อ่าน 3) บอกจุดประสงค์และวิเคราะห์น้ำเสียงของผู้เขียนสอดคล้องกับตัวชี้วัดวิเคราะห์และวิจารณ์เรื่องที่อ่านในทุก ๆ ด้านอย่างมีเหตุผล 4) จำแนกข้อเท็จจริง ความคิดเห็นและพิจารณาความน่าเชื่อถือของข้อมูล สอดคล้องกับตัวชี้วัดวิเคราะห์วิจารณ์ แสดงความคิดเห็นโต้แย้งกับเรื่องที่อ่านและเสนอความคิด 5) การประเมินค่าเรื่องที่อ่านและข้อคิดที่ได้รับ สอดคล้องกับตัวชี้วัดคาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่าน และประเมินค่าเพื่อนำความรู้ความคิดไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต

จากการศึกษาการวัดและการประเมินผลการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณดังกล่าวผู้วิจัยได้นำไปปรับใช้เป็นหลักการในการออกแบบและสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผลการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ ผู้วิจัยได้เลือกใช้แบบทดสอบปรนัย และอัตนัย เพื่อวัดความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ โดยกำหนดข้อคำถามตามระดับพฤติกรรมกรอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ ทั้ง 20 ข้อ ซึ่งได้วิเคราะห์ความสอดคล้องกับตัวชี้วัด สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผลการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ

2.5 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน

จิตวิทยาการอ่านมีความสำคัญเป็นอย่างมากสำหรับการอ่าน เพราะเป็นจุดเริ่มต้นของการอ่าน การอ่านจะได้ผลดีจะมีประสิทธิภาพ ผู้อ่านจะต้องมีความพร้อม ความต้องการที่จะอ่าน ทั้งนี้ นักวิชาการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงทฤษฎีการอ่านตามแนวจิตวิทยาไว้ ดังนี้

ทฤษฎีการอ่านตามแนวจิตวิทยา

Ausubel (อ้างถึงใน ฉวีลักษณ์ บุญยะกาญจน, 2524: 19) ได้กล่าวว่า การอ่านจะมีประสิทธิภาพและได้รับผลดีจะต้องมีความพร้อมในการอ่าน ความพร้อม คือความสามารถที่มีอยู่ในตัวที่จะรับเอาสิ่งนั้น ๆ และการอ่านจะได้ผลดี ความพร้อมจะต้องสัมพันธ์กับความต้องการของการอ่านที่จะอ่านจากสิ่งนั้น

Bruner (อ้างถึงใน ฉวีลักษณ์ บุญยะกาญจน, 2524: 28) ได้กล่าวว่า การอ่านจะเป็นการผสมผสานกระบวนการต่าง ๆ 3 กระบวนการเข้าด้วยกัน คือ ขั้นค้นหาความรู้เป็นกระบวนการรวบรวมจากการอ่านใหม่ ๆ จัดระเบียบ ขั้นตัดแปลงความรู้ เป็นการเปลี่ยนแปลงความรู้ที่ได้จากการอ่าน นำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ และขั้นประเมินผลความรู้ ผู้อ่านจะประเมินว่า สิ่งที่เปลี่ยนแปลงไปนั้น เป็นสิ่งดีหรือไม่ดี ทำให้เกิดการเรียนรู้มากเพียงใด

เดือนใจ ตันงามตรง (2529: 94 – 108) ได้สรุปคำอธิบายเกี่ยวกับทฤษฎีการอ่านแนวจิตวิทยา ภาษาศาสตร์ มีแนวคิดที่ว่า ความเข้าใจในการอ่านเป็นกระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างความรู้เดิมและความรู้ทั่วไปของผู้อ่าน การอ่านแนวนี้อ่านเป็นศูนย์กลาง ความรู้ใหม่จะมีความหมายก็ต่อเมื่อสิ่งเหล่านี้สอดคล้องกับสิ่งที่ผู้อ่านได้รู้มาแล้ว ทฤษฎีนี้ได้รับอิทธิพลมาจากแนวความคิดของนักจิตวิทยา ภาษาศาสตร์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง Goodman ได้อธิบายว่า ผู้อ่านพยายามสร้างข้อความขึ้นมาใหม่จากข้อความเดิมที่ผู้เขียนได้เขียนไว้ในเรื่อง การสร้างความหมายของผู้อ่านเป็นกระบวนการวัฏจักร คือ กระทำการสุ่มข้อความ การเดาเรื่อง การทดสอบว่าสิ่งที่ผู้อ่านคิด หรือเดาล่วงหน้าไว้ก่อนนั้น ถูกต้องกับเรื่องที่อ่านหรือไม่ ถ้าไม่ตรงตามความคาดคิดก็เปลี่ยนแนวทางการคาดคิดใหม่ กระบวนการลักษณะนี้จะดำเนินการไปเรื่อย ๆ ในขณะที่อ่าน

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2542: 37) กล่าวว่า การนำวิชาจิตวิทยามาใช้ในการศึกษากิจกรรมการอ่านให้กับเด็กและผู้ใหญ่ให้ประสบความสำเร็จ ผู้จัดกิจกรรมการอ่านควรศึกษาจิตวิทยา ด้านต่าง ๆ ได้แก่ ความพร้อม ความสนใจ และความต้องการของเด็กเล็ก เด็กวัยรุ่น และผู้ใหญ่ เพื่อเป็นแนวทางจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับผู้อ่านแต่ละวัย ซึ่งมีความพร้อม ความสนใจ และความต้องการแตกต่างกัน

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2543: 68) การอ่านเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการทำงานของตา หูและสมอง ตาจะจำแนกสิ่งที่มองเห็น แล้วส่งไปสมองเพื่อแปลความ ผู้อ่านจะอ่านเร็ว อ่านช้า หรือมีปัญหาในการอ่านก็ขึ้นอยู่กับ การเคลื่อนไหว การมองย้อนกลับ และการกวาดสายตาในแต่ละบรรทัด การพัฒนาการเคลื่อนไหวสายตาจึงเป็นสิ่งสำคัญ ส่วนหูเป็นอวัยวะที่รับฟังหรือได้ยินเสียง หากมีอาการผิดปกติจนไม่สามารถแยกได้ว่าเสียงอะไร หรือไม่ได้ยินเสียง จะมีผลกระทบต่อ การพูดและการอ่าน เช่นกัน ประการสุดท้ายคือ สมองซึ่งเป็นตัวควบคุมการทำงาน ทำหน้าที่รับรู้ แปลความ หรือ

สัญลักษณ์ต่าง ๆ ถ้าสมองไม่พัฒนาไปตามลำดับขั้นจะทำให้เกิดอาการผิดปกติ ส่งผลกระทบต่อถึง การอ่านของเด็กเป็นอย่างมาก

จากการศึกษาทฤษฎีการอ่านตามแนวจิตวิทยา สรุปได้ว่า การอ่านจะมีประสิทธิภาพและ ได้ผลดีจะต้องมีความพร้อมในการอ่าน และเกี่ยวข้องกับการทำงานของตา หู และสมอง ดังนั้นผู้สอน ต้องสร้างความพร้อม กระตุ้นความสนใจ ทำให้ผู้อ่านได้เข้าใจระหว่างความรู้เดิมและความรู้ใหม่ จะสามารถนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ และประเมินค่าจากเรื่องที่อ่านที่ได้ เพื่อจัดกิจกรรมการอ่านให้ ประสบความสำเร็จ ผู้วิจัยได้นำไปใช้ในส่วนการกำหนดเนื้อหาบทอ่านให้เหมาะสมกับระดับ ของนักเรียน

3. ทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่าน

ทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่าน เป็นทฤษฎีที่เน้นส่งเสริมให้ผู้อ่านได้มีปฏิสัมพันธ์กับเรื่องที่อ่าน ให้ผู้อ่านได้เชื่อมโยงประสบการณ์ ความคิด ความรู้สึกของตนเองกับเรื่องที่อ่าน เพื่อให้เข้าใจเรื่องที่ อ่านได้มากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยได้ศึกษาประเด็นที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่าน ดังนี้

3.1 ความหมายของทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่าน

จุดเริ่มต้นของทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่าน เริ่มต้นขึ้นจากยุคการวิจารณ์แนวใหม่ ที่ให้ ความสำคัญกับผู้อ่านมากขึ้น เห็นว่าผู้อ่านมีบทบาทสำคัญในการตีความงานเขียน และความหมาย ของวรรณกรรมจะเกิดขึ้นไม่ได้หากขาดผู้อ่าน ในปี ค.ศ.1930 Rosenblatt ได้พัฒนาแนวคิดและ สมมติฐานที่เกี่ยวกับกระบวนการอ่านวรรณคดี โดยเขียนหนังสือชื่อ Literature as Exploration ใน ปี ค.ศ.1938 และ The Reader, theText, the Poem ในปี ค.ศ.1978 มีนักวิชาการศึกษาหลาย ท่านได้สรุปความหมายของทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่านไว้ (Rosenblatt ,1985: 38 อ้างถึงใน Carlisle, 2000: 12; Thompson, 1992 อ้างถึงใน Trisnawati, 2009; Bressler, 2007อ้างถึงใน Sahragard, R., & Rasti, A 2013: 250; Church, 1997: online อ้างถึงใน พรทิพย์ ศิริสมบุญเวช 2547: 36; สุรเดช โชติอุดมพันธ์, 2560: 174) สรุปได้ว่า ทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่านเน้นให้ ความสำคัญระหว่างข้อความที่สื่อไปยังผู้อ่าน มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวบทอ่านที่จะทำให้เข้าใจ ความหมาย ความรู้สึก ความคิด รูปภาพและตัวอักษร ตัวบทอ่านจะทำหน้าที่กระตุ้นให้ผู้อ่าน ตอบสนองผ่านอารมณ์ ความรู้สึก ประสบการณ์ส่วนตัวของผู้อ่าน โดยให้อิสระแก่ผู้อ่าน เพื่อให้เกิด การตอบสนองต่อเหตุการณ์ซึ่งเกี่ยวข้องกับความคิดและความรู้สึกจากข้อความที่อ่าน

3.2 สาระสำคัญของทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่าน

ทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่านเน้นส่งเสริมให้ผู้เรียนเชื่อมโยงประสบการณ์ของตนกับเรื่องที่อ่าน และเปิดโอกาสให้ได้แสดงความคิดเห็นที่หลากหลาย จะช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่อ่านมากยิ่งขึ้น นักวิชาการศึกษาหลายท่านได้สรุปสาระสำคัญของทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่านไว้ (Rosenblatt, 1994: 13-16; พรทิพย์ ศิริสมบุญมเวช, 2547: 37; Tompkins, 1980 อ้างถึงใน Trisnawati, 2009; Bressler, 1998 อ้างถึงใน Trisnawati, 2009) สรุปได้ว่า ข้อความจากบทอ่านจะเป็นสิ่งกระตุ้นความสนใจของผู้อ่านให้เชื่อมโยงประสบการณ์ ความคิด ความรู้สึกของตน โดยอาศัยการตีความ ค้นหาความหมายและการแสดงความคิดเห็นอย่างมีอิสระ แสดงถึงการเชื่อมโยงเข้าถึงข้อความ ซึ่งความเข้าใจข้อความบทอ่านถือเป็นประสบการณ์ส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน

3.3 ทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่านกับการนำไปใช้

จากการศึกษาของผู้วิจัยพบว่า ทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่านได้มีการนำไปใช้้อย่างหลากหลาย เช่น นำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนวรรณกรรม นำไปใช้ในวรรณกรรมที่เกี่ยวกับการโฆษณา และนำไปใช้ในการเขียนบล็อกบทวิจารณ์ ดังนี้

Scott (1994) อธิบาย ทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่านกับการโฆษณาว่า แนวทางการตอบสนองของผู้อ่านต่อวรรณกรรมการบริโภคจะช่วยให้กำหนดตำแหน่งโฆษณาในโลกจากประสบการณ์ของเรา เชื่อมโยงวิธีที่เราคิดเกี่ยวกับการโฆษณา สร้างความเชื่อมโยงจากโฆษณาเป็นข้อความส่งผลกระทบต่อจิตวิทยาของผู้บริโภค ด้วยการตั้งคำถามว่าเป็นโฆษณาประเภทใดที่บ่งบอกเกี่ยวกับจิตใจผู้อ่าน วาทกรรมโฆษณาผู้อ่านจะเลือกสรร กระตือรือร้น และสงสัยในระหว่างการอ่าน ด้วยประสบการณ์ ผู้อ่านจะสามารถสร้างความแตกต่างเชิงอนุมานอย่างละเอียดได้โดยใช้ถ้อยคำและอวัจนภาษาต่าง ๆ ไปพร้อมกัน

Savolainen (2019) อธิบาย การนำทฤษฎีการตอบสนองไปใช้ในการแบ่งปันข้อมูลผ่านหนังสือบทวิจารณ์ในบล็อก โดยมีขั้นตอนการตอบสนอง 2 แบบ คือ การตอบสนองต่อการอ่านที่แสดงออก เน้นพิจารณาข้อมูลและบริบทจากบทอ่าน ได้อธิบายขั้นตอนการตอบสนองต่อการอ่านที่แสดงออก ดังนี้

1. บริบทของบล็อกเกอร์ อธิบายข้อมูลพื้นฐานในบทวิจารณ์หนังสือโดยละเอียด เช่น อธิบายแรงจูงใจของผู้เขียนบล็อกผ่านเว็บไซต์ในการเลือกหนังสือ
2. การวางหนังสือในบริบท ให้ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับหนังสือและผู้แต่ง เช่น ระบุความยาวของหนังสือ ปีที่พิมพ์ และผลงานอื่น ๆ ของผู้แต่งหนังสือ
3. สรุปเนื้อหา เป็นการอธิบายสั้น ๆ เกี่ยวกับเนื้อหาหลักในหนังสือ เช่น สรุปประเด็นสำคัญที่กล่าวถึงในหนังสือ

4. การเล่าเรื่องซ้ำ คือการอธิบายโครงเรื่อง เช่น เล่าเรื่องถึงเหตุการณ์หลักและการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในเรื่อง

5. แนะนำตัวละคร อธิบายตัวละครในเรื่อง เช่น บอกชื่อ บทบาท และความสัมพันธ์

6. รับแนวคิดและเรียนรู้สิ่งใหม่ ระบุแนวคิดและข้อเท็จจริงที่สามารถนำไปปรับใช้ได้

7. จุดแข็งของหนังสือ คือการตัดสินใจของหนังสือ จัดประเภทให้เป็นหนังสือที่ดีหรือยกย่อง

8. จุดอ่อนของหนังสือ คือการตัดสินใจเสียของหนังสือ

Savolainen (2019) ได้อธิบายขั้นตอนการตอบสนองต่อการอ่านเชิงสุนทรียศาสตร์ คือ การอ่านที่สร้างความสัมพันธ์ระหว่างเรื่องราวและวรรณกรรมกับประสบการณ์ชีวิต เน้นประสบการณ์ทางอารมณ์ การมีส่วนร่วมกับตัวละคร เหตุการณ์ ความขัดแย้งหรือการแก้ปัญหาต่าง ๆ ดังนี้

1. สัมผัสกับการเล่าเรื่อง ผู้เขียนบล็อกผ่านเว็บไซต์เล่าเรื่องราว เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจากหนังสือที่ได้อ่าน เช่น การเล่าเรื่องราว และความรู้สึกเมื่อได้อ่านว่ารู้สึกเป็นอย่างไร

2. สัมผัสประสบการณ์ที่ประทับใจ ผู้เขียนบล็อกผ่านเว็บไซต์ได้อธิบายความรู้สึกประทับใจในหนังสือที่อ่าน

3. สัมผัสกับอารมณ์ ผู้เขียนบล็อกผ่านเว็บไซต์ได้อธิบายอารมณ์และความรู้สึกที่เกิดขึ้นในขณะที่กำลังอ่านหนังสือ

4. ระบุตัวตนด้วยตัวละครและเหตุการณ์ ผู้เขียนบล็อกผ่านเว็บไซต์อธิบาย เปรียบเทียบพฤติกรรมตนเองกับตัวละคร และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจากเรื่องที่อ่าน

5. สร้างความสัมพันธ์ อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างข้อความและชีวิตจริง เช่น เชื่อมโยงประสบการณ์ชีวิตจริงกับข้อความที่อ่าน

6. จินตนาการถึงมุมมองทางเลือก สะท้อนผลลัพธ์ทางเลือกหลังจากที่อ่าน เช่น จินตนาการตอนจบของเรื่องที่แตกต่างไปจากเดิม หรือคาดเดาแนวทางการแก้ปัญหาวิธีอื่นที่นอกเหนือจากในเรื่อง

ผู้เขียนบล็อกผ่านเว็บไซต์ส่วนมากนิยมใช้ขั้นตอนการตอบสนองต่อการอ่านที่แสดงออกในการเขียนบล็อก โดยจะเน้นที่การอธิบายเนื้อหาหลักมากกว่าใช้ขั้นตอนการตอบสนองต่อการอ่านเชิงสุนทรียศาสตร์ และเมื่อพิจารณาด้านเนื้อหาหนังสือพบว่าหนังสือสารคดีใช้ขั้นตอนการตอบสนองต่อการอ่านที่แสดงออก ส่วนหนังสือนิยายจะใช้ขั้นตอนการตอบสนองต่อการอ่านเชิงสุนทรียศาสตร์ ดังนั้นขั้นตอนการตอบสนองต่อการอ่านเชิงสุนทรียศาสตร์ จึงเหมาะกับการอ่านวรรณกรรมประเภทบันเทิงคดี นิยาย เรื่องสั้น เน้นประสบการณ์ และอารมณ์ที่เกิดขึ้นขณะที่อ่าน

ทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่านได้มีการนำไปใช้อย่างหลากหลาย นำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนวรรณกรรม นำไปใช้ในวรรณกรรมที่เกี่ยวกับการโฆษณา และนำไปใช้ในการเขียน จากศึกษาผู้วิจัยจะนำเอาทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่านมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนวรรณกรรมประเภท

สารคดี เรื่องสั้น นวนิยาย และกวีนิพนธ์ เพื่อให้ผู้เรียนได้เชื่อมโยงประสบการณ์ตนเองกับเรื่องที่อ่าน เข้าใจเรื่องที่อ่านมากยิ่งขึ้น

3.4 การจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่าน

การจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่านมีผู้วิจัยและนักวิชาการกล่าวไว้ดังนี้

3.4.1 หลักการจัดการเรียนรู้

พรทิพย์ ศิริสมบูรณ์เวช (2547: 45-46) ได้สรุปหลักการจัดการเรียนการสอนตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่านสรุปได้ ดังนี้

1. ศักยภาพในการตอบสนองต่อเรื่องอ่านของผู้เรียนแต่ละคนมีความแตกต่างกัน ผู้สอนควรสร้างความมั่นใจให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของการตอบสนองต่อเรื่องที่อ่าน
2. การเรียนการสอนเน้นให้ผู้เรียนค้นพบคำตอบมากกว่าการบอกคำตอบให้ผู้เรียนจดจำ และเน้นการคิดเกี่ยวกับบทโนทัศน์ หรือสาระของการอ่านมากกว่าการอ่านเอาเรื่อง
3. การเรียนการสอนเน้นการเรียนรู้อย่างมีปฏิสัมพันธ์ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ในชั้นเรียน บรรยากาศในชั้นเรียนควรมีความเป็นมิตร และมีอิสระในการแสดงความคิดเห็น เน้นการเรียนรู้เป็นกลุ่มหรือเป็นคู่ และการเรียนรู้รายบุคคล
4. การเรียนการสอนเน้นการเขียนบันทึกการตอบสนอง เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนคิดไตร่ตรอง เนื้อหา เหตุการณ์ และพฤติกรรมของตัวละคร แล้วแลกเปลี่ยนกันอ่านบันทึกการเรียนรู้
5. การเรียนการสอนเน้นการนำประสบการณ์เดิมของผู้เรียนมาเชื่อมโยงกับเนื้อเรื่อง ผู้เรียนมีอิสระในการเลือกหนังสือเรียนที่ตนสนใจ เพื่อสอดคล้องกับประสบการณ์ในชีวิตจริง

Probst (1987: 2) อธิบายหลักการสอนตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่าน ดังนี้

1. กระตุ้นการตอบสนอง ชี้แจงผู้เรียนให้ชัดเจนว่าการตอบสนองทางอารมณ์และสติปัญญาคือจุดเริ่มต้นสำหรับการอภิปรายและการเขียน
2. ให้ความได้คิดถกเถียง กระตุ้นให้นักเรียนไตร่ตรองคำตอบของตนเอง
3. หาจุดเชื่อมต่อระหว่างผู้เรียน ช่วยให้ผู้เรียนเห็นศักยภาพในการสื่อสารระหว่างมุมมองต่างๆ
4. เปิดอภิปรายในหัวข้อ ข้อความของตนเอง ประสบการณ์วรรณกรรมควรเป็นโอกาสในการเรียนรู้
5. ให้สร้างการสนทนา ผู้เรียนควรมีอิสระที่จะเปลี่ยนแปลงความรู้สึกจิตใจของตนและแสวงหาความเข้าใจมากกว่าชัยชนะ
6. มองย้อนกลับไปหัวข้อข้อความ การสนทนาและประสบการณ์อื่นๆ ผู้เรียนควรเชื่อมโยงการอ่านกับประสบการณ์อื่นๆ

7. มองหาขั้นตอนต่อไป ผู้เรียนจะอ่านอะไรต่อไปที่เกี่ยวกับสิ่งที่อาจจะเขียน

Brown and Stephens (1995: 221-224) ได้เสนอแนะหลักการสอนตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่าน สรุปได้ดังนี้

1. ชุมชนแห่งการเรียนรู้ในชั้นเรียน (Classroom Learning Community)

ชุมชนการเรียนรู้ในชั้นเรียน ผู้สอนควรใช้การอภิปรายเพื่อกระตุ้นการตอบสนองของผู้เรียน กำหนดประเด็นขึ้นมาโดยครูหรือผู้เรียนกำหนดก็ได้ เช่น ผู้สอนอาจให้ผู้เรียนระบุสิ่งที่เป็นความขัดแย้งของหนังสือ (กิจกรรมการวิเคราะห์) ขณะที่ผู้เรียนอภิปราย ก็ให้ผู้เรียนได้อภิปรายเพิ่มต่อไปว่ารู้สึกอย่างไรกับสถานการณ์ความขัดแย้งและการแก้ไขปัญหา ความรู้สึกของผู้เรียนอาจมีลักษณะเป็นความเห็นอกเห็นใจหรืออาจวิจารณ์ ซึ่งจะขึ้นอยู่กับระดับความสามารถในการตอบสนองต่อการอ่าน

2. ผู้เรียนแบ่งกลุ่มศึกษา (Student Sharing and Study Groups)

ให้ผู้เรียนแบ่งกลุ่มศึกษา กำหนดทิศทางของการอ่านและการอภิปรายกลุ่มเกี่ยวกับเรื่อง ที่อ่าน เช่น ผู้เรียนอาจอภิปรายความแตกต่างระหว่างการตอบสนองปฏิกิริยาที่ผู้เรียนมีต่อตัวละคร ต่างๆ จากเรื่องที่อ่าน หรือ กิจกรรมอีกประเภทหนึ่งคือการให้ผู้เรียนอภิปรายความเหมือนและความแตกต่างของฉากจากเรื่องที่อ่าน เป็นต้น

3. การเรียนรู้เป็นคู่ (Learning Partners)

ให้ผู้เรียนจับคู่สนทนากับเพื่อนร่วมชั้น เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการเขียนเกี่ยวกับการตอบสนอง ผู้เรียนสามารถสำรวจความรู้สึกของตนเองและตัดสินใจว่าจะต้องการตอบสนองต่อเรื่องที่อ่านอย่างไร เช่น ผู้เรียนทั้งคู่อาจสนทนาว่าเรื่องที่อ่านกระตุ้นการตอบสนองทางปัญญาหรือทางอารมณ์ และเพราะเหตุใดพวกเขาจึงรู้สึกเช่นนั้น

4. การเรียนรู้รายบุคคล (Individual Learning)

ผู้สอนควรให้การสนับสนุนผู้เรียนในการตรวจสอบวรรณกรรมด้วยตนเอง โดยมีส่วนร่วม และให้คำแนะนำเล็กน้อย ให้ผู้เรียนศึกษาแบบอิสระ เพราะถ้าผู้เรียนเกิดความสนใจจะต้องศึกษาอย่างละเอียดเกี่ยวกับสิ่งที่อ่าน จะช่วยให้ผู้เรียนตอบสนองต่อเรื่องที่อ่านเกิดการวิพากษ์วิจารณ์หรือการแสดงความรู้สึกโดยการเขียนบันทึกการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่านเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ ผู้สอนควรนำหลักการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่านมาปรับใช้ ควรเข้าใจความแตกต่าง เน้นให้ผู้เรียนได้แสดงคำตอบอย่างมีปฏิสัมพันธ์ ให้มีอิสระในการคิดและเชื่อมโยงประสบการณ์ของตนกับเรื่องที่อ่าน

3.4.2 ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่าน

อานาโทล เอื้อยนิมพลี (2550: 55-56) นำทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่านมาทำการสังเคราะห์ และสรุปขั้นตอนการเรียนการสอนตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่านได้ดังนี้

1. ขั้นก่อนอ่าน ผู้สอนกระตุ้นความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับข้อความที่อ่าน โดยใช้เทคนิควิธีต่าง ๆ เช่น การตั้งคำถาม การอภิปราย และระดมความคิด เนื้อหาคำศัพท์ที่นักเรียนไม่ค่อยเคย การใช้ภาษาที่เกี่ยวกับข้อความที่อ่านจะใช้วิธีการอภิปราย

2. ขั้นขณะอ่าน ผู้เรียนอ่านข้อความและคิดคำตอบสำหรับการตอบสนองต่อข้อความที่อ่าน

3. ขั้นหลังอ่าน ผู้เรียนเขียนข้อความและตอบคำถามแสดงการตอบสนองต่อข้อความที่อ่าน โดยตอบคำถามที่ผู้สอนได้แนะนำเป็นแนวทางไว้ ดังนี้

ตอบสนองแบบกลุ่ม

3.1 แบ่งกลุ่มผู้เรียน กลุ่มละ 4-5 คน

3.2 ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นและอภิปรายในกลุ่มตามคำถามที่ผู้สอนได้แนะนำไว้

3.3 แต่ละกลุ่มส่งผู้แทน 1 คน นำเสนอ

อภิปรายทั้งชั้นเรียน

3.4 ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นและอภิปรายกลุ่มนำเสนอร่วมกับผู้สอนและเพื่อนในชั้น

ตอบสนองขั้นสุดท้าย

3.5 ผู้เรียนเขียนประสบการณ์ที่ได้จากการอ่านข้อความที่แสดงถึงการตอบสนองขั้นสุดท้ายในใบงาน

3.6 ผู้สอนสรุปบทเรียนและให้ข้อเสนอแนะกลับไปยังผู้เรียน

เนตรดาว ประสิทธิ์ (2553: 12) ได้นำความรู้จากการศึกษาทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่านของ Rosenblatt มาสังเคราะห์ และสร้างขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่าน 6 ขั้นตอน โดยการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนนำประสบการณ์เดิมของตนมาเชื่อมโยงกับวรรณคดี ผู้เรียนมีอิสระในการคิดและแสดงความรู้สึก มุ่งเน้นให้เกิดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ โดยมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 เรียนรู้หลักการอ่านวรรณคดีร้อยกรอง

ขั้นที่ 2 อ่านวรรณคดีร้อยกรอง

ขั้นที่ 3 บันทึกความรู้ที่ได้จากการอ่าน

ขั้นที่ 4 ร่วมมือ - แลกเปลี่ยน ประสานองค์ความรู้

ขั้นที่ 5 นำเสนอผลงาน

ขั้นที่ 6 ประเมินผลการเรียนรู้

ธีรรัตน์ นาคละมัย (2559: 34-35) ได้ทำการสังเคราะห์แนวคิดทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่านของ Rosenblatt และนักวิชาการต่าง ๆ สร้างขั้นตอนการสอนตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่านที่เน้นการอ่านและการเชื่อมโยงประสบการณ์ของผู้อ่านกับวรรณคดีเพื่อให้เกิดการตอบสนองต่อวรรณคดี สามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยและความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 เตรียมความรู้พื้นฐาน

ขั้นที่ 2 อ่านวรรณคดี

ขั้นที่ 3 เชื่อมโยงประสบการณ์

ขั้นที่ 4 เรียนรู้สร้างปฏิสัมพันธ์

ขั้นที่ 5 นำเสนอและรับข้อมูลป้อนกลับ

ขั้นที่ 6 เขียนบันทึกการเรียนรู้

Brown and Stephen (1995: 84-87) อธิบายขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนวรรณคดีตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่านสรุปดังนี้

1. ขั้นก่อนการอ่าน (The pre-reading phase)

ขั้นตอนก่อนการอ่านนี้ผู้สอนมีส่วนเกี่ยวข้องกับนักเรียนในการเลือกรื่องที่อ่าน ตลอดจนช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนนำความรู้เดิมไปใช้ กำหนดวัตถุประสงค์และกลยุทธ์ในการอ่านตามเนื้อหา ผู้สอนจะให้คำแนะนำก่อนอ่านด้วยการแนะนำสั้น ๆ เกี่ยวกับการเลือกและการตอบคำถามหลังจากที่อ่าน เช่น คุณคิดอย่างไรกับหนังสือเล่มนี้ บทเรียนนี้มีเนื้อหาเกี่ยวกับอะไร คุณมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องนี้อ่านอย่างไร คุณรู้จักผลงานของผู้เขียนมาก่อนหรือไม่ เพราะเหตุใดจึงเลือกอ่านเรื่องนี้และมีความคาดหวังอะไรจากการอ่านเรื่องนี้ คุณวางแผนจะอ่านเรื่องนี้อย่างไร คุณมีกลวิธีอย่างไรในการอ่าน ขั้นตอนก่อนการอ่านเป็นแนวทางที่ช่วยให้มั่นใจว่าผู้อ่านจะเกิดความอยากรู้ และนำเอาความรู้ ประสบการณ์เดิมของผู้เรียนมาใช้ เพื่อให้ผู้เรียนได้เชื่อมโยงกับการอ่านอย่างแท้จริงและลึกซึ้งยิ่งขึ้น ซึ่งจะช่วยเพิ่มความสำเร็จของกิจกรรมหลังการอ่าน

2. ขั้นระหว่างการอ่าน (The during reading phase)

ขั้นระหว่างการอ่านรวมนี้ผู้สอนช่วยให้ผู้เรียนสร้างความสัมพันธ์และเชื่อมโยงประสบการณ์ในขณะที่อ่านและการใช้กลวิธีในการตรวจสอบความเข้าใจเรื่องที่อ่าน ในขั้นนี้ผู้สอนอาจให้คำแนะนำผู้เรียนในการอ่าน ดังนี้ ในขณะที่อ่านให้ผู้เรียนหยุดพักเป็นระยะเพื่อใช้ความคิดและซึมซับกับสิ่งที่กำลังอ่าน ให้ผู้เรียนอ่านทบทวนข้อความซ้ำเพื่อให้เกิดความเข้าใจในข้อความมากขึ้น ให้คิดถึงประเด็นที่หนังสือเล่มนี้กระตุ้นทำให้เกิดความคิด เช่น ผู้คน สถานที่ หรือประสบการณ์ที่ผู้เรียนมี ให้จินตนาการเกี่ยวกับ ฉาก ตัวละคร การกระทำ และเหตุการณ์ต่าง ๆ ให้ตั้งคำถามเกี่ยวกับ

เรื่องที่อ่าน ความรู้สึกที่มีขณะที่อ่าน ใช้การจดบันทึกข้อความที่ประทับใจ หรือข้อความส่วนที่ไม่เข้าใจ และสนทนาเกี่ยวกับประสบการณ์ที่ได้รับจากการอ่าน

3. ชั้นหลังการอ่าน (The post-reading phase)

ชั้นหลังการอ่านนี้ ผู้สอนได้เปิดโอกาสให้ผู้เรียนอธิบาย ทำความเข้าใจให้ชัดเจน และทบทวนความรู้ ขยายความ และขยายความเข้าใจของเนื้อหา

Sahragard and Rasti (2013) ได้อธิบายขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนตามทฤษฎี การตอบสนองของผู้อ่านสรุป ดังนี้

1. ชั้นก่อนการอ่าน มีวัตถุประสงค์เพื่อกระตุ้นความรู้สึกประสบการณ์ชีวิตของนักเรียน และกระตุ้นคำศัพท์ที่เกี่ยวข้อง มีเทคนิคมากมายที่สามารถนำมาใช้ในชั้นตอนนี้ ซึ่งอาจจะเน้น การระดมความคิดและการอภิปรายกลุ่มงาน

1.1 การระดมความคิด ถามนักเรียนเพื่อระดมความคิดเกี่ยวกับคำหรือวลีที่เกี่ยวข้อง กับหัวข้อของนวนิยาย เช่น โรงเรียนและนักเรียน “พฤติกรรมที่พึงประสงค์ทางสังคมในโรงเรียน” เป็นต้น กระตุ้นให้นักเรียนสามารถตอบคำถามและแสดงความคิดเห็น หลังจากนั้นครูและนักเรียน ร่วมกันอภิปรายในชั้นเรียน

1.2 ทำงานเป็นทีม ให้แต่ละกลุ่มได้นำเสนองานที่ได้ร่วมอภิปรายแสดงความคิดเห็น ในมุมมองของตนเอง เช่น ลักษณะของโรงเรียนที่ดีและสภาพแวดล้อมที่ไม่ดี

2. ชั้นขณะการอ่าน ในชั้นตอนนี้ นักเรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ข้อความ และทำความเข้าใจที่ตามมาของข้อความ

2.1 การสนทนา เทคนิคนี้ครูอาจจะเข้มงวดเพื่อให้ประสบความสำเร็จ ครูให้นักเรียน ทำความเข้าใจกับข้อความที่เลือกมา โดยครูเป็นผู้อ่านให้นักเรียนฟัง

2.2 ปฏิบัติการตอบสนอง ครูกำหนดเวลาให้นักเรียนอ่านและคิดวิเคราะห์เกี่ยวกับสิ่งที่ เกิดขึ้นจากเรื่องที่อ่าน พร้อมทั้งให้อธิบายในสิ่งที่นักเรียนได้จากการอ่าน

2.3 ทางเลือกของตัวตน หลังจากทีอ่านครูถามนักเรียนว่า ในเรื่องตัวละครมีใคร ทำ อะไร ทำเพื่ออะไร นอกจากนี้ส่งเสริมให้นักเรียนพูดคุยเกี่ยวกับบทบาทตัวละครที่ชอบและไม่ชอบ พร้อมทั้งให้แสดงเหตุผลประกอบ ส่งเสริมให้นักเรียนตอบสนองส่วนบุคคลโดยการคิดเชื่อมโยงกับ ประสบการณ์ที่ตนเองมี

3. ชั้นหลังการอ่าน

3.1 การคาดการณ์ เป็นขั้นตอนสุดท้ายของการอ่าน โดยหลังจากที่นักเรียนอ่าน ข้อความ ครูจะกระตุ้นให้นักเรียนได้คาดเดาเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นต่อจากเรื่องที่อ่าน ซึ่งอาจจะ เกี่ยวกับเรื่องราวหรือโชคชะตาของตัวละครที่ได้รับ

3.2 ลึ้นสุด เป็นขั้นสรุปสาระสำคัญ นักเรียนสามารถเล่าเรื่องราวสรุปเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นว่าเป็นอย่างไร

Savolainen (2019) ได้อธิบายขั้นตอนการตอบสนองต่อการอ่านเชิงสุนทรียศาสตร์ คือ การอ่านที่สร้างความสัมพันธ์ระหว่างเรื่องราวและวรรณกรรมกับประสบการณ์ชีวิต เน้นประสบการณ์ทางอารมณ์ การมีส่วนร่วมกับตัวละคร เหตุการณ์ ความขัดแย้งหรือการแก้ปัญหาต่าง ๆ ดังนี้

1. สัมผัสกับการเล่าเรื่อง ผู้เขียนบล็อกผ่านเว็บไซต์เล่าเรื่องราว เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจากหนังสือที่ได้อ่าน เช่น การเล่าเรื่องราว และความรู้สึกเมื่อได้อ่านว่ารู้สึกเป็นอย่างไร
2. สัมผัสประสบการณ์ที่ประทับใจ ผู้เขียนบล็อกผ่านเว็บไซต์ได้อธิบายความรู้สึกประทับใจในหนังสือที่อ่าน
3. สัมผัสกับอารมณ์ ผู้เขียนบล็อกผ่านเว็บไซต์ได้อธิบายอารมณ์และความรู้สึกที่เกิดขึ้นในขณะที่กำลังอ่านหนังสือ
4. ระบุตัวตนด้วยตัวละครและเหตุการณ์ ผู้เขียนบล็อกผ่านเว็บไซต์อธิบายเปรียบเทียบพฤติกรรมตนเองกับตัวละคร และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจากเรื่องที่อ่าน
5. สร้างความสัมพันธ์ อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างข้อความและชีวิตจริง เช่น เชื่อมโยงประสบการณ์ชีวิตจริงกับข้อความที่อ่าน
6. จินตนาการถึงมุมมองทางเลือก สะท้อนผลลัพธ์ทางเลือกหลังจากที่อ่าน เช่น จินตนาการตอนจบของเรื่องที่แตกต่างไปจากเดิม หรือคาดเดาแนวทางการแก้ปัญหาวิธีอื่นที่นอกเหนือจากในเรื่อง

การจัดการเรียนการสอนตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่านสรุปได้ว่า ในการเรียนการสอนต้องกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและเข้าใจเรื่องที่อ่าน เชื่อมโยงประสบการณ์เดิมกับเรื่องที่อ่าน มีปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียนคนอื่น ๆ และแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็น เขียนบันทึกการตอบสนอง ตรวจสอบบันทึกการตอบสนองเพื่อตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียนที่มีต่อเรื่องที่อ่านรายบุคคลซึ่งมีความสามารถในการตอบสนองที่แตกต่างกัน

3.5 รูปแบบการจัดการเรียนการสอนวรรณคดีไทยตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่าน

รูปแบบการเรียนการสอนวรรณคดีไทยตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่านของ พรทิพย์ ศิริสมบุรณ์เวช เป็นรูปแบบการสอนที่พัฒนามาจาก ทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่านของ Rosenblatt การเรียนการสอนวรรณคดีไทยตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่านของพรทิพย์ ศิริสมบุรณ์เวช เป็นนวัตกรรมการเรียนรู้อารมณ์ไทยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเป็นทางเลือกหนึ่งที่ใช้จัดการเรียนการสอนวรรณคดีให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและธรรมชาติของวิชา รูปแบบนี้จะสามารถนำไปใช้กับผู้เรียนได้ทุกระดับ โดยพิจารณาคัดเลือกวรรณคดีและจัดกิจกรรมที่เหมาะสม

กับบุคลิกภาพและศักยภาพของผู้เรียน ผลที่เกิดขึ้นจากการใช้รูปแบบนี้ คือ เสริมสร้างความสามารถของผู้เรียนด้านการตอบสนองต่อวรรณคดี การอ่านเพื่อความเข้าใจและการคิดไตร่ตรอง (พรทิพย์ ศิริสมบูรณ์เวช, 2547) รายละเอียดของรูปแบบการเรียนการสอนวรรณคดีไทยตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่านของ พรทิพย์ ศิริสมบูรณ์เวช มีหลักการและขั้นตอน ดังนี้

3.5.1 หลักการของรูปแบบการเรียนการสอน

รูปแบบการเรียนการสอนวรรณคดีไทยตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่านมีหลักการ 4 ประการ คือ

1) หลักการด้านการสร้างความเข้าใจจากประสบการณ์

ผู้เรียนสร้างความเข้าใจในการอ่านวรรณคดีจากประสบการณ์เดิมของตนในการเรียนการสอนวรรณคดี รูปแบบการเรียนการสอนวรรณคดีไทยตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่านนี้ เน้นการจัดสถานการณ์ให้ผู้เรียนนำประสบการณ์เดิมของตนมาเชื่อมโยงกับวรรณคดี

2) หลักการด้านความแตกต่างระหว่างบุคคล

ผู้เรียนแต่ละคนมีศักยภาพในการเข้าใจวรรณคดีแตกต่างกันตามประสบการณ์เดิมของแต่ละคน รูปแบบการเรียนการสอนวรรณคดีไทยตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่านนี้ เน้นการให้เสรีภาพแก่ผู้เรียนในการแสดงความรู้สึก ความคิดเห็นและการยอมรับการแสดงการตอบสนองต่อวรรณคดีของผู้เรียนโดยปราศจากอคติ

3) หลักการด้านการมีปฏิสัมพันธ์

ผู้เรียนควรมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ โดยแลกเปลี่ยนความรู้สึก ความคิดเห็นของตนกับผู้อื่น เพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดไตร่ตรองและการตอบสนองต่อวรรณคดี รูปแบบการเรียนการสอนวรรณคดีไทยตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่านนี้ เน้นการจัดสภาพการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันในชั้นเรียน

4) หลักการด้านการทบทวนและการคิดไตร่ตรอง

ผู้เรียนแต่ละคนควรมีทบทวนและคิดไตร่ตรองประสบการณ์จากการอ่านวรรณคดีและข้อมูลป้อนกลับ โดยการเขียนบันทึกการเรียนรู้ แล้วจับคู่แลกเปลี่ยนกันอ่าน รูปแบบการเรียนการสอนวรรณคดีไทยตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่านนี้ เน้นการให้ข้อมูลป้อนกลับในบันทึกการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อพัฒนาความเข้าใจและตอบสนองต่อวรรณคดี

3.5.2 ขั้นตอนของรูปแบบการเรียนการสอน

รูปแบบการเรียนการสอนวรรณคดีไทยตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่านมีขั้นตอนการจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมการเรียนการสอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 สร้างความเข้าใจเบื้องต้นในการอ่าน

1.1 ผู้เรียนอ่านเนื้อเรื่องวรรณคดีตอนที่กำหนด

- 1.2 ผู้เรียนสรุปความเข้าใจในการอ่านวรรณคดีตามศักยภาพของตนเอง
 - 1.3 ผู้เรียนนำเสนอความเข้าใจในการอ่านโดยการพูด หรือการเขียน
 - 1.4 ผู้สอนและผู้เรียนร่วมรับฟังประสบการณ์ที่ผู้เรียนนำเสนอ
- ขั้นที่ 2 เชื่อมโยงประสบการณ์
- 2.1 ผู้สอนนำตัวอย่างข้อความ หรือตัวอย่างเหตุการณ์ในวรรณคดีหรือประเด็นอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับวรรณคดีมาอภิปรายร่วมกันในชั้นเรียน
 - 2.2 ผู้เรียนนำเสนอประสบการณ์ของตนที่เกี่ยวข้องกับข้อความ เหตุการณ์หรือประเด็นอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับวรรณคดี โดยพูดหรือเขียนสั้น ๆ
 - 2.3 ผู้เรียนและผู้สอนอภิปรายร่วมกัน เพื่อเชื่อมโยงประสบการณ์ของผู้เรียนกับประสบการณ์ในวรรณคดี
- ขั้นที่ 3 เรียนรู้อย่างมีปฏิสัมพันธ์
- 3.1 ผู้สอนแบ่งผู้เรียนเป็นกลุ่มย่อย ให้ผู้เรียนเรียนรู้และทำงานร่วมกับผู้อื่น
 - 3.2 ผู้สอนมอบหมายงานกลุ่ม ให้สนทนา อภิปราย หรืองานกลุ่มลักษณะอื่น ๆ
 - 3.3 ผู้เรียนทำงานกลุ่มที่ได้รับมอบหมาย
- ขั้นที่ 4 ให้และรับข้อมูลป้อนกลับ
- 4.1 ผู้แทนของแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานในชั้นเรียน
 - 4.2 ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันอภิปราย และนำเสนอข้อมูลเพิ่มเติม โดยการให้และรับข้อมูลป้อนกลับซึ่งกันและกัน
- ขั้นที่ 5 ทบทวนและเขียนบันทึกการตอบสนอง
- 5.1 ผู้เรียนทบทวนเนื้อหา และสรุปประเด็นสำคัญจากการเรียนรู้ในกลุ่มย่อยและการนำเสนอผลงานกลุ่มในชั้นเรียน
 - 5.2 ผู้เรียนเขียนบันทึกการเรียนรู้ แสดงการตอบสนองวรรณคดี และการคิดไตร่ตรอง โดยการเขียนอธิบายความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึกและความคิดเห็นเกี่ยวกับวรรณคดีอย่างอิสระ แล้วจับคู่แลกเปลี่ยนกันอ่านบันทึกการเรียนรู้
 - 5.3 ผู้เรียนสร้างบันทึกการเรียนรู้ให้ผู้สอนพิจารณา
- 3.5.3 การวัดและประเมินผล
- การวัดและการประเมินผลการเขียนบันทึกความรู้ ในรูปแบบการเรียนการสอนวรรณคดีไทยตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่านของพรทิพย์ ศิริสมบุรณ์เวช (2547) ได้ใช้ตามแนวคิดของ Brown and Stephen (1995) จำแนกความสามารถในการตอบสนองต่อวรรณคดี 5 ระดับ ดังนี้

1. ระดับข้อเท็จจริง (facture level) เขียนแสดงความเข้าใจเบื้องต้น เป็นการอธิบายเหตุการณ์จากในเนื้อเรื่องอย่างสั้น ๆ
2. ระดับความรู้สึกร่วม (empathic level) เขียนอธิบายพฤติกรรมตัวละคร หรือเหตุการณ์ในเรื่อง พยายามทำความเข้าใจสาเหตุของพฤติกรรมหรือเหตุการณ์นั้น
3. ระดับการวิเคราะห์ (analytical level) เขียนอธิบายองค์ประกอบของเรื่องได้อย่างละเอียด เช่น สัญลักษณ์ การสร้างตัวละคร กำหนดเหตุการณ์
4. ระดับความเห็นใจ (sympathetic level) เขียนแสดงความรู้สึก ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมของตัวละคร หรือสถานการณ์ในเรื่องอย่างเข้าใจลึกซึ้ง
5. ระดับการวิจารณ์ (critical level) เขียนอธิบายข้อดี ข้อด้อยของเรื่องได้อย่างละเอียดชัดเจน ติชมและสรุปคุณค่าของเรื่องได้

ดังนั้น รูปแบบการเรียนการสอนวรรณคดีไทยตามทฤษฎี การตอบสนองของผู้อ่านของ พรทิพย์ ศิริสมบุญแนว เป็นการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้เชื่อมโยงประสบการณ์ของตนเองกับเรื่องที่ย่าน เพื่อให้เข้าใจเรื่องที่ย่านมากยิ่งขึ้นและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีอิสระสามารถคิดและแสดงความคิดเห็นได้ ซึ่งสามารถช่วยพัฒนาความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยได้นำขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนการสอนวรรณคดีไทยตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่านของ พรทิพย์ ศิริสมบุญแนว ไปใช้ในการวิจัยการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้วยรูปแบบจัดการเรียนรู้การตอบสนองของผู้อ่าน

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ มีรูปแบบ วิธีการจัดการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่นำมาพัฒนาความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ดังนี้

ประเสริฐ ตันติเสนาะ (2560) ได้ดำเนินการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนการอ่านตามทฤษฎีโครงสร้าง มีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5 และเพื่อเสริมสร้างความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณช่วยพัฒนานักเรียนได้อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ทำให้ได้แง่คิดมุมมองใหม่ ๆ ในการอ่านเพิ่มมากขึ้น ใช้รูปแบบการเรียนการสอนอ่านตามทฤษฎีโครงสร้าง ผลการวิจัยพบว่า คะแนนความสามารถอ่านอย่างมีวิจารณญาณหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง นักเรียนมีความพึงพอใจหลังจัดการเรียนการสอนในระดับมากที่สุด นักเรียนสามารถรู้จักกระบวนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เข้าใจเรื่องที่ย่านได้ดียิ่งขึ้นเป็นอย่างดี และช่วยให้เป็นการอ่านขั้น

สูง ใช้ความคิดของตนเองมากขึ้น มีการร่วมกันอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ทำให้นักเรียนคลายความกดดัน กล้านำเสนอความคิดเห็นของตนเองมากยิ่งขึ้น

อุชาวดี ชุกกลิ่นหอม (2560) ได้ดำเนินการวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนแบบ SQ5R มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนแบบ SQ5R และเพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนแบบ SQ5R กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/4 โรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม จำนวน 34 คน เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือ แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบ และแบบสอบถามความคิดเห็น พบว่า ความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความคิดเห็นของนักเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด

สุตาพร รินสมปาน (2562) ได้ดำเนินการวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการปรับใช้รูปแบบการสอนวรรณคดีไทย โดยประยุกต์ใช้วิธีสังสีกักับวรรณคดีท้องถิ่น มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยการปรับใช้รูปแบบการสอนวรรณคดีไทย โดยประยุกต์ใช้วิธีสังสีกักับวรรณกรรมท้องถิ่น และเพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยการปรับใช้รูปแบบการสอนวรรณคดีไทย กลุ่มตัวอย่าง คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์บางกรวย อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี จำนวน 60 คน เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือ แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบ และแบบสอบถามความคิดเห็น ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความคิดเห็นของนักเรียนภาพรวมนักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

Simla (2009) ได้ดำเนินการวิจัยเรื่อง แรงจูงใจและการอ่านอย่างมีวิจารณญาณในห้องเรียน EFL: กรณีของ ELTนักเรียนเตรียมอุดมศึกษา วัตถุประสงค์เพื่อระบุบทบาทของคุณสมบัติของหลักสูตร CR ในการเพิ่มแรงจูงใจภายนอกที่ลดลง ควบคุมให้พื้นที่สำหรับความเป็นจริงของนักเรียนในชั้น และกระตุ้นอารมณ์ที่ดีที่สุด กลุ่มตัวอย่าง คือนักเรียนชั้นเตรียมอุดมศึกษาของ ELT จำนวน 24 คน ชาย 8 คน หญิง 16 คน ปัญหาที่พบผู้เรียนขาดแรงจูงใจสำหรับหลักสูตรการอ่าน วิธีการแก้ปัญหาใช้ขั้นตอนการสร้างแรงจูงใจสำหรับหลักสูตรการอ่านหนังสือ คือ นำหนังสือมาให้เลือกเอง แสดงความคิดเห็นในฐานะผู้อ่าน อภิปรายหลังการอ่าน เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถามแรงจูงใจ ผลที่ได้ผู้เรียนปรับตัว เกิดการเพิ่มแรงจูงใจในการอ่าน ซึ่งให้เห็นว่าการปรับเปลี่ยน CR การปฏิบัติสัญญาว่า

จำเป็นอย่างมากในการควบคุมนักเรียนในห้องเรียนการปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับความเข้าใจของนักเรียนเองผ่านการใช้ชีวิตจริงข้อความจริงจากหลากหลายประเภทในบริบทที่คล้ายคลึงกับการศึกษา นี้ พร้อมกับกระตุ้นให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นในฐานะผู้อ่านข้อความทั้งก่อนและหลังอ่านข้อความ

Haromi (2014) ได้ดำเนินการวิจัยเรื่อง การสอนผ่านการประเมิน : การพัฒนาการอ่านอย่างมีวิจาร์ณญาณของผู้เรียน EFL ในประเทศอิหร่าน ใช้วิธีการจัดการเรียนรู้อย่างมีวิจาร์ณญาณใช้การอ่านบทบรรณาธิการ เพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านอย่างมีวิจาร์ณญาณ กลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาภาษาและวรรณคดีอังกฤษ จำนวน 60 คน การอ่านอย่างมีวิจาร์ณญาณมีความสำคัญเพิ่มขึ้น การวิจัยมุ่งพัฒนาการอ่านอย่างมีวิจาร์ณญาณ โดยใช้วิธีการแบ่งนักเรียนเป็น 2 กลุ่มให้อ่านบทบรรณาธิการ ให้ตอบคำถาม ระดมความคิด แนะนำคำศัพท์ รูปแบบประโยคที่ซับซ้อน ใช้แบบทดสอบความเข้าใจ ผลคะแนนเฉลี่ยดีขึ้นจากการทดสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

Fadhillah (2017) ได้ดำเนินการวิจัยเรื่อง การปลูกฝังการคิดอย่างมีวิจาร์ณญาณผ่านการอ่านอย่างมีวิจาร์ณญาณ : สอนโดยใช้เนื้อหาการบรรยายการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น วัตถุประสงค์เพื่อค้นหากลยุทธ์การอ่านอย่างมีวิจาร์ณญาณที่สามารถพัฒนาการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน และกลยุทธ์การอ่านอย่างมีวิจาร์ณญาณจะช่วยให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์ในการอ่านเรื่องได้ กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนประถมศึกษา 35 คน ปัญหาที่พบผู้เรียนขาดความรู้กลยุทธ์ในการอ่านอย่างมีวิจาร์ณญาณ กลยุทธ์ที่ใช้ในการอ่านอย่างมีวิจาร์ณญาณ มีขั้นตอนดังนี้ 1) ดูตัวอย่าง ทำความเข้าใจวิธีการก่อนอ่าน ภาพรวม คำศัพท์ยาก คำถามกระตุ้นความคิด 2) สรุปความคิดหลักของข้อความแบบสั้น ๆ 3) ตั้งคำถาม ลักษณะคำถามช่วยผู้อ่านเข้าใจการอ่านและตอบสนองมากขึ้น 4) สะท้อนตรวจสอบการตอบสนองข้อความของผู้อ่าน 5) ประเมินการพิจารณาวิเคราะห์ตีความ ประเมินสิ่งที่อ่านร่วมกับความรู้เดิม ผลหลังการใช้กลยุทธ์ผู้เรียนทำคะแนนได้สูงสุด 18 คน จาก 35 คิดเป็นร้อยละ 51 กระบวนการของการใช้กลยุทธ์การอ่านอย่างมีวิจาร์ณญาณ สนับสนุนผลการทดสอบ ทำให้เห็นปัจจัยที่เป็นไปได้ของการอ่านอย่างมีวิจาร์ณญาณ กลยุทธ์ช่วยปรับปรุงทักษะการคิดวิเคราะห์ในการอ่านข้อความบรรยายของผู้เรียน

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านอย่างมีวิจาร์ณญาณ พบว่าในปัจจุบันมีงานวิจัยที่พัฒนาความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจาร์ณญาณด้วยรูปแบบการสอน การอ่านตามทฤษฎีโครงสร้าง รูปแบบการสอนวรรณคดีไทยโดยประยุกต์ใช้วิธีสังสักับวรรณคดีท้องถิ่น ใช้วิธีสอนแบบ SQ5R รวมทั้งกลยุทธ์การอ่านอย่างมีวิจาร์ณญาณ เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจาร์ณญาณ ส่งผลให้นักเรียนเข้าใจกระบวนการอ่านอย่างมีวิจาร์ณญาณ เข้าใจเรื่องที่อ่านได้ดีขึ้น ได้ใช้ความคิดของตนเองมากขึ้น มีการร่วมกันอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น กล้าคิดกล้าแสดงออกความคิดเห็นของตนเอง

4.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่าน

ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่าน ที่นำมาใช้เพื่อแก้ปัญหา และเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้วรรณคดี วรรณกรรม ดังนี้

พรทิพย์ สิริสมบุรณ์เวช (2547) ได้ดำเนินการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน วรรณคดีไทยตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่านเพื่อเสริมสร้างความสามารถด้านการตอบสนอง ต่อวรรณคดีการอ่านเพื่อความเข้าใจ และการคิดไตร่ตรองของนิสิตระดับปริญญาบัณฑิต เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนวรรณคดีไทยตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่าน เพื่อเสริมสร้าง ความสามารถด้านการตอบสนองต่อวรรณคดี การอ่านเพื่อความเข้าใจ และการคิดไตร่ตรองของนิสิต ระดับปริญญาบัณฑิต และเพื่อประเมินคุณภาพของรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น โดยการเปรียบเทียบความสามารถด้านการตอบสนองต่อวรรณคดี การอ่านเพื่อความเข้าใจ และการคิดไตร่ตรองหลังการทดลอง ผลวิจัยพบว่ากลุ่มทดลองมีคะแนนความสามารถด้านการอ่านเพื่อความ เข้าใจสูงกว่ากลุ่มควบคุม

ถนิมรักษ์ ชูชัยมงคล (2557) ได้ดำเนินการวิจัยเรื่อง การศึกษาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้วรรณคดี ไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่จัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่าน เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้วรรณคดีไทยของนักเรียนก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ ตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่าน ช่วยพัฒนาความเข้าใจในการเรียนวรรณคดี ส่งเสริมให้ผู้เรียนมี อิสระในการคิด และความรู้สึกของตนเองจากการอ่านวรรณคดี ส่งเสริมให้ค้นพบความรู้ด้วยตนเอง จากการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนรัตนโกสินทร์ สมโภชบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 8 ห้อง มีนักเรียน ทั้งสิ้น 360 คน นำรูปแบบการเรียนการสอนวรรณคดีไทยตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่านมาใช้ เครื่องมือที่ใช้มีแผนการจัดการเรียนตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่าน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ และแบบสอบถามความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอน พบว่า ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้วรรณคดีหลัง เรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการ จัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมากที่สุดผู้เรียนมีปฏิริยาการตอบสนอง มีการตอบคำถามที่ หลากหลาย บรรยายภาคในการเรียนตื่นตื้นน่าสนใจ ผู้เรียนกระตือรือร้น ส่งผลให้เข้าใจในการเรียน วรรณคดีมากขึ้น ได้ฝึกคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่า และเห็นคุณค่าจากเนื้อหาวรรณคดี เข้าใจ ในความรู้สึกตัวละครมากขึ้นและสามารถแสดงความคิดเห็น อภิปรายในชั้นเรียนได้อย่างหลากหลาย

จุฬาลักษณ์ คชาชัย (2557) ได้ดำเนินการวิจัยเรื่อง การศึกษาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้วรรณคดี ไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่จัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่าน เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้วรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนเรียนและ หลังเรียนด้วยจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่าน และศึกษาความคิดเห็นของ

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่าน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดนางสาว (ถาวรราษฎร์บำรุง) อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 38 คน ได้นำรูปแบบการเรียนการสอนวรรณคดีไทยตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่านมาใช้ เครื่องมือที่ใช้มีแผนการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่าน และแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์การเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่จัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่าน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

ธีรรัตน์ นาคละมัย (2559) ได้ดำเนินการวิจัยเรื่อง ผลการสอนตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่านที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย และความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเรียนวรรณคดีไทยและความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่าน เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยและความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระหว่างกลุ่มที่ได้รับการสอนตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่าน และกลุ่มที่ได้รับการสอนแบบเดิม นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนนวมินทราชูทิศ กรุงเทพมหานคร จำนวน 2 ห้อง มีนักเรียน 76 คน ได้จากการเลือกแบบเจาะจง ผู้วิจัยใช้รูปแบบการเรียนรู้ตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่าน 6 ชั้น 1) เตรียมความรู้พื้นฐาน 2) อ่านวรรณคดี 3) เชื่อมโยงประสบการณ์ 4) เรียนรู้สร้างปฏิสัมพันธ์ 5) นำเสนอและรับข้อมูลป้อนกลับ 6) เขียนบันทึกความรู้ เครื่องมือที่ใช้ แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ผลพบว่าผลสัมฤทธิ์การเรียนการสอนวรรณคดีไทยและความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ หลังจากทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ผลสัมฤทธิ์กลุ่มที่สอนตามทฤษฎีสูงกว่ากลุ่มสอนแบบเดิมมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นเรศ ทองอินทร์ (2560) ได้ดำเนินการวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่าน ร่วมกับการใช้เทคนิคคำถาม RCA เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การจัดการเรียนวรรณคดีของนักเรียนก่อนและหลังเรียน ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่านร่วมกับใช้เทคนิคคำถาม นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสมุทรสาครวิทยาลัย ตำบลมหาชัย อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 11 ห้อง รวม 406 คน ใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่าน ประกอบด้วย 5 ชั้น สร้างความเข้าใจเบื้องต้นในการอ่าน เชื่อมโยงประสบการณ์ เรียนรู้อย่างมีปฏิสัมพันธ์ ให้และรับข้อมูลป้อนกลับ ทบทวนและเขียนบันทึกตอบสนอง บูรณาการร่วมกับทักษะชีวิต เป็นวิธีการสะท้อน (Reflect) ความรู้สึกหรือความคิดที่ได้รับจากการปฏิบัติกิจกรรมเชื่อมโยง

(connect) กับประสบการณ์ในชีวิตที่ผ่านมา และนำมาประยุกต์ใช้ (Apply) ในชีวิตประจำวันของตน เป็นเทคนิคคำถาม แล้วผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้วรรณคดีไทยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ความคิดเห็นของนักเรียนอยู่ในระดับมาก

Al-Bulushi (2011) ได้ดำเนินการวิจัยเรื่อง การสอนเรื่องสั้นในบริบทของโอมาน: การใช้ทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่าน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิภาพโดยใช้ทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่าน ความเข้าใจเรื่องสั้นของนักเรียนมัธยมศึกษา และทัศนคติที่มีต่อวิธีการที่ใช้สอนเรื่องสั้น กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มควบคุม 29 คน กลุ่มทดลอง 28 คน เหตุผลที่เลือกโรงเรียนหญิงล้วนเป็นเพราะโรงเรียนมัธยมในโอมานแยกเพศชายหญิงออกจากกัน วิธีดำเนินการวิจัย ใช้การจัดการสอนด้วยทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่าน เครื่องมือที่ใช้สอน คือ แบบทดสอบความเข้าใจ และแบบสอบถาม ผู้เรียนที่ได้รับการสอนเรื่องสั้น โดยใช้ทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่านทำได้ดีกว่าในการทดสอบความเข้าใจมากกว่าที่อยู่ในการควบคุมของกลุ่ม นอกจากนี้ยังมีความแตกต่างมีนัยสำคัญระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง ที่ทัศนคติต่อวิธีการสอนและอ่านเรื่องสั้นได้รับความพึงพอใจมาจากกลุ่มทดลอง นักเรียนกลุ่มทดลองระบุว่า การสอนโดยใช้ทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่านทำให้พวกเขาสนุกกับภาษาอังกฤษ บทเรียน ชั้นเรียนมากกว่าเมื่อเทียบกับกลุ่มควบคุม นักเรียนกลุ่มทดลองเห็นว่า การสอนโดยใช้ทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่าน เปลี่ยนความเชื่อผิดๆ เกี่ยวกับภาษาอังกฤษ ซึ่งอาจเป็นเพราะกลุ่มทดลองได้รับการสนับสนุนให้ใช้ภาษาอังกฤษอย่างอิสระทั้งการพูดและการเขียน นักเรียนสร้างความสัมพันธ์

Savolainen (2019) ได้ดำเนินการวิจัยเรื่อง การแบ่งปันข้อมูลผ่านหนังสือบทวิจารณ์ในบล็อกมุมมองของ โรเซนแบล็ตต์ ทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่าน วัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนการวิจัยเกี่ยวกับการแบ่งปันข้อมูลโดยใช้ทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่านที่พัฒนาโดย หลุยส์ โรเซนแบล็ตต์ เพราะการแบ่งปันข้อมูลจะเกิดขึ้นจากผู้เขียนบทวิจารณ์ที่มีประสบการณ์จากการอ่านนิยายและสารคดี กรอบแนวคิดขึ้นอยู่กับความแตกต่างระหว่างการอ่านที่แสดงออกและการอ่านสุนทรียศาสตร์ที่กำหนดโดยโรเซนแบล็ตต์ กิริยาที่แสดงออกมาใช้ให้เห็นถึงสิ่งที่เป็นอยู่ที่ได้มาจากการอ่านเพื่อวัตถุประสงค์ในการใช้งาน เช่น การอ่านที่แสดงออก มุ่งเน้นไปที่ข้อมูลที่พบอยู่ในระหว่างการอ่าน และได้อธิบายขั้นตอนการตอบสนองการอ่านที่แสดงออกไว้ 8 ข้อ และการอ่านเชิงสุนทรียศาสตร์ได้อธิบายขั้นตอนไว้ 6 ข้อ ซึ่งเป็นวิธีที่ผู้เขียนใช้สื่อสารคำตอบ การอ่านดังกล่าวได้พิจารณาตัวอย่างบทความ 300 โพสต์จากสองบล็อกหนังสือ ผู้เขียนส่วนมากใช้ขั้นตอนการอ่านที่แสดงออก โดยการแบ่งปันข้อมูลเกี่ยวกับเนื้อหาของหนังสือที่อ่าน ตลอดจนจุดแข็งและจุดอ่อนของหนังสือเหล่านั้น การตอบสนองต่อการอ่านเชิงสุนทรียศาสตร์ ส่วนมากอธิบายว่าผู้เขียนมีประสบการณ์การเล่าเรื่องอย่างไร มีความประทับใจอย่างไร ผู้อ่านจะได้รับประสบการณ์และความรู้สึกอย่างไรในขณะที่อ่าน ผลการวิจัยพบว่าขั้นตอนของการตอบสนองการอ่านที่แสดงออกและ

การอ่านเชิงสุนทรียศาสตร์ สามารถอธิบายรายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับการอ่านที่แสดงออกมาและการอ่านเชิงสุนทรียศาสตร์ได้

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่าน พบว่าได้มีการนำทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่านไปใช้เพื่อแก้ปัญหา พัฒนาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้วรรณคดีและวรรณกรรมอย่างแพร่หลาย เช่น นำไปใช้พัฒนาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้วรรณคดี พัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ พัฒนาการอ่านเพื่อความเข้าใจ ผลการวิจัยพบว่าทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่านสามารถช่วยพัฒนาฝึกคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่า และเห็นคุณค่าจากเรื่องที่อ่าน เข้าใจในความรู้สึกตัวละครมากขึ้นสามารถแสดงความคิดเห็น และแลกเปลี่ยนอภิปรายในชั้นเรียนได้อย่างหลากหลาย ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้วรรณคดี วรรณกรรมเพิ่มสูงขึ้น

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ พบว่ามีงานวิจัยที่พัฒนาความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณด้วยรูปแบบ วิธีการสอน และเทคนิคการสอน รูปแบบการสอนการอ่านตามทฤษฎีโครงสร้าง รูปแบบการสอนวรรณคดีไทยโดยประยุกต์ใช้ร้อยสัจสี่กับวรรณคดีท้องถิ่น ใช้วิธีสอนแบบ SQ5R รวมทั้งกลยุทธ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เป็นต้น ทั้งนี้รูปแบบการจัดการเรียนรู้การตอบสนองของผู้อ่าน เป็นอีกแนวทางหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณได้ โดยมีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบดังกล่าวซึ่งจะช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์วรรณคดี การอ่านเพื่อความเข้าใจ และการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เมื่อนำรูปแบบมาใช้ทำให้นักเรียนได้เข้าใจเรื่องที่อ่าน ตีความสรุปความ วิเคราะห์ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น แสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล ประเมินค่าเรื่องที่อ่าน และนำข้อคิดที่ห้ได้ไปประยุกต์ใช้ ซึ่งคือพฤติกรรมการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และจากการศึกษางานวิจัยพบว่าโดยส่วนมากจะนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้การตอบสนองของผู้อ่านมาใช้สอนวรรณคดีไทย ยังไม่ปรากฏนำมาสอนวรรณกรรมบทอ่านประเภทวรรณกรรม ซึ่งจากผลการวิเคราะห์งานวิจัยข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยได้เห็นแนวทางในการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ดังนั้นผู้วิจัยจึงเลือกนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้การตอบสนองของผู้อ่านมาใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้วยรูปแบบจัดการเรียนรู้การตอบสนองของผู้อ่าน มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้วยรูปแบบจัดการเรียนรู้การตอบสนองของผู้อ่านและเพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการตอบสนองของผู้อ่าน โดยผู้วิจัยกำหนดองค์ประกอบและวิธีการดำเนินการวิจัย ตามลำดับขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การออกแบบวิจัย

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนที่ 3 การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ขั้นตอนที่ 4 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขั้นตอนที่ 5 การดำเนินการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนที่ 6 การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การออกแบบวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยก่อนทดลอง (Pre-experimental research) แบบการทดลองกลุ่มเดียววัดก่อนและหลังการทดลอง (The One - Group Pretest - Posttest Design) (มาเรียม นิลพันธุ์, 2558: 142-144) มีแผนการวิจัยดังนี้

ตารางที่ 6 แบบแผนการวิจัย

สอบก่อน	ทดลอง	สอบหลัง
T ₁	X	T ₂

สัญลักษณ์ที่ใช้แบบแผนการวิจัย

เมื่อ	T ₁	แทน	การวัดความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณก่อนการทดลอง
	X	แทน	การทดลองโดยใช้รูปแบบจัดการเรียนรู้การตอบสนองของผู้อ่าน
	T ₂	แทน	การวัดความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณหลังการทดลอง

2. การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการวิจัยดังนี้

2.1 ศึกษาข้อมูลจากหนังสือ เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศเกี่ยวกับการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ การจัดการเรียนการสอนตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่าน

2.2 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มาตรฐานการเรียนรู้ ท 1.1 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง และคำอธิบายคำอธิบายรายวิชาของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของโรงเรียนศรีรัตนวิทยา เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดเนื้อหาและจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

2.3 ศึกษาแนวคิดและหลักการวัดและประเมินผล การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

3. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1 ประชากร

ประชากรในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่กำลังเรียนภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนศรีรัตนวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 7 ห้อง รวม 240 คน

3.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่กำลังเรียนภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนศรีรัตนวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 1 ห้อง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/2 รวม 39 คน ได้จากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับสลาก โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม และนักเรียนทุกคนมีความสามารถไม่แตกต่างกัน

4. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

4.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย

4.1.1 แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบจัดการเรียนรู้อ่านการตอบสนองของผู้อ่าน จำนวน 4 แผนการเรียนรู้

4.1.2 แบบวัดความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยสร้างเป็นแบบทดสอบปรนัย และแบบทดสอบอัตนัย ทั้งหมด จำนวน 20 ข้อ แบ่งเป็นปรนัย 15 ข้อ อัตนัย 5 ข้อ

4.1.3 แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบจัดการเรียนรู้อ่านการตอบสนองของผู้อ่าน มีลักษณะเป็นข้อคำถาม 15 ข้อประกอบด้วยกัน

3 ด้าน ได้แก่ ด้านบรรยากาศในการจัดการเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้

4.2 การสร้างและตรวจสอบเครื่องมือ

4.2.1 แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบจัดการเรียนรู้การตอบสนองของผู้อ่าน เรื่อง การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ มีขั้นตอน ดังนี้

4.2.1.1 ศึกษาข้อมูลเอกสารที่เกี่ยวข้อง

1) ศึกษารายละเอียดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนศรีรัตนวิทยา

2) ศึกษารายละเอียดสาระการเรียนรู้ภาษาไทยสำหรับการวิจัย เรื่อง การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

3) ศึกษาแนวคิดและวิธีการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้การตอบสนองของผู้อ่าน เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้จากหนังสือ ตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.2.1.2 สร้างแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้การตอบสนองของผู้อ่าน เรื่องการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ จำนวน 4 แผน ใช้เวลาในการจัดกิจกรรมจำนวน 8 คาบ โดยมีการทดสอบก่อนและหลังทดลองจำนวน 2 คาบ รวมระยะเวลาที่จะใช้ในการทดลอง 10 คาบ ดังนี้

ตารางที่ 7 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้ในการทดลอง

เนื้อหา	ระยะเวลา (คาบ)
การอ่านอย่างมีวิจารณญาณจากสารคดี	2
การอ่านอย่างมีวิจารณญาณจากเรื่องสั้น	2
การอ่านอย่างมีวิจารณญาณจากนวนิยาย	2
การอ่านอย่างมีวิจารณญาณจากกวีนิพนธ์	2
รวม	8

4.2.1.3 นำแผนการจัดการเรียนรู้ เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบความถูกต้องและให้คำแนะนำ แล้วปรับแก้ไขเพิ่มเติมตามคำแนะนำ

4.2.1.4 เสนอแผนการจัดการเรียนรู้ต่อผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทย จำนวน 1 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทย จำนวน 1 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการวิจัยทางหลักสูตรและการสอน จำนวน 1 ท่าน (ตั้งรายนามในภาคผนวก) เพื่อตรวจพิจารณาความถูกต้องและเที่ยงตรงเชิง

เนื้อหาและการจัดการเรียนรู้ (Index of Item Objective Congruence: IOC) ซึ่งมีเกณฑ์การประเมิน ดังนี้ (มาเรียม นิลพันธุ์, 2558: 177)

- +1 หมายถึง ถ้าแน่ใจว่าแผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมและมีความสอดคล้องระหว่างมาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ สาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ/แหล่งเรียนรู้และกระบวนการวัดและประเมินผล
- 0 หมายถึง ถ้าไม่แน่ใจว่าแผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมและสอดคล้องระหว่างมาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ สาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ/แหล่งเรียนรู้และกระบวนการวัดและประเมินผล
- 1 หมายถึง ถ้าแน่ใจว่าแผนการจัดการเรียนรู้มีความไม่เหมาะสมและสอดคล้องระหว่างมาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ สาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ/แหล่งเรียนรู้และกระบวนการวัดและประเมินผล

4.2.1.5 นำคะแนนที่ได้มาแทนค่าในสูตร IOC หากค่า IOC มากกว่าหรือเท่ากับ 0.50 แสดงว่ามีความสอดคล้องกันในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ แต่ถ้าต่ำกว่าหรือเท่ากับ 0.50 แสดงว่า ข้อความไม่สอดคล้องโดยมีสูตรดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

IOC หมายถึง ดัชนีความสอดคล้องระหว่างมาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ สาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ/แหล่งเรียนรู้และกระบวนการวัดและประเมินผล

$\sum R$ หมายถึง ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N หมายถึง จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

4.2.1.6 ปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ นำข้อมูลการประเมินจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ผลปรากฏค่าดัชนีความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 4 แผน มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.67 – 1.00 (ภาคผนวก ข หน้า 86-89) ทั้งนี้ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับแผนการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้นำข้อเสนอแนะมาปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และมีการแก้ไขเพิ่มเติมดังนี้

ตารางที่ 8 รายการแก้ไขแผนการจัดการเรียนรู้ตามข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ

ข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ	รายการแก้ไข
ปรับเพิ่มสาระสำคัญ เพิ่มจุดมุ่งหมายในการเรียน นักเรียนไปเพื่ออะไร	ผู้วิจัยได้เพิ่มจุดมุ่งหมายในการเรียน เมื่อนักเรียนเรียนเรื่องการอ่านอย่างมีวิจารณญาณจากสารคดีแล้ว นักเรียนจะสามารถเข้าใจเรื่องที่อ่าน จุดมุ่งหมายผู้เขียน เลือกเรื่องที่อ่านได้อย่างมีวิจารณญาณ รวมทั้งประเมินคุณค่าและข้อคิดที่ได้
ปรับกิจกรรมการเรียนรู้ ยกตัวอย่างบทอ่านให้นักเรียนดูอย่างไรเพื่อให้นักเรียนเกิดความสนใจ	ผู้วิจัยได้เพิ่มกิจกรรมการเรียนรู้ในส่วนการยกตัวอย่างบทอ่าน โดยการเปิดให้นักเรียนดู PowerPoint ตัวอย่างข้อความบทอ่านและประเด็นอภิปราย และให้อ่านออกเสียงพร้อมกันเพื่อเชื่อมโยงประสบการณ์ของนักเรียนกับเรื่องที่อ่าน
ปรับคำถามในใบงานเชื่อมโยงประสบการณ์ ประสบการณ์ และบันทึกการตอบสนอง เพิ่มหมายเลขหน้าคำถาม	ผู้วิจัยปรับเพิ่มคำว่า “การ” ลงคำถามในใบงานการรับประทานวิตามินให้ได้ผลดีต่อร่างกายต้องทำอะไร ปรับคำถามให้เข้าใจง่ายขึ้น นักเรียนจะนำความรู้ที่ได้จากการอ่านสารคดีไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างไร ปรับเพิ่มหมายเลขหน้าคำถามแต่ละข้อ

4.2.1.7 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปใช้ทดลอง (Try Out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/1 จำนวน 36 คน โรงเรียนศรีรัตนวิทยา ซึ่งเป็นห้องเรียนที่มีความสามารถใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ ผลการทดลองใช้แผนการจัดการเรียนรู้พบว่าเวลาที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้เกินจากที่ได้กำหนดไว้ในแผน

4.2.1.8 นำผลการทดลองใช้แผนการจัดการเรียนรู้ และปัญหาที่พบจากการทดลองใช้มาปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ขอคำแนะนำในการปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสม ผลการทดลองใช้แผนการจัดการเรียนรู้พบว่า ในชั้นกิจกรรมการเรียนรู้ขั้นที่ 1 ชั้นสร้างความเข้าใจเบื้องต้นในการอ่านพบว่าใช้เวลาเกินที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยจึงปรับลดจำนวนนักเรียนที่สุ่มถามจากที่กำหนดไว้ 2-3 คน เป็น 1 คน และให้นักเรียนทุกคนได้ช่วยกันเรียงลำดับเหตุการณ์สำคัญใน

เรื่อง มีนักเรียนบางคนไม่ได้อ่านเรื่องที่กำหนดมาและไม่ทำแผนผังความคิดสรุปเรื่อง ผู้วิจัยให้นักเรียนกลุ่มนี้ทำการสรุปเรื่องตามที่นักเรียนคนอื่น ๆ ได้ช่วยกันเรียงลำดับเหตุการณ์สำคัญ

4.2.1.9 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

4.2.2 แบบวัดความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ใช้วัดความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ก่อนการทดลอง (Pretest) และหลังการทดลอง (Posttest) ซึ่งเป็นชุดสอบเดียวกัน จำนวน 15 ข้อ แบบปรนัย 4 ตัวเลือก และแบบทดสอบอัตนัย จำนวน 5 ข้อ โดยมีขั้นตอนการสร้างดังต่อไปนี้

4.2.2.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

4.2.2.2 ศึกษาหลักการ ทฤษฎี และวิธีสร้างแบบวัดความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

4.2.2.3 ผู้วิจัยกำหนดโครงสร้างของแบบวัดความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ จำนวน 20 ข้อ แบ่งเป็น ปรนัย 15 ข้อ และอัตนัย 5 ข้อ อย่างไรก็ตามผู้วิจัยได้สร้างข้อสอบเพื่อ 1 เท่า สำหรับใช้ในการคัดเลือกข้อสอบที่มีคุณภาพตามโครงสร้างที่กำหนดไว้ ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 9 โครงสร้างแบบวัดความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

พฤติกรรมกรอ่านอย่างมี วิจารณญาณ	ปรนัย			อัตนัย	รวม
	บทอ่าน สารคดี	บทอ่าน นวนิยาย	บทอ่าน กวีนิพนธ์	บทอ่าน เรื่องสั้น	
1) อธิบายความหมาย ตีความ คำศัพท์ หรือสำนวน	1(2)	1(2)	1(2)	1(2)	4
2) สรุปและจับใจความเรื่องที่อ่าน	1(2)	1(2)	1(2)	1(2)	4
3) บอกจุดประสงค์ของผู้เขียนและ วิเคราะห์น้ำเสียงของผู้เขียน	1(2)	1(2)	1(2)	1(2)	4
4) จำแนกข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น/ ความคิดเห็น และพิจารณาความ น่าเชื่อถือของข้อมูล	1(2)	1(2)	1(2)	1(2)	4
5) ประเมินค่าเรื่องที่อ่านและข้อคิดที่ ได้รับ	1(2)	1(2)	1(2)	1(2)	4
รวมตามประเภทบทอ่าน	5(10)	5(10)	5(10)	5(10)	-
รวมทั้งหมด	15			5	20

หมายเหตุ ตัวเลขในวงเล็บ หมายถึง จำนวนข้อสอบที่สร้างขึ้นทั้งหมด

4.2.2.4 สร้างแบบวัดความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เป็นแบบสอบปรนัย จำนวน 15 ข้อ

4.2.2.5 สร้างแบบสอบอัตนัย จำนวน 5 ข้อ สำหรับแบบสอบอัตนัยผู้วิจัยได้สร้างเกณฑ์การให้คะแนน โดยมีประเด็นในการประเมินตรวจให้คะแนนดังแสดงไว้ในตารางที่ 10 ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดเป็นบทอ่านประเภทเรื่องสั้น มีข้อสอบทั้งหมด 5 ข้อ การให้คะแนนเป็นแบบ 0-1 ผู้วิจัยเลือกใช้บทอ่านประเภทเรื่องสั้น เพราะเนื้อหาของเรื่องสั้นผู้อ่านสามารถอ่านเรื่องได้ในเวลาที่กำหนด และสามารถเข้าใจเรื่องราว เหตุการณ์ ความรู้สึกและพฤติกรรมของตัวละครที่ชัดเจนจากเรื่องสั้น เมื่อเปรียบเทียบกับบทอ่านประเภทอื่น เช่น นวนิยายที่มีเนื้อเรื่องค่อนข้างยาว เมื่อนำมาใช้เป็นบทอ่านผู้วิจัยได้เลือกตัดมาเฉพาะตอน อาจทำให้นักเรียนอ่านแล้วไม่เข้าใจเรื่องราวทั้งหมดโดยละเอียด เมื่อเปรียบเทียบกับเรื่องสั้น

ตารางที่ 10 เกณฑ์การให้คะแนนแบบสอบอัตนัย การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

ประเด็นการประเมิน	ระดับคะแนน	
	1	0
1) อธิบายความหมาย ตีความ คำศัพท์ หรือสำนวน	เขียนอธิบายความหมาย ตีความ คำศัพท์ หรือสำนวน ได้	ไม่สามารถเขียนอธิบาย ความหมาย ตีความ คำศัพท์ หรือสำนวนได้
2) สรุปและจับใจความเรื่องที่อ่าน	เขียนสรุปและจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ตรงประเด็นเนื้อหา ลำดับความคิดต่อเนื่องกัน	ไม่สามารถเขียนสรุปและจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ตรงประเด็นเนื้อหา ลำดับความคิดต่อเนื่องกัน
3) บอกจุดประสงค์ของผู้เขียนและวิเคราะห์น้ำเสียงของผู้เขียน	เขียนบอกจุดประสงค์ของผู้เขียนจากเรื่องที่อ่านได้	ไม่สามารถเขียนบอกจุดประสงค์ของผู้เขียนจากเรื่องที่อ่านได้
4) จำแนกข้อเท็จจริง ความคิดเห็น และพิจารณาความน่าเชื่อถือของข้อมูล	เขียนแสดงความคิดเห็น พร้อมเหตุผลข้อสนับสนุนที่น่าเชื่อถือ	ไม่สามารถเขียนแสดงความคิดเห็น พร้อมเหตุผลข้อสนับสนุนที่น่าเชื่อถือ
5) ประเมินค่าเรื่องที่อ่านและข้อคิดที่ได้รับ	เขียนอธิบายข้อคิดที่ได้จากเรื่อง และวิธีการปรับใช้ใน ชีวิตประจำวัน	ไม่สามารถ เขียนอธิบายข้อคิดที่ได้จากเรื่อง และวิธีการปรับใช้ใน ชีวิตประจำวัน

4.2.2.6 นำแบบวัดความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ พร้อมเกณฑ์การให้คะแนนแบบสอบอัตนัย เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและให้คำแนะนำ แล้วจึงแก้ไขเพิ่มเติม

4.2.2.7 เสนอแบบวัดความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณต่อผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทย จำนวน 3 ท่าน พิจารณาความถูกต้องและเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและการจัดการเรียนรู้ (Index of Item Objective Congruence: IOC) ซึ่งมีเกณฑ์การประเมิน ดังนี้ (มาเรียม นิลพันธุ์, 2558: 177)

- +1 หมายถึง ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับเนื้อหาตามจุดประสงค์ที่ต้องการวัด
- 0 หมายถึง ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับเนื้อหาตามจุดประสงค์ที่ต้องการวัด
- 1 หมายถึง ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่สอดคล้องกับเนื้อหาตามจุดประสงค์ที่ต้องการวัด

4.2.2.8 นำคะแนนที่ได้มาแทนค่าในสูตร IOC หากค่า IOC มากกว่าหรือเท่ากับ 0.50 แสดงว่ามีความสอดคล้องกันในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ แต่ถ้าต่ำกว่าหรือเท่ากับ 0.50 แสดงว่า ข้อความไม่สอดคล้องโดยมีสูตรดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

IOC หมายถึง ดัชนีความสอดคล้องของคำถามกับจุดประสงค์ที่ต้องการวัด

$\sum R$ หมายถึง ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N หมายถึง จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญปรากฏว่าข้อสอบทั้งหมด 40 ข้อ มีดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.33 – 1.00 (ภาคผนวก ข หน้า 90) ซึ่งข้อที่ไม่ผ่านเกณฑ์ ที่ได้ 0.33 มีจำนวน 3 ข้อ ข้อที่ 3, 9 และ 27 ผู้วิจัยได้ดำเนินการปรับแก้ไขตามที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะให้ปรับสำนวนภาษาในข้อคำถาม ดังนี้

ตารางที่ 11 รายการแก้ไขข้อคำถามและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

คำถาม	รายการแก้ไขข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ
ข้อ 3 เพราะเหตุใดจึงต้องกินกระยาสารทคู่กับกล้วยไข่ (อธิบายความหมาย)	คำถามไม่ตรงกับระดับพฤติกรรมที่วัด ปรับคำถามใหม่ เป็น ข้อใดกล่าวไม่ถูกต้องเกี่ยวกับการกินกระยาสารทคู่กับกล้วยไข่
ข้อ 9 ข้อใดคือประโยชน์ที่ได้รับจากเรื่องกระยาสารท (ประเมินค่าและข้อคิด)	ปรับแก้เป็น จากสารคดีเรื่อง กระยาสารท ผู้อ่านได้รับประโยชน์ในเรื่องใดมากที่สุด (ประเมินค่าและข้อคิด)
ข้อ 12 จากข้อความข้างต้น ข้อใดสอดคล้องกับความสัมพันธ์ของวิลเบอร์และชาร์ลอตต์มากที่สุด (สรุปและจับใจความ)	เรียงลำดับการวางตัวเลือกสั้น ยาว
ข้อ 17 จากข้อความผู้เขียนมีทัศนคติอย่างไรต่อการกระทำของเด็กทั้งสองคน (จุดประสงค์ของผู้เขียน)	ปรับแก้คำ จากเดิมใช้คำว่า “ผู้เขียนคิดว่า” แก้เป็น “เห็นว่า”
ข้อ 19 นักเรียนเห็นด้วยกับการกระทำของพ่อแม่ของเด็กทั้งสองคนหรือไม่ เพราะเหตุใด (ความคิดเห็น)	ปรับแก้เป็น นักเรียนคิดว่าการกระทำของพ่อแม่เด็กทั้งสองคนเหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด
ข้อ 24 จากข้อความนี้ผู้เขียนกล่าวถึงเรื่องใดเป็นสำคัญ (สรุปและจับใจความ) ตัวเลือกที่ 4 สิทธิขั้นพื้นฐาน ความเสมอภาค การได้รับการศึกษา เป็นปัจจัยสำคัญในการดำเนินชีวิตของมนุษย์	ปรับแก้ตัวเลือกที่ 4 เป็น “สิทธิขั้นพื้นฐาน ความเสมอภาค ด้านการศึกษา เป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาชีวิต”
ข้อ 27 จากข้อความการขอพรจากดวงจันทร์ของผู้เขียนข้างต้นนี้นักเรียนเห็นด้วยหรือไม่ เพราะเหตุใด (ข้อเท็จจริง ความคิดเห็น)	ปรับคำถามใหม่ เป็น “ข้อใดคือข้อคิดเห็นที่ปรากฏจากบทประพันธ์”

4.2.2.9 นำแบบวัดความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้วให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้องในการใช้ภาษาอีกครั้ง

4.2.2.10 นำแบบวัดความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ไปใช้ทดลอง (Try Out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/1 โรงเรียนศรีรัตนวิทยา ซึ่งคัดเลือกนักเรียนที่ผ่านการเรียนเรื่อง การอ่านอย่างมีวิจารณญาณแล้ว จำนวน 36 คน ผลการทดลองใช้พบว่า ภาษาของคำถามมีความเหมาะสม ไม่กำกวม และตรงกับพฤติกรรมกรรมการอ่านอย่างมีวิจารณญาณที่กำหนด

4.2.2.11 ตรวจสอบแบบวัดความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณตามเกณฑ์การประเมิน และนำผลการทดสอบมาวิเคราะห์หาค่าความยาก และอำนาจจำแนก

1) การตรวจสอบความยากง่าย (P) ใช้สำหรับข้อสอบแบบปรนัย โดยมีเกณฑ์กำหนดค่าความยากง่าย คือ 0.20 – 0.80 (มาเรียม นิลพันธุ์, 2558: 188)

2) การตรวจสอบค่าอำนาจจำแนก (r) โดยใช้เกณฑ์ค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป ถือว่าแบบวัดความสามารถจำแนกนักเรียนเก่งและอ่อนได้ดี (มาเรียม นิลพันธุ์, 2558: 186)

3) การตรวจสอบค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตร KR-20 ของคูเดอร์- ริชาร์ดสัน (Kuder - Richardson) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543: 123) โดยใช้เกณฑ์ที่จะต้องมีความเชื่อมั่น ตั้งแต่ .70 ขึ้นไป

4.2.2.12 เลือกข้อสอบที่มีคุณภาพตามเกณฑ์ ข้อสอบปรนัย 15 ข้อ ข้อสอบอัตนัย 5 ข้อ มาเป็นแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนเป็นข้อสอบชุดเดียวกัน ทั้งนี้ผู้วิจัยได้คัดเลือกข้อสอบตามที่กำหนดโครงสร้างแบบวัดความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยพิจารณาจากค่าอำนาจจำแนก ข้อสอบปรนัย 15 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 1, 4, 6, 7, 9, 13, 15, 17, 18, 20, 21, 23, 24, 26 และ 28 โดยข้อสอบแบบวัดความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณมีค่าความยากง่ายรายข้ออยู่ระหว่าง 0.39 – 0.78 และค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง 0.26 – 1.00 ข้อสอบอัตนัย 5 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 1, 2, 3, 4 และ 5 โดยข้อสอบอัตนัยมีค่าความยากง่ายรายข้ออยู่ระหว่าง 0.61 – 0.72 และค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง 0.24 – 0.74 (ภาคผนวก ข หน้า 95)

4.2.2.13 นำแบบวัดความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณทั้งหมด 20 ข้อ มาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตร KR-20 ของคูเดอร์- ริชาร์ดสัน (Kuder - Richardson) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543: 123) โดยใช้เกณฑ์ที่จะต้องมีความเชื่อมั่นตั้งแต่ .70 ขึ้นไป ผลการคำนวณพบว่า ค่าความเชื่อมั่น มีค่า 0.76 (ภาคผนวก ข หน้า 97)

4.2.2.14 การนำแบบวัดความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/2 จำนวน 39 คน

4.2.3 แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้การตอบสนองของผู้อ่าน มีวิธีการสร้างดังนี้

4.2.3.1 ศึกษาหลักการ ทฤษฎี และวิธีการสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่าแบบ 5 ระดับ

4.2.3.2 กำหนดโครงสร้างของแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการตอบสนองของผู้อ่าน โดยจำแนกเป็นข้อคำถาม 15 ข้อ ประกอบด้วยกัน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านบรรยากาศในการจัดการเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้ โดยใช้มาตราประมาณค่าของลิเคิร์ต 5 ระดับ (Likert, 1932:44) โดยกำหนดค่าระดับคะแนนการตอบด้วยตัวเลข 1-5 มีความหมาย ดังนี้

ระดับคะแนน 5 เห็นด้วยมากที่สุด

ระดับคะแนน 4 เห็นด้วยมาก

ระดับคะแนน 3 เห็นด้วยปานกลาง

ระดับคะแนน 2 เห็นด้วยมากที่สุด

ระดับคะแนน 1 เห็นด้วยน้อยที่สุด

แปลความหมายของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นที่วัดได้ กำหนดเกณฑ์ที่ใช้โดยพิจารณาจากระดับความคิดเห็น (Best, 1981: 190 อ้างถึงใน สุดาพร รินสมปาน, 2562: 83) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	4.50 – 5.00	เห็นด้วยมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.50 – 4.49	เห็นด้วยมาก
ค่าเฉลี่ย	2.50 – 3.49	เห็นด้วยปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.50 – 2.49	เห็นด้วยน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 – 1.49	เห็นด้วยน้อยที่สุด

4.2.3.3 นำแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้การตอบสนองของผู้อ่าน เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและให้คำแนะนำ แล้วจึงแก้ไขเพิ่มเติม

4.2.3.4 เสนอแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้การตอบสนองของผู้อ่านต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของภาษา ความตรงของเนื้อหา และคำนวณดัชนีความสอดคล้อง (index of item objective congruence: IOC) ซึ่งมีเกณฑ์การประเมิน ดังนี้ (มาเรียม นิลพันธุ์, 2558: 177)

+1	หมายถึง	ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับเนื้อหาตามจุดประสงค์ต้องการวัด
0	หมายถึง	ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับเนื้อหาตามจุดประสงค์ที่ต้องการวัด
-1	หมายถึง	ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่สอดคล้องกับเนื้อหาตามจุดประสงค์ที่ต้องการวัด

4.2.3.5 นำคะแนนที่ได้มาแทนค่าในสูตร IOC หากค่า IOC มากกว่าหรือเท่ากับ 0.50 แสดงว่ามีความสอดคล้องกันในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ แต่ถ้าต่ำกว่าหรือเท่ากับ 0.50 แสดงว่า ข้อความ ไม่สอดคล้องโดยมีสูตรดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

IOC หมายถึง ดัชนีความสอดคล้องของคำถามกับจุดประสงค์ที่ต้องการวัด

$\sum R$ หมายถึง ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N หมายถึง จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

4.2.3.6 ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการตอบสนองของผู้อ่านตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ทั้งนี้ แบบสอบถามความคิดเห็นที่สร้างขึ้นมีค่าดัชนีความสอดคล้องของแต่ละรายการประเมินตั้งแต่ 0.67 – 1.00 (ภาคผนวก ข หน้า 93) โดยผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะให้ปรับสำนวนภาษาที่ใช้ในรายการประเมิน ดังนี้

ตารางที่ 12 รายการแก้ไขข้อความรายการประเมินความคิดเห็นจากข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

รายการประเมินความคิดเห็น	รายการแก้ไขจากข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ
ข้อที่ 1 นักเรียนมีความพอใจจากการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้	แก้ไขเป็น มีความพอใจจากการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้
ข้อที่ 2 นักเรียนมีอิสระในการแสดงความคิดเห็นและรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนในชั้นเรียน	แก้ไขเป็น มีอิสระในการแสดงความคิดเห็นและรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนในชั้นเรียน
ข้อที่ 4 นักเรียนมีความพอใจในการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม	แก้ไขเป็น มีความพอใจในการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม
ข้อที่ 5 บรรยากาศการเรียนรู้ช่วยส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนและครูมากขึ้น	แก้ไขเป็น มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนและครูมากขึ้น
ข้อที่ 7 กิจกรรมการเรียนรู้ช่วยให้นักเรียนได้เชื่อมโยงประสบการณ์ของตนเองเข้ากับเรื่องที่อ่าน เพื่อให้เกิดความเข้าใจจุดประสงค์และใจความสำคัญของเรื่องได้ดียิ่งขึ้น	แก้ไขเป็น กิจกรรมการเรียนรู้ช่วยให้นักเรียนได้เชื่อมโยงประสบการณ์ของตนเองเข้ากับเรื่องที่อ่าน
ข้อที่ 11 นักเรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น	แก้ไขเป็น ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นที่เป็น

รายการประเมินความคิดเห็น	รายการแก้ไขจากข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ
ที่เป็นประโยชน์กับเพื่อนในชั้นเรียน	<u>ประโยชน์กับเพื่อนในชั้นเรียน</u>
ข้อที่ 12 นักเรียนได้รับความเพลิดเพลินจากการอ่าน	แก้ไขเป็น <u>ได้รับความเพลิดเพลินจากการอ่าน</u>
ข้อที่ 13 นักเรียนได้ฝึกทักษะการคิดและการทำงานที่เป็นระบบ	แก้ไขเป็น <u>ได้ฝึกทักษะการคิดและการทำงานที่เป็นระบบ</u>
ข้อที่ 14 นักเรียนมีมนุษยสัมพันธ์ดี สามารถทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นได้	แก้ไขเป็น <u>มีมนุษยสัมพันธ์ดี สามารถทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นได้</u>
ข้อที่ 15 นักเรียนได้พัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณจากเรื่องที่อ่าน	แก้ไขเป็น <u>ได้พัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณจากเรื่องที่อ่าน</u>

4.2.3.7 นำแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้การตอบสนองของผู้อ่านที่แก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญและให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาอีกครั้งก่อนนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างหลังการทดลอง

5. การดำเนินการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

5.1 ดำเนินการทดสอบก่อนการทดลอง (Pretest) โดยใช้แบบวัดความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ แก่นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 แบบทดสอบปรนัย จำนวน 15 ข้อ และแบบทดสอบแบบอัตนัย จำนวน 5 ข้อ โดยใช้เวลา 1 คาบ

5.2 ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการตอบสนองของผู้อ่านตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้น จำนวน 8 คาบ

5.3 ดำเนินการทดสอบหลังการทดลอง (Posttest) ด้วยแบบวัดความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ แก่นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 20 ข้อ โดยใช้เวลา 1 คาบ

5.4 ให้นักเรียนตอบแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการตอบสนองของผู้อ่าน หลังจากจัดการเรียนรู้ด้วยแบบสอบถาม

5.5 นำคะแนนที่ได้จากการสอบด้วยแบบวัดความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และผลจากการทำแบบสอบถามความคิดเห็นมาวิเคราะห์ข้อมูล

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลทั้งหมดในการรวบรวมข้อมูล และดำเนินการวิจัยมาวิเคราะห์ตามหลักการทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน และสรุปผลการทดลองในการวิจัย ดังนี้

6.1 วิเคราะห์ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ จากผลการทำแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังการทดลอง คำนวณค่าเฉลี่ย (M) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนการทดสอบการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยใช้สถิติทดสอบที แบบกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เป็นอิสระต่อกัน (dependent sample t-test) ที่ระดับนัยทางสถิติ .05

6.2 วิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการตอบสนองของผู้อ่าน จากผลการทำแบบสอบถามความคิดเห็นหลังการทดลอง โดยคำนวณค่าเฉลี่ย (M) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้การตอบสนองของผู้อ่าน มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้การตอบสนองของผู้อ่านและเพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบจัดการเรียนรู้การตอบสนองของผู้อ่าน ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนและนำเสนอผลวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. ผลเปรียบเทียบคะแนนความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้การตอบสนองของผู้อ่าน ก่อนและหลังจัดการเรียนรู้

2. ผลวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้การตอบสนองของผู้อ่าน

1. ผลเปรียบเทียบคะแนนความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้การตอบสนองของผู้อ่านก่อนและหลังจัดการเรียนรู้

ผู้วิจัยเปรียบเทียบคะแนนความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้การตอบสนองของผู้อ่านก่อนและหลังจัดการเรียนรู้ จำนวนค่าเฉลี่ย (M) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนทดสอบการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยใช้สถิติทดสอบทีแบบกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เป็นอิสระต่อกัน (dependent sample t-test) ที่ระดับนัยทางสถิติ .05 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังแสดงในตารางที่ 13

ตารางที่ 13 ผลการเปรียบเทียบคะแนนความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้การตอบสนองของผู้อ่านก่อนและหลังการทดลอง

การทดลอง	จำนวน (คน)	คะแนนเต็ม	M	SD	t-test	Sig.
ก่อนเรียน	39	20	9.15	1.55	18.99	.00
หลังเรียน	39	20	14.41	2.15		

จากตารางที่ 13 พบว่า คะแนนการทดสอบของกลุ่มตัวอย่างก่อนการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้การตอบสนองของผู้อ่าน ($M=9.15$, $SD=1.55$) และหลังการจัดการเรียนรู้ ($M=14.41$, $SD=2.15$) เมื่อตรวจสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยโดยใช้สถิติทดสอบที่แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (dependent t-test) พบว่าคะแนนความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

2. ผลวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการตอบสนองของผู้อ่าน

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของนักเรียนจากการตอบแบบสอบถามความคิดเห็นหลังการจัดการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่ได้ดำเนินการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จากการตอบแบบสอบถามมีจำนวน 39 คน สามารถสรุปผลการประเมินความคิดเห็นได้ ดังแสดงในตารางที่ 14

ตารางที่ 14 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการตอบสนองของผู้อ่าน

รายการประเมิน		M	SD	ระดับ ความคิดเห็น
ด้านบรรยากาศการเรียนรู้				
1	นักเรียนมีความพอใจจากการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้	4.67	0.48	มากที่สุด
2	นักเรียนมีอิสระในการแสดงความคิดเห็นและรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนในชั้นเรียน	4.77	0.43	มากที่สุด
3	ได้รับคำแนะนำและให้คำปรึกษาเมื่อเกิดประเด็นสงสัย	4.74	0.44	มากที่สุด
4	นักเรียนมีความพอใจในการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม	4.74	0.44	มากที่สุด
5	บรรยากาศการเรียนรู้ช่วยส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนและครูมากขึ้น	4.79	0.41	มากที่สุด
รวมด้านบรรยากาศการเรียนรู้		4.74	0.37	มากที่สุด
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้				
6	กิจกรรมการเรียนรู้เป็นลำดับต่อเนื่อง	4.64	0.49	มากที่สุด

ตารางที่ 14 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการตอบสนองของผู้อ่าน (ต่อ)

รายการประเมิน		<i>M</i>	<i>SD</i>	ระดับ ความคิดเห็น
	นักเรียนสามารถร่วมกิจกรรมและปฏิบัติตามขั้นตอนได้			
7	กิจกรรมการเรียนรู้ช่วยให้นักเรียนได้เชื่อมโยงประสบการณ์ของตนเองเข้ากับเรื่องที่อ่าน	4.69	0.47	มากที่สุด
8	กิจกรรมการเรียนรู้ช่วยให้นักเรียนได้ฝึกคิดตอบคำถาม และแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่านได้อย่างมีหลักการและมีอิสระ	4.77	0.43	มากที่สุด
9	กิจกรรมการเรียนรู้ช่วยให้นักเรียนได้พัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณจากเรื่องที่อ่านได้อย่างเป็นระบบ	4.69	0.47	มากที่สุด
10	กิจกรรมการเรียนรู้มีความน่าสนใจและกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้มากขึ้น	4.69	0.47	มากที่สุด
ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้				
11	นักเรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์กับเพื่อนในชั้นเรียน	4.74	0.44	มากที่สุด
12	นักเรียนได้รับความเพลิดเพลินจากการอ่าน	4.62	0.49	มากที่สุด
13	นักเรียนได้ฝึกทักษะการคิดและการทำงานที่เป็นระบบ	4.74	0.44	มากที่สุด
14	นักเรียนมีมนุษยสัมพันธ์ดี สามารถทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นได้	4.74	0.44	มากที่สุด
15	นักเรียนได้พัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณจากเรื่องที่อ่าน	4.72	0.46	มากที่สุด
รวมด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้		4.71	0.36	มากที่สุด
รวมทุกด้าน		4.72	0.34	มากที่สุด

จากตารางที่ 14 พบว่าความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการตอบสนองของผู้อ่าน ในภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.72 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.34 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นในระดับมากที่สุดในด้านบรรยากาศการเรียนรู้เป็นลำดับที่ 1 ($M = 4.74, SD = 0.37$) ลำดับที่ 2 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ($M = 4.71, SD = 0.34$) และลำดับที่ 3 ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้เป็น ($M = 4.70, SD = 0.36$) ซึ่งมีรายละเอียดแต่ละด้านดังนี้

ด้านบรรยากาศการเรียนรู้ นักเรียนมีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด ($M = 4.74, SD = 0.44$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ลำดับที่ 1 คือ บรรยากาศการเรียนรู้ช่วยส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนและครูมากขึ้น ($M = 4.79, SD = 0.41$) ลำดับที่ 2 คือ นักเรียนมีอิสระในการแสดงความคิดเห็นและรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนในชั้นเรียน ($M = 4.77, SD = 0.43$) ลำดับที่ 3 นักเรียนได้รับคำแนะนำและให้คำปรึกษาเมื่อเกิดประเด็นสงสัย และนักเรียนมีความพอใจในการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ($M = 4.74, SD = 0.44$) และลำดับที่ 4 นักเรียนมีความพอใจจากการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ ($M = 4.67, SD = 0.48$)

ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนมีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด ($M = 4.70, SD = 0.46$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ลำดับที่ 1 คือ กิจกรรมการเรียนรู้ช่วยให้นักเรียนได้ฝึกคิดตอบคำถามและแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่านได้อย่างมีหลักการและมีอิสระ ($M = 4.77, SD = 0.43$) ลำดับที่ 2 คือ กิจกรรมการเรียนรู้ช่วยให้นักเรียนได้พัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณจากเรื่องที่อ่านได้อย่างเป็นระบบ กิจกรรมการเรียนรู้มีความน่าสนใจและกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้มากขึ้น และกิจกรรมการเรียนรู้ช่วยให้นักเรียนได้เชื่อมโยงประสบการณ์ของตนเองเข้ากับเรื่องที่อ่าน ($M = 4.69, SD = 0.47$) ลำดับที่ 3 กิจกรรมการเรียนรู้เป็นลำดับต่อเนื่อง นักเรียนสามารถร่วมกิจกรรมและปฏิบัติตามขั้นตอนได้ ($M = 4.64, SD = 0.49$)

ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้ นักเรียนมีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด ($M = 4.71, SD = 0.46$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ลำดับที่ 1 คือ นักเรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์กับเพื่อนในชั้นเรียน นักเรียนได้ฝึกทักษะการคิดและการทำงานที่เป็นระบบ และนักเรียนมีมนุษยสัมพันธ์ดี สามารถทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นได้ ($M = 4.74, SD = 0.44$) ลำดับที่ 2 คือ นักเรียนได้พัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณจากเรื่องที่อ่าน ($M = 4.72, SD = 0.46$) และลำดับที่ 3 คือ นักเรียนได้รับความเพลิดเพลินจากการอ่าน ($M = 4.62, SD = 0.49$)

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/2 หลังจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนเขียนแสดงความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างอิสระหลังการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการตอบสนองของผู้อ่าน ผลจากการสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนจำนวน 39 คน พบประเด็นสำคัญดังต่อไปนี้

ประเด็นที่ 1 นักเรียนชื่นชอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการตอบสนองของผู้อ่าน จากการตรวจความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้พบว่า พบว่านักเรียนมีความรู้สึกเชิงบวกต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เนื่องจากกิจกรรมนี้มีขั้นตอนที่เน้นให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติได้อ่านและเข้าใจเรื่องราว ความรู้สึกตัวละคร เชื่อมโยงเหตุการณ์กับชีวิตของตนเอง ได้ทำงานเป็นกลุ่มร่วมกันกับเพื่อน ทำให้นักเรียนรู้สึกสนุกสนานและไม่น่าเบื่อหน่ายจากกิจกรรมการเรียนรู้ ดังตัวอย่างความคิดเห็นต่อไปนี้

“ชอบ เพราะสนุกได้ทำงานเป็นกลุ่มกับเพื่อน ๆ ได้ช่วยกันคิด ช่วยกันทำงานเป็นระบบ สนุกสนานเพลิดเพลินกับการเรียนมากขึ้น”

กลุ่มตัวอย่างคนที่ 15

“ชอบ เพราะได้ช่วยกันทำงาน ได้แลกเปลี่ยนความคิด ช่วยกันทำงานมีความสามัคคีในกลุ่ม ไม่โดดเดี่ยว ทำงานเป็นกลุ่มสนุกสนานเฮฮาไม่เครียด”

กลุ่มตัวอย่างคนที่ 17

“ชอบ เพราะเรียนแล้วทำให้เข้าใจในเนื้อหาที่ครูสอน มีแนวคิด คติเตือนใจวิธีการใช้ชีวิตสอดแทรกในบทอ่าน อีกทั้งยังได้ทำงานเป็นกลุ่ม และทำด้วยตนเอง สนุกสนานกับเนื้อหาที่ได้อ่าน”

กลุ่มตัวอย่างคนที่ 28

“ชอบการสอนแบบนี้ครับ เพราะสนุกได้จับกลุ่มกันแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ กับเรื่องี่อ่าน ทำให้เกิดความสามัคคี และทำให้กล้าแสดงออกต่อนำเสนองาน”

กลุ่มตัวอย่างคนที่ 8

“ชอบ เพราะมีความเข้าใจเรื่องี่อ่าน เข้าใจเนื้อหามากขึ้น รับรู้ถึงอารมณ์ของตัวละคร เชื่อมโยงกับชีวิตจริงของตัวเอง”

กลุ่มตัวอย่างคนที่ 13

ความคิดเห็นจากข้อคิดเห็นอื่น ๆ พบกลุ่มคำที่สะท้อนความรู้สึกเชิงบวกที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ คือ คำว่า “ชอบ” “สนุกสนาน” “มีความสุข” แสดงให้เห็นว่ากิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการตอบสนองของผู้อ่านในแต่ละชั้น ส่งผลให้นักเรียนสนุกสนานกับเรื่องที่อ่าน และกระบวนทำงานเป็นกลุ่ม

ประเด็นที่ 2 หลังจัดกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนคิดว่าตนเองมีวิจารณญาณในการอ่านเรื่องต่าง ๆ มากขึ้น

กิจกรรมการจัดการเรียนรู้การอ่านอย่างมีวิจารณญาณในครั้งนี้ เป็นกิจกรรมที่มุ่งพัฒนาความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ให้นักเรียนได้ฝึกอ่านเรื่อง สรุปความเรื่องที่อ่าน ตีความจุดประสงค์ วิเคราะห์ข้อเท็จจริงข้อคิดเห็น ความน่าเชื่อถือ ประเมินค่าข้อคิดที่ได้ แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกัน การเรียนรู้จากกระบวนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณเหล่านี้ทำช่วยให้นักเรียนได้พัฒนาความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของตนเอง ดังที่พบจากตัวอย่างความคิดเห็นต่อไปนี้

“มีวิจารณญาณในการอ่าน ทำให้เรารู้ว่าผู้เขียนต้องการสื่ออะไร และวิเคราะห์เนื้อเรื่องที่เรได้อ่าน”

กลุ่มตัวอย่างคนที่ 27

“รู้สึกตัวเองมีวิจารณญาณมากขึ้น เพราะได้วิธีการคิดที่รอบคอบ มีความคิดในการตัดสินใจได้ถูกต้องมากขึ้น แยกแยะได้ว่าสิ่งใดจริงหรือไม่จริง เลือกลงชื่อหรือไม่เชื่อได้อย่างมีเหตุผลหลังจากที่ได้อ่าน”

กลุ่มตัวอย่างคนที่ 36

“รู้สึกว่าย่เรียนแล้วตนเองมีวิจารณญาณในการอ่านมากขึ้น เพราะได้อ่านเรื่องราวต่าง ๆ สามารถตีวิเคราะห์ และแยกแยะเข้าใจเรื่องที่อ่าน และยังสามารถนำมาปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ด้วย”

กลุ่มตัวอย่างคนที่ 39

“มีมากขึ้นเมื่อเรียนแล้วสามารถอ่านเรื่องราว บทความต่าง ๆ ได้ละเอียด และแยกแยะ มีเหตุผลแสดงความคิดเห็นมากขึ้น”

กลุ่มตัวอย่างคนที่ 7

“รู้สึกว่ามีวิจารณญาณในการอ่าน ทั้งในเรื่องการตีความจากเรื่องที่อ่านได้
ดีขึ้น เข้าใจถึงความรู้สึกตัวละครว่าจะสื่อถึงอะไร ได้ข้อคิดไปปรับใช้”

กลุ่มตัวอย่างคนที่ 20

ความคิดเห็นจากการจัดกิจกรรมการอ่านอย่างมีวิจารณญาณทำให้พบว่า นักเรียนได้มีพัฒนาการในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณขึ้น เพราะนักเรียนได้แสดงความคิดเห็นที่สำคัญคือ “เข้าใจ” “แยกแยะ” “นำไปใช้” แสดงให้เห็นว่ากิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการตอบสนองของผู้อ่านในแต่ละขั้น ส่งผลให้นักเรียนได้เข้าใจเรื่องที่อ่าน สรุปเรื่อง วิเคราะห์รายละเอียดต่าง ๆ ของเรื่องที่อ่าน ได้แสดงความคิดเห็น และนำข้อคิดไปปรับใช้ชีวิตประจำวันได้

ผลจากการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการตอบสนองของผู้อ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/2 ผู้วิจัยพบว่านักเรียนมีความคิดเห็นเชิงบวกต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จากประเด็นสำคัญ 2 รายการ ได้แก่ นักเรียนชื่นชอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการตอบสนองของผู้อ่าน และหลังจัดกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนคิดว่าตนเองมีวิจารณญาณในการอ่านเรื่องต่าง ๆ มากขึ้น เข้าใจเรื่องที่อ่าน สรุปความเรื่องที่อ่าน ตีความจุดประสงค์ วิเคราะห์ แสดงความคิดเห็น และนำข้อคิดไปปรับใช้ ความคิดเห็นเหล่านี้จึงสอดคล้องกับพฤติกรรมการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนพัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งในด้านผลสัมฤทธิ์และเจตคติต่อการอ่าน

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้วยรูปแบบจัดการเรียนรู้การตอบสนองของผู้อ่าน มีวัตถุประสงค์ในการวิจัยเพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้การตอบสนองของผู้อ่าน และเพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการตอบสนองของผู้อ่าน โรงเรียนศรีรัตนวิทยา จังหวัดศรีสะเกษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ที่ศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 39 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม

ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองโดยใช้เวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 8 คาบ และทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน 2 คาบ รวมเป็น 10 คาบ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 4 แผน ผ่านการตรวจค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.67-1.00 แบบทดสอบความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณทั้งฉบับ มีค่าความยากง่าย (P) ระหว่าง 0.39-0.78 ค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.24-1.00 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.76 และแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบจัดการเรียนรู้การตอบสนองของผู้อ่าน ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.67-1.00

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้เปรียบเทียบคะแนนความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้วยรูปแบบจัดการเรียนรู้การตอบสนองของผู้อ่านก่อนและหลังจัดการเรียนรู้ ใช้สถิติคำนวณค่าเฉลี่ย (M) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณใช้สถิติทดสอบที่แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (dependent sample t-test) จากนั้นวิเคราะห์ผลความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบจัดการเรียนรู้การตอบสนองของผู้อ่าน โดยใช้สถิติคำนวณค่าเฉลี่ย (M) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) สามารถสรุปผล ได้ดังต่อไปนี้

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้วยรูปแบบจัดการเรียนรู้การตอบสนองของผู้อ่าน สามารถสรุปผลวิจัยได้ดังต่อไปนี้

1. ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้การตอบสนองของผู้อ่าน พบว่าคะแนนเฉลี่ยความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้การตอบสนองของผู้อ่าน ($M=14.41$, $SD=2.15$) สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ ($M=9.15$, $SD=1.55$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนมีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบจัดการเรียนรู้การตอบสนองของผู้อ่าน พบว่าโดยภาพรวมนักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ($M=4.72$, $SD=0.34$)

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้วยรูปแบบจัดการเรียนรู้การตอบสนองของผู้อ่าน สามารถอภิปรายผลการวิจัยดังนี้

1. ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้การตอบสนองของผู้อ่าน พบว่า คะแนนความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หลังจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้การตอบสนองของผู้อ่านทำให้นักเรียนได้คิดเชื่อมโยงประสบการณ์ของตนกับบทอ่าน ทำให้เข้าใจอารมณ์ ความรู้สึกตัวละคร เหตุการณ์ ปมปัญหา รวมทั้งวิธีการแก้ปัญหา ได้มีส่วนร่วมในการทำงานเป็นกลุ่มอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และพิจารณารับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นด้วยเหตุผล ดังนั้นรูปแบบการจัดการเรียนรู้การตอบสนองของผู้อ่านจึงช่วยส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธีรรัตน์ นาคละมัย (2559) ที่ได้ทำการศึกษาผลของการสอนตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่านที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยและความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า การสอนตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่านทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยและความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจเนื่องมาจากรูปแบบการจัดการเรียนรู้การตอบสนองของผู้อ่านมีกระบวนการขั้นที่จะช่วยพัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณอย่างเป็นลำดับขั้นตอนจากอ่านขั้นต้นไปจนถึงอ่านขั้นสูง ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นสร้างความเข้าใจเบื้องต้นในการอ่าน ที่ทำให้นักเรียนได้เข้าใจเรื่องที่อ่านมาก โดยการสรุปความเข้าใจในการอ่าน เข้าใจความหมายคำศัพท์ ซึ่งครูได้มอบหมายให้นักเรียนอ่านเรื่อง

ที่จะเรียนมาก่อนล่วงหน้า และให้นักเรียนสรุปความเข้าใจเรื่องที่อ่านเป็นผังความคิด สุ่มให้นักเรียน 1-2 คน ได้ทบทวนเนื้อหาที่สรุปมา เป็นขั้นที่นักเรียนได้พัฒนาความสามารถการอ่านอย่างมี วิจารณ์ จากการสรุปเรื่องจับใจความสำคัญที่เกิดขึ้นในเรื่อง ทำให้เข้าใจเรื่องที่อ่าน ดังที่ ประเทิน มหาจันทร์, 2530: 173; สุขุม เฉลยทรัพย์, 2531: 34; ฉวีวรรณ คูหาภินันท์, 2542: 17; สมบัติ จำปาเงิน และสำเนียง มณีกาญจน์, 2548: 98; เอมอร เนียมน้อย, 2551: 11; ราชบัณฑิตยสถาน, 2556: 1117; Taschow, 1972: 3) ได้กล่าวว่า การอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ คือ การอ่านที่ผู้อ่านต้องใช้ความคิด และความสามารถในการพิจารณาเรื่องที่อ่าน วิเคราะห์ข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น สรุปใจความสำคัญและเข้าใจจุดประสงค์ ตัดสินประเมินค่าจากเรื่องที่อ่านและนำไปประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวันได้

ขั้นที่ 2 ขั้นเชื่อมโยงประสบการณ์ เชื่อมโยงประสบการณ์ตนเองกับเรื่องที่อ่าน เป็นขั้นที่ครูใช้ คำถามในการกระตุ้นให้นักเรียนได้คิดเชื่อมโยงประสบการณ์ของตนเองกับเรื่องที่อ่าน ทำให้นักเรียน ได้ใช้ความคิดพิจารณาเรื่องที่อ่านอย่างรอบคอบ ถี่ถ้วน และมีเหตุผล มีส่วนร่วมในกิจกรรมด้วยการ ตอบคำถาม ซึ่งคำตอบของนักเรียนจะเป็นคำตอบที่หลากหลายเพราะเกิดจากประสบการณ์ของแต่ละ คนที่แตกต่างกันไป ซึ่งขั้นเชื่อมโยงประสบการณ์ช่วยให้เกิดวิจารณ์ญาณ เพราะนักเรียนได้ใช้ความคิด วิเคราะห์ ทำความเข้าใจจุดประสงค์ของผู้เขียนได้ แยกประเด็นข้อเท็จจริงข้อคิดเห็น การตีความ และ พิจารณาความน่าเชื่อถือ ความสมเหตุสมผลของเรื่องที่อ่านผ่านการตอบคำถาม และได้แลกเปลี่ยน ความคิดกับนักเรียนคนอื่น ๆ สอดคล้องกับ Brown and Stephens (1995: 84-87) ได้อธิบายขั้น ระหว่างการอ่าน คือ ครูต้องช่วยให้นักเรียนสร้างความสัมพันธ์และเชื่อมโยงประสบการณ์ในขณะที่ อ่านและการใช้กลวิธีในการตรวจสอบความเข้าใจเรื่องที่อ่าน ในขณะที่อ่านให้นักเรียนได้ใช้ความคิด และซึมซับกับสิ่งที่กำลังอ่าน ให้คิดถึงประเด็นที่หนังสือเล่มนี้กระตุ้นทำให้เกิดความคิด ให้จินตนาการ เกี่ยวกับ ฉาก ตัวละคร การกระทำ และเหตุการณ์ต่าง ๆ ให้ตั้งคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ความรู้สึกที่ มีขณะที่อ่าน ใช้การจดบันทึกข้อความที่ประทับใจ หรือข้อความส่วนที่ไม่เข้าใจ และสนทนาเกี่ยวกับ ประสบการณ์ที่ได้รับจากการอ่าน

ขั้นที่ 3 ขั้นเรียนรู้อย่างมีปฏิสัมพันธ์ นักเรียนได้มีโอกาสทำงานร่วมกับผู้อื่น ทำงานเป็นกลุ่ม ร่วมกับผู้อื่น โดยการแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 6-7 คน ร่วมมือช่วยกันทำงานแบ่งหน้าที่ในกลุ่ม นักเรียนได้ สนทนา อภิปรายแสดงความคิดเห็นร่วมกันถึงประเด็นเกี่ยวกับเรื่องอ่าน สรุปใจความสำคัญ วิเคราะห์ จุดประสงค์ผู้เขียน วิเคราะห์ข้อเท็จจริงข้อคิดเห็น ประเมินค่าและสรุปข้อคิดที่ได้ เขียนสรุปผลที่ได้ ออกมา เตรียมผู้แทนในการนำเสนอ ในขั้นตอนนี้เป็นขั้นที่ช่วยส่งเสริมให้เกิดวิจารณ์ญาณเพราะ นักเรียนได้ร่วมกันอภิปรายโต้แย้ง เกิดมุมมองความคิดที่แตกต่างกัน และนำไปสู่การตัดสินใจอย่างมี เหตุผลเพื่อหาข้อสรุปร่วมกัน สอดคล้องกับ Brown and Stephens (1995: 221-224) ได้เสนอแนะ การสอนตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่าน ว่าให้นักเรียนแบ่งกลุ่มศึกษา และการอภิปรายกลุ่ม

เกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน เช่น นักเรียนอาจอภิปรายความแตกต่างระหว่างการตอบสนองปฏิกิริยาที่มีต่อตัวละครต่าง ๆ จากเรื่องที่อ่าน หรืออภิปรายความเหมือนและความแตกต่างของฉากจากเรื่องที่อ่าน เป็นต้น

ขั้นที่ 4 ขั้นให้และรับข้อมูลป้อนกลับ นักเรียนจะได้นำเสนองานกลุ่มที่ได้ร่วมกันอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นโดยการนำเสนอที่หน้าชั้นเรียนอย่างมีอิสระถือเป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้กล้าคิดกล้าแสดงออก แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และเสริมสร้างให้มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น เป็นขั้นที่นักเรียนจะได้พัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณโดยการแสดงความคิดเห็นอย่างอย่างมีอิสระ มีเหตุผล และพิจารณาตัดสินความคิดเห็นของผู้อื่นโดยใช้เหตุผลพิจารณาถึงความสมเหตุสมผล เช่นเดียวกัน สอดคล้องกับ อานูภาพ เอื้อยฉิมพลี (2550: 55-56) ได้นำทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่านมาสังเคราะห์ และสรุปขั้นตอนการเรียนการสอนตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่าน ในขั้นหลังอ่าน ให้นักเรียนเขียนข้อความและตอบคำถามแสดงการตอบสนอง ตอบสนองแบบกลุ่ม ให้แบ่งกลุ่มกลุ่มละ 4-5 คน อภิปรายและแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่านอย่างมีอิสระ มีเหตุผล และพิจารณาความคิดเห็นของผู้อื่นได้อย่างมีวิจารณญาณ

ขั้นที่ 5 ขั้นทบทวนและเขียนบันทึกการตอบสนอง นักเรียนจะได้ทบทวนเนื้อหาจากเรื่องที่อ่านจากการนำเสนอผลงานกลุ่มในชั้นเรียน และเขียนบันทึกการตอบสนองของผู้อ่าน โดยเขียนอธิบายความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึกและความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านอย่างอิสระ เขียนลงในเว็บไซต์ แพลตฟอร์มให้บริการแสดงความคิดเห็นออนไลน์ จะทำให้เพื่อนในชั้นเข้าไปอ่านบันทึกการตอบสนองของแต่ละคนได้ เป็นกิจกรรมที่จะส่งเสริมให้นักเรียนเกิดพฤติกรรมการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เพราะนักเรียนจะได้สรุปความเรื่องราวทั้งหมดอีกครั้ง ได้แสดงความรู้สึกที่มีต่อพฤติกรรมตัวละคร เหตุการณ์ในเรื่อง แสดงความคิดเห็นในสิ่งที่ประทับใจจากเรื่อง ตัดสินคุณค่าของเรื่องพร้อมทั้งนำความรู้ข้อคิดที่ได้จากเรื่องไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และแลกเปลี่ยนอ่านงานของเพื่อนนักเรียน จะทำให้ได้เพิ่มมุมมองที่มีต่อเรื่องที่อ่านให้กว้างขึ้นและเข้าใจ ซึ่งทั้งหมดนี้คือพฤติกรรมการอ่านอย่างมีวิจารณญาณที่นักเรียนจะได้รับจากขั้นตอนนี้ สอดคล้อง Brown and Stephen (1995: 84-87) กล่าวว่า ขั้นหลังการอ่าน ครูได้เปิดโอกาสให้นักเรียนอธิบายทำความเข้าใจให้ชัดเจนและทบทวนความรู้ ขยายความ และขยายความเข้าใจของเนื้อหา โดยการเขียนบันทึกการเรียนรู้ แล้วจับคู่แลกเปลี่ยนกันอ่าน ซึ่งในทุกขั้นตอนนี้มีส่วนช่วยในการพัฒนาความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ สอดคล้องกับแนวทางการวัดและประเมินผลจากพฤติกรรมการอ่านอย่างมีวิจารณญาณจากนักวิชาการตามที่ ดนยา วงศ์ธนะชัย, 2542: 179; เอมอร เนียมน้อย, 2551: 17 2531; Gunning, 1992 อ้างถึงในชลธิชา หอมฟุ้ง, 2557: 53; วนิดา พรหมเขต, 2559: 33 ได้กำหนดพฤติกรรมการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ดังนี้ 1) อธิบายความหมาย ตีความคำศัพท์ หรือสำนวน 2) สรุปและจับใจความเรื่องที่อ่าน 3) บอกจุดประสงค์ของผู้เขียน 4) วิเคราะห์น้ำเสียงของผู้เขียน 5)

จำแนกข้อเท็จจริง ความคิดเห็น 6) พิจารณาความน่าเชื่อถือของข้อมูล และ 7) ประเมินค่าเรื่องที่อ่าน และข้อคิดที่ได้รับ เพื่อให้การอ่านอย่างมีวิจารณญาณมีประสิทธิภาพและสามารถพัฒนาความสามารถของนักเรียนได้

จากการจัดการเรียนรู้ดังกล่าว จะเห็นได้ว่าทั้ง 5 ขั้นตอนทำให้นักเรียนสามารถพัฒนาความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณได้ เข้าใจเรื่องที่อ่าน สรุปความ แยกประเด็นข้อเท็จจริง และข้อคิดเห็นได้ สามารถตีความ คำศัพท์ หรือสำนวน วิเคราะห์น้ำเสียงผู้แต่ง พิจารณาความน่าเชื่อถือของข้อมูล และแสดงความคิดเห็นกับสิ่งที่อ่านได้อย่างเหมาะสม เชื่อมโยงประสบการณ์ของตนเข้ากับเรื่องที่อ่าน รวมทั้งตัดสินใจประเมินค่าสิ่งที่อ่านและข้อคิดที่ได้รับได้อย่างมีเหตุผล นักเรียนได้เขียนบันทึกการตอบสนองจากเรื่องที่อ่าน เป็นการเขียนสรุปสิ่งที่ได้รับจากการอ่าน พร้อมทั้งแสดงความรู้สึกความคิดเห็นประเด็นต่าง ๆ ที่มีต่อเรื่องที่อ่านอย่างอิสระ โดยภาพรวมผลจากการดำเนินการตามขั้นตอนนักเรียนมีความเข้าใจ และสามารถแสดงความคิดเห็นได้ ส่งผลให้เมื่อทำแบบทดสอบจึงสามารถทำคะแนนได้เพิ่มขึ้นเพิ่มขึ้นจากเดิม เนื่องจากนักเรียนจะต้องประเมินความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่านจนนำไปสู่การนำไปใช้ในชีวิตรประจำวันได้ดังจะเห็นได้จากตัวอย่างความคิดเห็นของนักเรียน

“มีความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณมากขึ้นเมื่อเรียนแล้ว สามารถอ่านเรื่องราว บทความต่าง ๆ ได้ละเอียดและแยกแยะ มีเหตุผลแสดงความคิดเห็นมากขึ้น”

กลุ่มตัวอย่างคนที่ 7

นอกจากนี้เนื้อหาที่นำมาเป็นบทอ่าน ได้แก่ สารคดี เรื่องสั้น นวนิยาย และกวีนิพนธ์ สารคดีที่นำมาเป็นบทอ่านได้เลือกสารคดีเรื่อง วิตามิน “ยิ่งมากยิ่งดี” จริงหรือ เป็นเรื่องราวข้อมูลที่ประกอบด้วยข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น มีพฤติกรรมตัวละครปรากฏให้นักเรียนได้วิเคราะห์ มีเหตุการณ์ที่สามารถเชื่อมโยงประสบการณ์ของนักเรียนเข้าไปสู่เรื่องที่อ่าน เรื่องราวเกี่ยวกับการรับประทานวิตามินควรรับประทานอย่างไรให้เกิดประโยชน์ และมีตัวละครที่เกี่ยวข้องกับการรับประทานวิตามิน นักเรียนได้เชื่อมโยงประสบการณ์ของตนเองกับเรื่องที่อ่านทำให้เข้าใจความรู้สึก และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เรื่องสั้นจัดเป็นประเภทบันเทิงคดี ผู้วิจัยเลือกเป็นประเภทเรื่องสั้นเรื่อง พายุร่วมสมัย เป็นเรื่องราวของนักเรียนที่ปิดบังความผิดของตนเอง และผลเสียที่เกิดขึ้นจากการปิดบังความผิด เลือกจากมีความเหมาะสมกับเนื้อหา ความยาว และโครงสร้างของเรื่องไม่ซับซ้อนมากเหมาะกับการอ่านอย่างมีวิจารณญาณในระดับชั้นของนักเรียน เลือกเรื่อง มีตัวละคร เหตุการณ์ที่เป็นปมปัญหาที่สำคัญและมีความสอดคล้องกับวัยของนักเรียน พร้อมทั้งแฝงข้อคิดที่สามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตรประจำวัน สอดคล้องกับ ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2542: 37) กล่าวว่า การอ่านจะ

ประสบความสำเร็จ ผู้จัดกิจกรรมการอ่านควรศึกษาจิตวิทยาต่าง ๆ ได้แก่ ความพร้อม ความสนใจ และความต้องการของเด็กเล็ก เด็กวัยรุ่น และผู้ใหญ่เพื่อเป็นแนวทางจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับผู้อ่านแต่ละวัย นวนิยายที่ผู้วิจัยเลือก เรื่อง อาม่าบนคอนโด ตอน อีเหનાรุ่นใหม่ เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับการใช้ชีวิตของเด็กวัยรุ่นปัจจุบัน นวนิยายมีเนื้อหาที่ค่อนข้างยาว ผู้วิจัยใช้วิธีการสอนโดยการแบ่งเนื้อหาเป็นตอน เลือกตอนที่ให้นักเรียนศึกษามาให้อ่าน ส่วนเรื่องทั้งหมดให้นักเรียนศึกษาจากเรื่องย่อเพื่อให้เข้าใจเรื่องทั้งหมด ตอนที่เลือกจะปรากฏพฤติกรรมตัวละครให้นักเรียนได้ศึกษาเชื่อมโยงเข้ากับประสบการณ์ของตนเอง และกวีนิพนธ์ผู้วิจัยเลือก เรื่อง โหมแม่ที่แม่ทอ เป็นเรื่องราวความรักที่แม่มีต่อลูก มีพฤติกรรมตัวละครที่ให้ผู้เรียนศึกษา มีข้อคิดที่ได้จากเรื่องให้ได้วิเคราะห์และเชื่อมโยงเหตุการณ์จากเรื่องทีอ่านมาสู่ประสบการณ์ของตนเอง จากประเภทบทอ่านที่ผู้วิจัยได้เลือกมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นเรื่องที่มุ่งเน้นให้มีขนาดความยาวที่เหมาะสมกับเวลาจัดกิจกรรม เป็นเรื่องที่มีพฤติกรรมของตัวละครที่จะสามารถกำหนดประเด็นให้นักเรียนได้คิดพิจารณา เป็นเรื่องที่มีปมปัญหาให้นักเรียนได้ฝึกคิดวิเคราะห์และเชื่อมโยงเข้ากับประสบการณ์ของตนเองเพื่อให้เข้าใจในเรื่องที่อ่านมากขึ้น และสามารถนำความรู้ที่ได้จากการอ่านมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ สอดคล้องกับ พรทิพย์ ศิริสมบุญเวช (2547) กล่าวว่า เนื้อหาที่นำมาใช้เป็นบทอ่านควรเป็นเนื้อหาที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน เป็นเรื่องราวที่มีความขัดแย้งหรือมีพฤติกรรมตัวละครที่จะนำไปให้ผู้เรียนได้ศึกษา

เมื่อพิจารณาจากข้อมูลบันทึกการจัดการเรียนรู้ อภิปรายได้ดังนี้ ข้อมูลจากบันทึกผลการจัดการเรียนรู้ของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้จัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้การตอบสนองของผู้อ่าน พบว่า แผนจัดการเรียนรู้ที่ 1 การอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณสารคดี พบว่า นักเรียนให้ความสนใจ กระตือรือร้นในกิจกรรมการเรียนรู้ อ่านเนื้อเรื่องที่กำหนดให้มาก่อนล่วงหน้า พร้อมสรุปความเป็นแผนผังความคิด แต่มีนักเรียนบางคนที่ไม่ได้อ่านมาต้องมาสรุปเรื่องจากที่เพื่อนได้นำเสนอนักเรียนเข้าใจเรื่องทีอ่านเห็นได้จากการสรุปผังความคิด และการนำเสนอสรุปเรื่องทีอ่าน นักเรียนร่วมกิจกรรมเชื่อมโยงประสบการณ์ แสดงความคิดเห็นประเด็นที่ครูกำหนดจากเนื้อเรื่องทีอ่านเชื่อมโยงเข้ากับประสบการณ์ที่เคยเกิดขึ้นกับตนเอง นักเรียนเข้าทำงานกลุ่มระดมความคิดตอบคำถาม บางครั้งครูต้องชี้แนะแนวทางเพื่อให้นักเรียนเข้าใจ ให้นักเรียนได้นำเสนองานที่หน้าห้องเรียน พูดอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดกับเพื่อน และนักเรียนได้เขียนบันทึกการตอบสนองของผู้อ่าน ในการจัดกิจกรรมครั้งนี้ครูต้องให้คำแนะนำ กระตุ้นให้นักเรียนทำกิจกรรมให้กระชับและทันเวลาที่กำหนด ซึ่งแผนจัดการเรียนรู้ที่ 1 นี้พบว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ยังไม่เป็นไปตามระยะเวลาที่แผนกำหนดไว้ อาจต้องกำชับและปรับให้นักเรียนได้กระชับเวลามากขึ้น

แผนจัดการเรียนรู้ที่ 2 การอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณเรื่องสั้น พบว่า นักเรียนสรุปผังความคิดได้เข้าใจชัดเจนมากขึ้น มีการใช้สีประกอบการสรุปทำผังความคิด นักเรียนสรุปเรื่องได้เข้าใจและกระชับ

เวลาตามที่กำหนด นักเรียนร่วมกิจกรรมเชื่อมโยงประสบการณ์เรื่องที่อ่านกับประสบการณ์ของตนเอง สังเกตว่านักเรียนกล้าแสดงออก กล้าแสดงความคิดเห็นมากขึ้น แสดงความรู้สึกของตนเอง เช่น หากนักเรียนเป็นเด็กหญิงคนนั้นจะทำอย่างไร ระหว่างพูดความจริงกับเก็บเป็นความลับ นักเรียนแสดงความคิดเห็นว่า “พูดความจริงและยอมรับผลที่เกิดขึ้น ต้องเป็นคนที่มีความรับผิดชอบต่อการกระทำของตน” แต่ในอีกมุมมองหนึ่งนักเรียนแสดงความคิดเห็นว่า “เก็บเป็นความลับไว้ พูดความจริงไปอาจโดนตำหนิได้และเดือดร้อนมากกว่าเดิม” นักเรียนกล้าแสดงความคิดเห็นมากขึ้น เพราะได้รับอิสระในการแสดงความคิดเห็น และทำให้เข้าใจความรู้สึกของตัวเองมากขึ้น สอดคล้องกับ Sahragard and Rasti (2013) ได้อธิบายขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่านสรุปขึ้นขณะการอ่าน ผู้อ่านต้องมีส่วนร่วมในกระบวนการอ่านข้อความและความเข้าใจ ต้องมีการสนทนา มีปฏิริยาตอบสนองแสดงความรู้สึกที่อธิบายถึงสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ได้แสดงอารมณ์ของตนเอง และทางเลือกของตน สนับสนุนให้นักเรียนตอบสนองโดยการคิดเชื่อมโยงกับประสบการณ์ที่คล้ายกัน ที่ตนเองมีการทำงานเป็นกลุ่มนักเรียนสามารถทำได้เร็วขึ้นจากเดิม สมาชิกในกลุ่มรับผิดชอบหน้าที่ช่วยกัน เข้าใจกระบวนการขั้นตอนมากขึ้น นำเสนองานได้กระชับตรงประเด็น นักเรียนเขียนบันทึกตอบสนองได้เพิ่มขึ้นจากเดิม และแลกเปลี่ยนกันอ่านบันทึกตอบสนองของเพื่อน

แผนจัดการเรียนรู้ที่ 3 การอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณนวนิยาย พบว่า นักเรียนมีความสนใจ กระตือรือร้นในกิจกรรมการเรียนรู้ อ่านเรื่องที่มอบหมายให้และสรุปความทำความเข้าใจความคิดมา นักเรียนพูดคุยกันมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนมากขึ้น กล้าแสดงออกอาสาเสนอสรุปใจความ อภิปรายเนื้อเรื่องร่วมกับครู ตอบคำถามเชื่อมโยงประสบการณ์ร่วมแสดงความคิดเห็น บรรยากาศสนุกสนานมากขึ้น สามารถทำใบงานได้ตามเวลาที่กำหนดเขียนตอบอธิบายได้เพิ่มมากขึ้น รวมกลุ่มทำงานแบ่งหน้าที่รับผิดชอบ นำเสนองานได้กระชับเวลาและแลกเปลี่ยนความรู้จากการนำเสนอ นักเรียนเขียนบันทึกตอบสนองได้เพิ่มมากขึ้น เช่น บอกพฤติกรรมตัวละครและบอกถึงข้อคิดที่จะนำไปปรับใช้ในชีวิตจากพฤติกรรมตัวละคร สอดคล้องกับ Savolainen (2019) ได้อธิบายขั้นตอนการตอบสนองต่อการอ่านเชิงสุนทรียศาสตร์ ขึ้นสร้างความสัมพันธ์ และขึ้นจินตนาการถึงมุมมองทางเลือก ซึ่งนักเรียนได้เชื่อมโยงประสบการณ์จากเรื่องเข้ากับชีวิตจริง และสามารถจินตนาการส่วนท้ายของเรื่องให้แตกต่างจากเรื่องที่อ่านตามความคิดและประสบการณ์ของตนได้ ในขณะที่นักเรียนเขียนบันทึกการตอบสนองก็อธิบายแต่ละประเด็นได้เพิ่มมากขึ้น และแลกเปลี่ยนอ่านบันทึกตอบสนองของเพื่อน

แผนจัดการเรียนรู้ที่ 4 การอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณกวีนิพนธ์ พบว่า นักเรียนเข้าใจกระบวนการขั้นตอนการจัดการเรียนรู้มากขึ้น เตรียมตัวมาดีขึ้น ทำการบ้านอ่านล่วงหน้า นำเสนอประเด็นสรุปเรื่องได้ชัดเจน ตอบคำถามอภิปรายเชื่อมโยงประสบการณ์ได้กระชับ ตอบคำถามจากใบงานได้ทันเวลา และยกตัวอย่างประกอบในคำถามได้ นำเสนองานแลกเปลี่ยนความคิดเห็นประเด็นข้อคิดที่ได้รับ ประเด็นเชื่อมโยงประสบการณ์มีความหลากหลายมากขึ้น เขียนบันทึกตอบสนองและ

แลกเปลี่ยนกันอ่านบันทึกตอบสนอง การทำงานในแต่ละครั้งจากข้อมูลบันทึกผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่านักเรียนมีพัฒนาการที่ดีขึ้นตามลำดับ จากคะแนนเฉลี่ยการทำแบบฝึกหัดในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ 14.25, 14.53, 16.20 และ 17.28 ตามลำดับ

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้การตอบสนองของผู้อ่าน นักเรียนสามารถอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น นักเรียนเกิดความมั่นใจและกล้าแสดงออก เข้าใจในเรื่องที่อ่านเข้าใจความรู้สึกตัวละคร โดยได้เชื่อมโยงประสบการณ์ของตนเองที่คล้ายกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเรื่อง ได้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระในการตอบคำถามและเขียนบันทึกตอบสนองแลกเปลี่ยนผลงานของตนเองและเพื่อน ช่วยทำให้กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการตอบสนองของผู้อ่านมีประสิทธิภาพมากขึ้นนักเรียนทำใบงานและเขียนบันทึกตอบสนองได้ดีขึ้น ส่งผลให้คะแนนความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณหลังการทดลองสูงขึ้นมากกว่าก่อนการทดลอง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ถนิมรักษ์ ชูชัยมงคล (2557), จุฬาลักษณ์ คชชัชย (2557), นเรศ ทองอินทร์ (2560) ที่ได้จัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีตอบสนองของผู้อ่านแล้ว พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้วรรณคดีและวรรณกรรมสูงขึ้น

2. จากผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของนักเรียนมีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบจัดการเรียนรู้การตอบสนองของผู้อ่าน โดยภาพรวมในระดับเห็นด้วยมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านบรรยากาศการเรียนรู้ อยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด เนื่องจากรูปแบบจัดการเรียนรู้การตอบสนองของผู้อ่านทำให้นักเรียนได้พัฒนาความสามารถด้านการอ่านทำให้นักเรียนเห็นด้วยมากที่สุดกับประเด็นมีอิสระในการแสดงความคิดเห็นและรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนในชั้นเรียน และประเด็นบรรยากาศการเรียนรู้ช่วยส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนและครูมากขึ้น เพราะการส่งเสริมบรรยากาศในการเรียนรู้ให้อิสระนักเรียนได้แสดงความคิดเห็น ได้ทำงานเป็นกลุ่มร่วมกับเพื่อน หากมีข้อสงสัยครูจะคอยให้คำแนะนำ ทำให้มีความมั่นใจและกล้าแสดงออกความคิดเห็นของตนเอง โดยการให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยนความรู้ประสบการณ์และมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันระหว่างครูและนักเรียน รับฟังการอภิปรายแสดงความคิดเห็นของผู้อื่น ทำให้นักเรียนได้ใช้วิจารณญาณในการฟัง เพื่อให้เกิดความเข้าใจในเรื่องที่อ่านมากขึ้น ซึ่งการสร้างบรรยากาศในกิจกรรมการจัดการเรียนรู้นั้นได้ สอดคล้องกับ Probst (1987) ได้อธิบายหลักการสอนตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่าน ให้สร้างการสนทนาช่วยสร้างบรรยากาศในการเรียนโดยนักเรียนควรมีอิสระที่จะเปลี่ยนแปลงความรู้สึกจิตใจของตนและแสวงหาความเข้าใจมากกว่าช่วยชนะให้เพื่อนคลาย มีความเป็นมิตร มีปฏิสัมพันธ์กัน นักเรียนมีอิสระทางความคิดและแสดงออกมา ทำให้เข้าใจในเรื่องที่เรียนมากยิ่งขึ้น

ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ประเด็นกิจกรรมการเรียนรู้ช่วยให้นักเรียนได้ฝึกคิดตอบคำถาม และแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่านได้อย่างมีหลักการและมีอิสระ เพราะรูปแบบการจัดการเรียนรู้การตอบสนองของผู้อ่าน มีกระบวนการที่เน้น

ให้นักเรียนทำความเข้าใจเรื่องทีอ่าน เชื่อมโยงประสบการณ์ความรู้สึกตนเองกับเรื่องทีอ่าน เพื่อให้เข้าใจความรู้สึกตัวละคร และได้ตอบคำถามแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ ทำกิจกรรมอภิปรายเป็นกลุ่มแสดงความคิดเห็นและยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ทำให้นักเรียนได้พัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณจากเรื่องทีอ่านได้อย่างเป็นระบบ เสริมสร้างความมั่นใจและการแสดงออกในการนำเสนอผลงาน อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดกับเพื่อน รวมทั้งเขียนบันทึกการตอบสนองจากเรื่องทีอ่าน ส่งผลให้คะแนนความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณหลังการทดลองสูงขึ้นมากกว่าก่อนการทดลอง ซึ่งสอดคล้องกับ Rosenblatt, 1985: 38 อ้างถึงใน Carlisle, 2000: 12; Thompson, 1992 อ้างถึงใน Trisnawati, 2009; Bressler, 2007 อ้างถึงใน Sahragard, R., & Rasti, A 2013: 250; Church, 1997: online อ้างถึงใน พรทิพย์ ศิริสมบุรณ์เวช 2547: 36; สุรเดช โชติอุดมพันธ์, 2560: 174) กล่าวว่า ทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่านเน้นให้ความสำคัญระหว่างข้อความที่สื่อไปยังผู้อ่าน ตัวบทอ่านจะทำหน้าที่กระตุ้นให้ผู้อ่านตอบสนองผ่านอารมณ์ความรู้สึก และประสบการณ์ และให้อิสระแก่ผู้อ่านเพื่อให้เกิดการตอบสนองต่อเหตุการณ์ซึ่งเกี่ยวข้องกับความคิดและความรู้สึกจากข้อความทีอ่าน

ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้ นักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ประเด็นนักเรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์กับเพื่อนในชั้นเรียน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ดังกล่าวทำให้นักเรียนได้พัฒนาความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ได้เข้าใจเรื่องทีอ่านมากขึ้นจากกระบวนการจัดกิจกรรมการสอน เชื่อมโยงประสบการณ์ตนเองกับเรื่องทีอ่าน เน้นการมีส่วนร่วมกับตัวละคร เหตุการณ์ต่าง ๆ และตอบคำถามแสดงความคิดเห็นต่อเรื่องทีอ่าน กระบวนการอภิปรายกลุ่มและนำเสนองาน รวมทั้งการเขียนบันทึกการตอบสนองเรื่องทีอ่านอย่างอิสระ ทำให้นักเรียนได้ฝึกกระบวนการทำงานร่วมกับผู้อื่นที่เป็นระบบมากขึ้น สอดคล้องกับ Savolainen (2019) ได้อธิบายขั้นตอนการตอบสนองต่อกรอ่าน คือ การอ่านที่สร้างความสัมพันธ์ระหว่างเรื่องราวและวรรณกรรมกับประสบการณ์ชีวิต เน้นประสบการณ์ทางอารมณ์ ความขัดแย้งหรือการแก้ปัญหาต่าง ๆ

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการตอบสนองของผู้อ่าน สามารถช่วยพัฒนาความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ได้ ดังผลการวิจัยที่ได้กล่าวมาแล้ว

ข้อเสนอแนะ

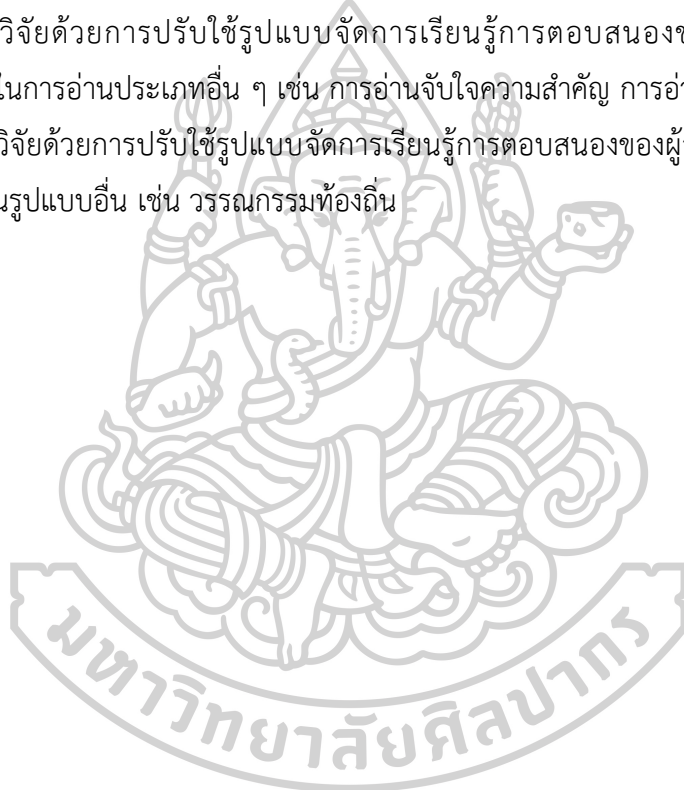
จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะที่เห็นว่าน่าจะเป็นประโยชน์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการศึกษาในครั้งต่อไป ประกอบด้วยข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ และข้อเสนอแนะเพื่อในการวิจัยครั้งต่อไป

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

บทอ่านที่นำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยรูปแบบการตอบสนองของผู้อ่าน ควรเป็นบทอ่านที่มีขนาดความยาวที่เหมาะสมกับเวลาจัดกิจกรรม ควรเป็นเรื่องที่มีพฤติกรรมของตัวละครที่จะสามารถกำหนดประเด็นให้นักเรียนได้คิดพิจารณา เชื่อมโยงเข้ากับประสบการณ์ของตนเอง เพื่อให้เข้าใจในเรื่องที่อ่านมากขึ้น และสามารถนำความรู้ที่ได้จากการอ่านมาประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวันได้

ข้อเสนอแนะเพื่อในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยด้วยการปรับใช้รูปแบบจัดการเรียนรู้การตอบสนองของผู้อ่าน ไปใช้พัฒนาความสามารถในการอ่านประเภทอื่น ๆ เช่น การอ่านจับใจความสำคัญ การอ่านวิเคราะห์
2. การวิจัยด้วยการปรับใช้รูปแบบจัดการเรียนรู้การตอบสนองของผู้อ่าน สามารถปรับใช้กับ เนื้อหาการอ่านรูปแบบอื่น เช่น วรรณกรรมท้องถิ่น

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กานต์ศิณี เดชหาญ. ครูโรงเรียนศรีรัตนวิทยา. สัมภาษณ์, 5 กุมภาพันธ์ 2564.

จรรยา ชาญสมุทร. (2551). การศึกษาการใช้เอกสารจริงเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. สารนิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

จุฬาลักษณ์ คชาชัย. (2557). การศึกษาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้วรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่จัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่าน. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ฉวีลักษณ์ บุณยะกาญจน. (2524). จิตวิทยาการอ่าน. กรุงเทพฯ: ธารอักษร.

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์. (2542). การอ่านและการส่งเสริมการอ่าน. กรุงเทพฯ: โสภณการพิมพ์.

ชมัยพร แสงกระจ่าง. (2562). แม่มดในซอย. กรุงเทพฯ : คมบาง.

_____. (2556). อาม่าบนคอนโด. กรุงเทพฯ : คมบาง.

ชลธิชา หอมฟุ้ง. (2557). การพัฒนารูปแบบการสอนวรรณคดีไทยโดยประยุกต์ใช้วิธีสัจสี่เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ณัฐกาญญา จันท์เปริยง. ครูโรงเรียนศรีรัตนวิทยา. สัมภาษณ์, 5 กุมภาพันธ์ 2564.

ดนยา วงศ์ธนะชัย. (2542). การอ่านเพื่อชีวิต. ลพบุรี: สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม.

แดนอรัญ แสงทอง. (2557). อสรพิษและเรื่องสั้นอื่น ๆ . กรุงเทพฯ : สามัญชน.

เตือนใจ ตันงามตรง. (2529). ทฤษฎีการอ่านและแนวคิดในการสอนภาษาอังกฤษ. วารสารครุศาสตร์.14 (เมษายน - มิถุนายน), 94-108.

ณิรมังค์ ชูชัยมงคล. (2557). การศึกษาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้วรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่จัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่าน. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ธีรรัตน์ นาคละมัย .(2559). ผลของการสอนตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่านที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยและความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิทยาการทางการศึกษาและ

- การจัดการเรียนรู้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นภัสวรรณ ศักดิ์วิจารณ์. ครูโรงเรียนศรีรัตนวิทยา. สัมภาษณ์, 5 กุมภาพันธ์ 2564.
- นเรศ ทองอินทร์. (2560). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้วรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีตอบสนองผู้อ่าน ร่วมกับการใช้เทคนิคคำถามแบบ RCA. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- เนตรดาว ประสงค์. (2553). ผลการเรียนรู้ตามทฤษฎีตอบสนองของผู้อ่านที่มีต่อความเข้าใจในการอ่านวรรณคดีร้อยกรองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหนองจอกพิทยานุสรณ์ สำนักงานเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์. (2537). เพลงขลุ่ยเหนือทุ่งข้าว. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : เกี้ยว-เกล้าพิมพ์การ.
- บันลือ พงษ์เกษวัน. (2556). แนวพัฒนาการอ่านเร็ว คิดเป็น. กรุงเทพฯ: ชรรมาดาเพรส.
- ประเทิน มหาจันทร์. (2530). การสอนอ่านเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: โอเอสพริ้นติ้งเฮ้าส์.
- ประสรรค์ ตันติเสนาะ. (2560). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนอ่านตามทฤษฎีโครงสร้างเพื่อเสริมสร้างความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 5 . วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน(การสอนภาษาไทย) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ปาริชาติ ตามวงศ์ (2550). ผลของการใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่านที่มีต่อความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจและเจตคติต่อวรรณกรรมล้านนาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พรทิพย์ ศิริสมบุญมเวช. (2547). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนวรรณคดีไทยตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่านเพื่อเสริมสร้างความสามารถด้านการตอบสนองต่อวรรณคดี การอ่านเพื่อความเข้าใจ และการคิดไตร่ตรองของนิสิตระดับปริญญาบัณฑิต. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2543). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พัฒน์จิรา จันทร์ดำ. (2547). การอ่านและการวิจารณ์เรื่องสั้น. กรุงเทพฯ: สถาพรบุ๊คส์.
- พินดา วราสุนันท์. (2554). การพัฒนาศักยภาพทางการประเมินในด้านการสร้างข้อสอบของครู

ประถมศึกษาโดยใช้เครือข่ายมิตรวิพากษ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์
ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาการวัดและประเมินผลการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.

ไพโรรินทร์ ขาวงาม. (2563). **ม้าก้านกล้วย**. พิมพ์ครั้งที่ 34. กรุงเทพฯ : นาคร.

ภัสร์วจิ ศรีสุวรรณ. (2562). **วิตามิน “ยิ่งมากยิ่งดี” จริงหรือ**. กรุงเทพฯ : สารคดี.

มาเรียม นิลพันธุ์. (2558). **วิธีวิจัยทางการศึกษา (Research Methodology in Education)**.

นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ยุวพาส์ (ประทีปเสนา) ชัยศิลป์วัฒนา. (2559). **เรื่องสั้น : บทวิเคราะห์**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). **พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 เฉลิมพระเกียรติ
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา
7 รอบ 5 ธันวาคม 2554**. กรุงเทพฯ:ราชบัณฑิตยสถาน.

วนิดา พรหมเขต. (2559). **การอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ**. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ :
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.

ไวท์, อี. บี. (2562). **ชาร์ลอตต์ แมงมุมเพื่อนรัก [Charlotte’s Web]** (คณา คชา,แปล). พิมพ์ครั้งที่
60 กรุงเทพฯ: แพรว.(ต้นฉบับพิมพ์ปี ค.ศ.1952).

ศูนย์ดำเนินงาน PISA แห่งชาติ สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2564). **ผลการ
ประเมิน PISA 2018 การอ่าน คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์**. กรุงเทพฯ : สถาบันส่งเสริม
การสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.).

ส.พลายน้อย. (2562). **ขนมแม่เอ๊ย**. พิมพ์ครั้งที่ 10. นนทบุรี : สารคดี.

สมบัติ จำปาเงิน และสำเนียง มณีกาญจน์ .(2548). **กลเม็ดการอ่านให้เก่ง**. พิมพ์ครั้งที่ 4 .กรุงเทพฯ:
สถาพรบุ๊คส์

สายทิพย์ นุกุลกิจ. (2543). **วรรณกรรมไทยปัจจุบัน**. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: เอส.อาร์.พรินติ้ง แมส
โปรดักส์ .

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา .(2551).**หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2551 และมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดฯ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560)**.
กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน.

_____.(2548). **การประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนตาม หลักสูตรการศึกษาขั้น
พื้นฐาน พุทธศักราช 2548**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน.

สุขุม เฉลยทรัพย์. (2531). **การส่งเสริมการอ่าน**. พิมพ์ครั้งที่ 2.ปทุมธานี : ภาควิชา

บรรณารักษศาสตร์ คณะวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ วิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยา

กรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.

- สุดาพร รินสมปาน. (2562). **การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการปรับใช้รูปแบบการสอนวรรณคดีไทยโดยประยุกต์ใช้วิธีสังคีตวรรณกรรมท้องถิ่น**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. (2545). **หลักและวิธีสอนอ่านภาษาไทย**. พิมพ์ครั้งที่ 7 . กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิชย์.
- สุรเดช โชติอุดมพันธ์. (2560). **ทฤษฎีวรรณคดีวิจารณ์ตะวันตกในคริสต์ศตวรรษที่ 20** . พิมพ์ครั้งที่ 2 . กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวดี ภูประดิษฐ์ .(2546). **การอ่าน . ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ**.
- อานุกาภ เอื้อยนิมพลี. (2550). **ผลของการสอนภาษาอังกฤษตามแนวคิดการตอบสนองของผู้อ่านที่มีต่อความสามารถในการอ่าน และการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อุษาวดี ชุกกลิ่นหอม. (2560). **การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนแบบ SQ5R**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- เอมอร เนียมน้อย. (2551). **พัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณด้วยวิธี SQ3R**. กรุงเทพฯ : สุริยวิสาส์น

ภาษาอังกฤษ

- Al-Bulushi, Y. (2011). Teaching Short Stories in the Omani Context: The Use of the Reader Response Theory. *Literacy Information and Computer Education Journal*, 2(3),450-455.
- Brown. E. and Stephen. C. (1995). **Teaching Young Adult Literature Sharing the Connection**. United States of America: International Thomson Publishing Company.
- Carlisle. A. (2000). Reading logs: an application of reader response theory in ELT. *ELT Journal*, 54(1),12.

- Fadhillah, A. M. (2017). Embedding Critical Thinking Through Critical Reading: Teaching Narrative Text in Junior High School. **Journal of English and Education**, 5(2), 92-102.
- Haromi, Fateme A. (2014). "Teaching through Appraisal: Developing Critical Reading in Iranian EFL Learners". **Procedia - Social and Behavioral Sciences**, 98 (2014): 127 – 136.
- Likert, R. A. (1932). **Technique for the Measurement of Attitudes**. *Arch Psychological*, 25(140), 44
- Mohammed. A. (2019). "An Investigation of Critical Reading Skills on Tertiary Level Students". **International Journal of Contemporary Applied Researches**, 6 (9),75.
- Probst, R. E. (1987). "Probst Transactional Theory in the Teaching of Literature ERIC Digest". **ERIC Clearinghouse on Reading and Communication Skills**.
- Probst, R. E. (1994). "Reader-Response Theory and the English Curriculum". **The English Journal**, 83 (3).
- Rosenblatt, Louise M. (1994). **The reader, the text, the poem: the transactional theory of the literary work**. United States of America: Southern Illinois University Press.
- Sahragard, R., and Rasti A. (2013). **Application of reader response theory in Iranian tertiary-level reading classes: A Practical demonstration study**. *International Journal of Language Learning and Applied Linguistics World*, 4(3).
- Savolainen, R. (2019). Sharing information through book reviews in blogs The viewpoint of Rosenblatt's reader-response theory. **Journal of Documentation**, 76(2),440-461.
- Scott, L. M. (1994). The Bridge from Text to Mind: Adapting Reader-Response Theory to Consumer Research. **Journal of consumer research**, 21, 461-480.
- Simla. I. (2009). "Motivation and Critical Reading in EFL classrooms: A Case of ELT Preparatory Students". **Journal of Theory and Practice in Education Articles**, 5 (2):123-147.
- Simmons, J. (2003). "Responders are Taught, Not Born". **Journal of Adolescent & Adult Literacy**, 46(8), 684-693.

Taschow, H.G. 1972. **Pathway to Critical Reading**. University of Saskatchewan
Canada.

Trisnawati, R.K. (2009). "Implementing Reader-Response Theory: An Alternative Way
of Teaching Literature Research Report on the Reading of Booker T
Washington's *Upfrom Slavery*" **Journal of English and Education**, 3(1).

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจคุณภาพเครื่องมืองานวิจัย

ผู้เชี่ยวชาญตรวจคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้และแบบทดสอบวัดความสามารถ
ด้านการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พรสุดา อินทร์सान
วุฒิการศึกษาสูงสุด ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (หลักสูตรและการสอน)
มหาวิทยาลัยศิลปากร
ตำแหน่ง อาจารย์ประจำสาขาภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อาทิตย์ ตรีชัยธร
วุฒิการศึกษาสูงสุด ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (วิจัยศิลปะและวัฒนธรรม)
มหาวิทยาลัย
ตำแหน่ง อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และ
สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
3. อาจารย์กิตติพงษ์ แบลี่
วุฒิการศึกษาสูงสุด ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การสอนภาษาไทย)
มหาวิทยาลัยศิลปากร
ตำแหน่ง อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

ภาคผนวก ข

ผลการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

1. ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ขององค์ประกอบและความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้
2. ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ขององค์ประกอบและความเหมาะสมของแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้วยรูปแบบจัดการเรียนรู้การตอบสนองของผู้อ่าน
3. ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ขององค์ประกอบและความเหมาะสมของเกณฑ์การให้คะแนนแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
4. ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการตอบสนองของผู้อ่าน
5. ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ตารางที่ 15 ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ขององค์ประกอบและความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ ที่ 1

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ			IOC	ความหมาย
	1	2	3		
1. สาระสำคัญ					
1.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
1.2 สอดคล้องกับเนื้อหาสาระ	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
1.3 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2. จุดประสงค์การเรียนรู้					
2.1 สอดคล้องกับตัวชี้วัด	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2.2 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2.3 สอดคล้องกับการวัดและประเมินผล	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3. สาระการเรียนรู้					
3.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3.2 สอดคล้องกับระดับความรู้ของผู้เรียน	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3.3 สอดคล้องกับการวัดและประเมินผล	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้					
4.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4.2 สอดคล้องกับเนื้อหาสาระ	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4.3 กำหนดเวลาเหมาะสมกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	0	0.67	สอดคล้อง
4.4 เป็นไปตามขั้นตอน นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
5. สื่อการเรียนรู้					
5.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
5.2 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
6. การวัดและประเมินผล					
6.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
6.2 สอดคล้องกับเนื้อหาสาระ	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
6.3 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	0	+1	+1	0.67	สอดคล้อง

ตารางที่ 16 ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ขององค์ประกอบและความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ ที่ 2

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ			IOC	ความหมาย
	1	2	3		
1. สาระสำคัญ					
1.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
1.2 สอดคล้องกับเนื้อหาสาระ	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
1.3 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2. จุดประสงค์การเรียนรู้					
2.1 สอดคล้องกับตัวชี้วัด	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2.2 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2.3 สอดคล้องกับการวัดและประเมินผล	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3. สาระการเรียนรู้					
3.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3.2 สอดคล้องกับระดับความรู้ของผู้เรียน	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3.3 สอดคล้องกับการวัดและประเมินผล	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้					
4.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4.2 สอดคล้องกับเนื้อหาสาระ	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4.3 กำหนดเวลาเหมาะสมกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	0	0.67	สอดคล้อง
4.4 เป็นไปตามขั้นตอน นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
5. สื่อการเรียนรู้					
5.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
5.2 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
6. การวัดและประเมินผล					
6.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
6.2 สอดคล้องกับเนื้อหาสาระ	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
6.3 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	0	+1	+1	0.67	สอดคล้อง

ตารางที่ 17 ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ขององค์ประกอบและความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ ที่ 3

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ			IOC	ความหมาย
	1	2	3		
1. สาระสำคัญ					
1.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
1.2 สอดคล้องกับเนื้อหาสาระ	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
1.3 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2. จุดประสงค์การเรียนรู้					
2.1 สอดคล้องกับตัวชี้วัด	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2.2 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2.3 สอดคล้องกับการวัดและประเมินผล	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3. สาระการเรียนรู้					
3.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3.2 สอดคล้องกับระดับความรู้ของผู้เรียน	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3.3 สอดคล้องกับการวัดและประเมินผล	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้					
4.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4.2 สอดคล้องกับเนื้อหาสาระ	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4.3 กำหนดเวลาเหมาะสมกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	0	0.67	สอดคล้อง
4.4 เป็นไปตามขั้นตอน นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
5. สื่อการเรียนรู้					
5.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
5.2 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
6. การวัดและประเมินผล					
6.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
6.2 สอดคล้องกับเนื้อหาสาระ	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
6.3 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

ตารางที่ 18 ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ขององค์ประกอบและความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ ที่ 4

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ			IOC	ความหมาย
	1	2	3		
1. สาระสำคัญ					
1.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
1.2 สอดคล้องกับเนื้อหาสาระ	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
1.3 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2. จุดประสงค์การเรียนรู้					
2.1 สอดคล้องกับตัวชี้วัด	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2.2 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2.3 สอดคล้องกับการวัดและประเมินผล	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3. สาระการเรียนรู้					
3.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3.2 สอดคล้องกับระดับความรู้ของผู้เรียน	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3.3 สอดคล้องกับการวัดและประเมินผล	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้					
4.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4.2 สอดคล้องกับเนื้อหาสาระ	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4.3 กำหนดเวลาเหมาะสมกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	0	0.67	สอดคล้อง
4.4 เป็นไปตามขั้นตอน นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
5. สื่อการเรียนรู้					
5.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
5.2 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
6. การวัดและประเมินผล					
6.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
6.2 สอดคล้องกับเนื้อหาสาระ	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
6.3 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

ตารางที่ 19 ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ขององค์ประกอบและความเหมาะสมของแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้การตอบสนองของผู้อ่าน (ปรนัย)

พฤติกรรมกรอ่านอย่างมีวิจารณญาณ	ข้อ	ผู้เชี่ยวชาญ			IOC	ความหมาย
		1	2	3		
บทอ่านที่ 1 สารคดี						
อธิบายความหมาย ตีความคำศัพท์ หรือ สำนวน	1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
สรุปและจับใจความเรื่องที่อ่าน	2	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
อธิบายความหมาย ตีความคำศัพท์ หรือ สำนวน	3	+1	0	+1	0.67	ไม่สอดคล้อง
สรุปและจับใจความเรื่องที่อ่าน	4	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
ประเมินค่าเรื่องที่อ่านและข้อคิดที่ได้รับ	5	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
บอกจุดประสงค์ของผู้เขียนและวิเคราะห์ น้ำเสียงของผู้เขียน	6	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
จำแนกข้อเท็จจริง ความคิดเห็น และ พิจารณาความน่าเชื่อถือของข้อมูล	7	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
จำแนกข้อเท็จจริง ความคิดเห็น และ พิจารณาความน่าเชื่อถือของข้อมูล	8	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
ประเมินค่าเรื่องที่อ่านและข้อคิดที่ได้รับ	9	+1	+1	0	0.67	สอดคล้อง
บอกจุดประสงค์ของผู้เขียนและวิเคราะห์ น้ำเสียงของผู้เขียน	10	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
บทอ่านที่ 2 นวนิยาย						
ประเมินค่าเรื่องที่อ่านและข้อคิดที่ได้รับ	11	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
สรุปและจับใจความเรื่องที่อ่าน	12	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
อธิบายความหมาย ตีความคำศัพท์ หรือ สำนวน	13	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
สรุปและจับใจความเรื่องที่อ่าน	14	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
จำแนกข้อเท็จจริง ความคิดเห็น และ พิจารณาความน่าเชื่อถือของข้อมูล	15	+1	0	+1	0.67	สอดคล้อง
บอกจุดประสงค์ของผู้เขียนและวิเคราะห์	16	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

พฤติกรรมกรอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ	ข้อ	ผู้เชี่ยวชาญ			IOC	ความหมาย
		1	2	3		
น้ำเสียงของผู้เขียน						
บอกจุดประสงค์ของผู้เขียนและวิเคราะห์ น้ำเสียงของผู้เขียน	17	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
ประเมินค่าเรื่องที่อ่านและข้อคิดที่ได้รับ	18	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
บทอ่านที่ 2 นวนิยาย (ต่อ)						
จำแนกข้อเท็จจริง ความคิดเห็น และ พิจารณาความน่าเชื่อถือของข้อมูล	19	+1	0	+1	0.67	ไม่สอดคล้อง
สรุปและจับใจความเรื่องที่อ่าน	20	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
บทอ่านที่ 3 กวีนิพนธ์						
จำแนกข้อเท็จจริง ความคิดเห็น และ พิจารณาความน่าเชื่อถือของข้อมูล	21	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
ประเมินค่าเรื่องที่อ่านและข้อคิดที่ได้รับ	22	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
บอกจุดประสงค์ของผู้เขียนและวิเคราะห์ น้ำเสียงของผู้เขียน	23	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
สรุปและจับใจความเรื่องที่อ่าน	24	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
อธิบายความหมาย ดีความคำศัพท์ หรือ สำนวน	25	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
อธิบายความหมาย ดีความคำศัพท์ หรือ สำนวน	26	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
จำแนกข้อเท็จจริง ความคิดเห็น และ พิจารณาความน่าเชื่อถือของข้อมูล	27	+1	0	+1	0.67	ไม่สอดคล้อง
ประเมินค่าเรื่องที่อ่านและข้อคิดที่ได้รับ	28	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
สรุปและจับใจความเรื่องที่อ่าน	29	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
บอกจุดประสงค์ของผู้เขียนและวิเคราะห์ น้ำเสียงของผู้เขียน	30	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

ตารางที่ 20 ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ขององค์ประกอบและความเหมาะสมของแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้การตอบสนองของผู้อ่าน (อัตนัย)

พฤติกรรมกรอ่านอย่างมีวิจารณญาณ	ข้อ	ผู้เชี่ยวชาญ			IOC	ความหมาย
		1	2	3		
บทอ่านที่ 4 เรื่องสั้น						
อธิบายความหมาย ตีความคำศัพท์ หรือ สำนวน	1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
สรุปและจับใจความเรื่องที่อ่าน	2	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
บอกจุดประสงค์ของผู้เขียนและวิเคราะห์ น้ำเสียงของผู้เขียน	3	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
จำแนกข้อเท็จจริง ความคิดเห็น และ พิจารณาความน่าเชื่อถือของข้อมูล	4	+1	0	+1	0.67	สอดคล้อง
ประเมินค่าเรื่องที่อ่านและข้อคิดที่ได้รับ	5	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
อธิบายความหมาย ตีความคำศัพท์ หรือ สำนวน	6	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
สรุปและจับใจความเรื่องที่อ่าน	7	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
บอกจุดประสงค์ของผู้เขียนและวิเคราะห์ น้ำเสียงของผู้เขียน	8	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
จำแนกข้อเท็จจริง ความคิดเห็น และ พิจารณาความน่าเชื่อถือของข้อมูล	9	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
ประเมินค่าเรื่องที่อ่านและข้อคิดที่ได้รับ	10	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

ตารางที่ 21 ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ขององค์ประกอบและความเหมาะสมของเกณฑ์การให้คะแนนแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ (อัตร้อย)

ข้อ	ประเด็นการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ			IOC	ความหมาย
		1	2	3		
1	อธิบายความหมาย ดีความ คำศัพท์ หรือสำนวน	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2	สรุปและจับใจความเรื่องที่อ่าน	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3	บอกจุดประสงค์ของผู้เขียนและวิเคราะห์น้ำเสียงของผู้เขียน	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4	จำแนกข้อเท็จจริง ความคิดเห็น และพิจารณาความน่าเชื่อถือของข้อมูล	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
5	ประเมินค่าเรื่องที่อ่านและข้อคิดที่ได้รับ	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

ตารางที่ 22 ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการตอบสนองของผู้อ่าน

ข้อ	รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ			IOC	ความหมาย
		1	2	3		
ด้านบรรยากาศการเรียนรู้						
1	มีความพอใจจากการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2	มีอิสระในการแสดงความคิดเห็นและรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนในชั้นเรียน	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3	ได้รับคำแนะนำและให้คำปรึกษาเมื่อเกิดประเด็นสงสัย	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4	มีความพอใจในการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
5	มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนและครูมากขึ้น	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้						
6	กิจกรรมการเรียนรู้เป็นลำดับต่อเนื่อง นักเรียน	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

ข้อ	รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ			IOC	ความหมาย
		1	2	3		
	สามารถร่วมกิจกรรมและปฏิบัติตามขั้นตอนได้					
7	กิจกรรมการเรียนรู้ช่วยให้นักเรียนได้เชื่อมโยงประสบการณ์ของตนเองเข้ากับเรื่องที่อ่าน	+1	+1	0	0.67	สอดคล้อง
8	กิจกรรมการเรียนรู้ช่วยให้นักเรียนได้ฝึกคิดตอบคำถาม และแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่านได้อย่างมีหลักการและมีอิสระ	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
9	กิจกรรมการเรียนรู้ช่วยให้นักเรียนได้พัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณจากเรื่องที่อ่านได้อย่างเป็นระบบ	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
10	กิจกรรมการเรียนรู้มีความน่าสนใจและกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้มากขึ้น	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้						
11	ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์กับเพื่อนในชั้นเรียน	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
12	ได้รับความเพลิดเพลินจากการอ่าน	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
13	ได้ฝึกทักษะการคิดและการทำงานที่เป็นระบบ	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
14	มีมนุษยสัมพันธ์ดี สามารถทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นได้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
15	ได้พัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณจากเรื่องที่อ่าน	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

ตารางที่ 23 ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เป็นแบบทดสอบปรนัย จำนวน 30 ข้อ

ข้อ	IOC	ค่าความยากง่าย	ค่าอำนาจจำแนก	ผลการพิจารณา	ผลการคัดเลือก
1	1	0.39	0.26	ผ่านเกณฑ์	นำไปใช้
2	1	0.89	0.04	ไม่ผ่านเกณฑ์	ตัดทิ้ง
3	0.67	0.44	0.88	ผ่านเกณฑ์	ตัดทิ้ง
4	1	0.69	0.57	ผ่านเกณฑ์	นำไปใช้
5	1	0.64	0.15	ไม่ผ่านเกณฑ์	ตัดทิ้ง
6	1	0.78	0.44	ผ่านเกณฑ์	นำไปใช้
7	1	0.50	0.39	ผ่านเกณฑ์	นำไปใช้
8	1	0.28	0.08	ไม่ผ่านเกณฑ์	ตัดทิ้ง
9	0.67	0.58	0.78	ผ่านเกณฑ์	นำไปใช้
10	1	0.89	0.10	ไม่ผ่านเกณฑ์	ตัดทิ้ง
11	1	0.14	-0.08	ไม่ผ่านเกณฑ์	ตัดทิ้ง
12	1	0.81	0.18	ไม่ผ่านเกณฑ์	ตัดทิ้ง
13	1	0.47	0.22	ผ่านเกณฑ์	นำไปใช้
14	1	0.58	0.29	ผ่านเกณฑ์	ตัดทิ้ง
15	0.67	0.50	0.36	ผ่านเกณฑ์	นำไปใช้
16	1	0.78	0.11	ไม่ผ่านเกณฑ์	ตัดทิ้ง
17	1	0.64	0.51	ผ่านเกณฑ์	นำไปใช้
18	1	0.75	0.54	ผ่านเกณฑ์	นำไปใช้
19	0.67	0.92	0.14	ไม่ผ่านเกณฑ์	ตัดทิ้ง
20	1	0.72	0.64	ผ่านเกณฑ์	นำไปใช้
21	1	0.64	0.25	ผ่านเกณฑ์	นำไปใช้
22	1	0.56	0.13	ไม่ผ่านเกณฑ์	ตัดทิ้ง
23	1	0.61	0.61	ผ่านเกณฑ์	นำไปใช้
24	1	0.56	1.00	ผ่านเกณฑ์	นำไปใช้
25	1	0.64	0.31	ผ่านเกณฑ์	ตัดทิ้ง
26	1	0.50	0.39	ผ่านเกณฑ์	นำไปใช้

ข้อ	IOC	ค่าความยากง่าย	ค่าอำนาจจำแนก	ผลการพิจารณา	ผลการคัดเลือก
27	0.67	0.61	0.45	ผ่านเกณฑ์	ตัดทิ้ง
28	1	0.50	0.81	ผ่านเกณฑ์	นำไปใช้
29	1	0.61	0.19	ไม่ผ่านเกณฑ์	ตัดทิ้ง
30	1	0.69	0.31	ผ่านเกณฑ์	ตัดทิ้ง

หมายเหตุ 1. ข้อสอบข้อที่ 2, 5, 8, 10, 11, 12, 14, 16, 19, 22, 25, 27, 29 และ 30 ค่าอำนาจจำแนกไม่ดี ไม่สามารถนำไปใช้ได้

2. ข้อสอบที่มีคุณภาพตามเกณฑ์ ผู้วิจัยได้คัดเลือกตามที่กำหนดโครงสร้างแบบวัดความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณโดยพิจารณาค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกได้ข้อสอบจำนวน 15 ข้อ ได้แก่ข้อที่ 1, 4, 6, 7, 9, 13, 15, 17, 18, 20, 21, 23, 24, 26 และ 28

ตารางที่ 24 ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เป็นแบบทดสอบอัตนัย จำนวน 10 ข้อ

ข้อ	IOC	ค่าความยากง่าย	ค่าอำนาจจำแนก	ผลการพิจารณา	ผลการคัดเลือก
1	1	0.61	0.22	ผ่านเกณฑ์	นำไปใช้
2	1	0.72	0.33	ผ่านเกณฑ์	นำไปใช้
3	1	0.64	0.61	ผ่านเกณฑ์	นำไปใช้
4	0.67	0.72	0.22	ผ่านเกณฑ์	นำไปใช้
5	1	0.64	0.28	ผ่านเกณฑ์	นำไปใช้
6	1	0.86	0.17	ไม่ผ่านเกณฑ์	ตัดทิ้ง
7	1	0.78	0.33	ผ่านเกณฑ์	ตัดทิ้ง
8	1	0.67	0.56	ผ่านเกณฑ์	ตัดทิ้ง
9	1	0.86	0.06	ไม่ผ่านเกณฑ์	ตัดทิ้ง
10	1	0.86	-0.06	ไม่ผ่านเกณฑ์	ตัดทิ้ง

หมายเหตุ 1. ข้อสอบข้อที่ 6, 7, 8, 9 และ 10 ค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกไม่ดี ไม่สามารถนำไปใช้ได้

2. ข้อสอบที่มีคุณภาพตามเกณฑ์ ผู้วิจัยได้คัดเลือกตามที่กำหนดโครงสร้างแบบวัดความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณโดยพิจารณาค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกได้ข้อสอบจำนวน 5 ข้อ ได้แก่ข้อที่ 1, 2, 3, 4 และ 5

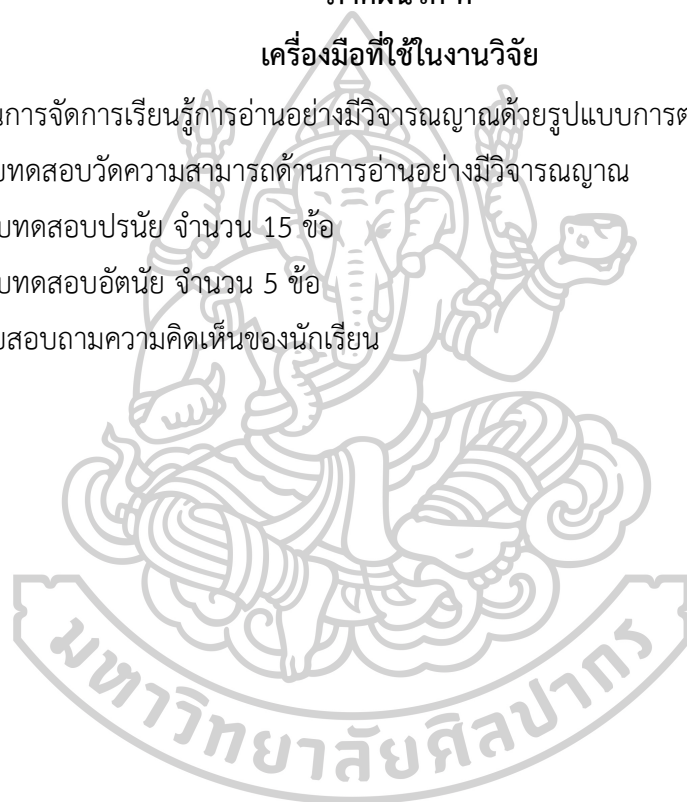
แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณทั้งฉบับมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.76

ภาคผนวก ค

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

- 1) แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านอย่างมีวิจารณญาณด้วยรูปแบบการตอบสนองของผู้อ่าน
- 2) แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
แบบทดสอบปรนัย จำนวน 15 ข้อ
แบบทดสอบอัตนัย จำนวน 5 ข้อ
- 3) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 การอ่าน

เรื่อง การอ่านอย่างมีวิจารณญาณเรื่องสั้น

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

เวลา 2 ชั่วโมง

รายวิชา ภาษาไทย

รหัสวิชา ท 33101

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ภาคเรียนที่ 1

1. มาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด

ท 1.1 ม.4-6/2 ตีความ แปลความ และขยายความเรื่องที่อ่าน

ท 1.1 ม.4-6/3 วิเคราะห์และวิจารณ์เรื่องที่อ่านในทุก ๆ ด้านอย่างมีเหตุผล

ท 1.1 ม.4-6/4 คาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่าน และประเมินค่าเพื่อนำความรู้ ความคิดไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต

ท 1.1 ม.4-6/5 วิเคราะห์ วิวิจารณ์ แสดงความคิดเห็นโต้แย้งกับเรื่องที่อ่านและเสนอ ความคิดใหม่อย่างมีเหตุผล

2. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

เรื่องสั้น จัดเป็นบันเทิงคดีร้อยแก้วรูปแบบหนึ่งที่แต่งขึ้นมีขนาดสั้น เรื่องสั้นมีองค์ประกอบดังนี้ โครงเรื่อง ฉาก ตัวละคร แก่นเรื่อง แต่เรื่องสั้นจะมีตัวละคร ฉากและเหตุการณ์ไม่มาก มีการดำเนินเรื่องมุ่งเข้าสู่ประเด็นหลักอย่างรวดเร็ว มีแก่นเรื่องเดียว การอ่านอย่างมีวิจารณญาณจากเรื่องสั้นจึงจำเป็นจะต้องวิเคราะห์เหตุการณ์เรื่องราวที่เกิดขึ้น ตีความแก่นเรื่องจุดมุ่งหมายของผู้เขียน สรุปใจความสำคัญจากเรื่อง แสดงความคิดเห็นและตัดสินประเมินค่าจากเรื่องสั้นที่อ่าน การที่นักเรียนได้เรียนเรื่องนี้จะทำให้สามารถเข้าใจเรื่องที่อ่าน จุดมุ่งหมายผู้เขียน เลือกเรื่องที่อ่านได้อย่างมีวิจารณญาณ รวมทั้งประเมินคุณค่าและข้อคิดที่ได้

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนแปลความ ตีความข้อความจากเรื่องสั้นที่กำหนดให้อ่านได้
2. นักเรียนสรุปสาระสำคัญจากเรื่องสั้นที่อ่านได้
3. นักเรียนวิเคราะห์เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นและตอบคำถามจากเรื่องสั้นที่อ่านได้
4. นักเรียนแสดงความคิดเห็นและวิจารณ์ต่อเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในเรื่องสั้นได้อย่างสม

เหตุผล

5. นักเรียนเขียนบันทึกการตอบสนองของผู้อ่านหลังจากได้อ่านเรื่องสั้น

4. สารการเรียนรู้

เรื่องสั้น พายุร่วมสมัย

5. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด

6. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้

7. ชิ้นงาน / ภาระ

1. ใบงาน เรื่อง เชื่อมโยงประสบการณ์ ประสานความรู้
2. ใบงานกิจกรรมกลุ่ม
3. แผ่นผังสรุปเรื่อง
4. บันทึกการตอบสนองการอ่าน

8. การวัดและประเมินผล

ประเด็นการวัดและประเมินผล

1. แลกความ ตีความข้อความจากเรื่องสั้นที่กำหนดให้อ่านได้
2. สรุปสาระสำคัญจากเรื่องสั้นที่อ่านได้
3. วิเคราะห์เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นและตอบคำถามจากเรื่องสั้นที่อ่านได้
4. แสดงความคิดเห็นและวิจารณ์ต่อเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในเรื่องสั้นได้อย่างสมเหตุผล
5. เขียนบันทึกการตอบสนองของผู้อ่านหลังจากได้อ่านเรื่องสั้น

ผลงานที่ประเมิน

1. ใบงาน เรื่อง เชื่อมโยงประสบการณ์ ประสานความรู้
2. แผ่นผังสรุปเรื่อง
3. ใบงานกิจกรรมกลุ่ม
4. บันทึกการตอบสนองการอ่าน

วิธีการวัดและประเมินผล

1. ตรวจสอบงาน
2. ประเมินแผ่นผังสรุปเรื่อง
3. ประเมินใบงานกิจกรรมกลุ่ม
4. ตรวจสอบบันทึกการตอบสนองการอ่าน

เครื่องมือวัดและประเมินผล

1. แบบประเมินใบงาน
2. แบบประเมินแผนผังสรุปเรื่อง
3. แบบประเมินใบงานกิจกรรมกลุ่ม
4. แบบประเมินบันทึกการตอบสนองการอ่าน

เป้าหมายหลักของการเรียนรู้	วิธีการวัด	เครื่องมือวัด	เกณฑ์การวัด
- แยกข้อเท็จจริง และข้อคิดเห็นจากเรื่องสั้นที่อ่านได้ - ประเมินคุณค่าและบอกข้อคิดที่ได้รับจากเรื่องสั้นที่อ่านได้	ตรวจใบงาน	แบบประเมินใบงาน	ตอบถูกเกินร้อยละ 80 ผ่าน
- สรุปสาระสำคัญจากเรื่องสั้นที่อ่านได้	ประเมินแผนผังความคิด	แบบประเมินแผนผังความคิด	4-5 คะแนน= ดีมาก 3 คะแนน= ดี 2 คะแนน= พอใช้ 1 คะแนน= ปรับปรุง
- สรุปสาระสำคัญจากเรื่องสั้นที่อ่านได้ - แยกข้อเท็จจริง และข้อคิดเห็นจากเรื่องสั้นที่อ่านได้ - ประเมินคุณค่าและบอกข้อคิดที่ได้รับจากเรื่องสั้นที่อ่านได้ - แสดงความคิดเห็นและวิจารณ์ต่อเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในเรื่องสั้นได้อย่างสมเหตุสมผล	ประเมินใบงานกลุ่ม	แบบประเมินใบงานกลุ่ม	4-5 คะแนน= ดีมาก 3 คะแนน= ดี 2 คะแนน= พอใช้ 1 คะแนน= ปรับปรุง
- เขียนบันทึกการตอบสนองของผู้อ่านหลังจากได้อ่านเรื่องสั้น	ตรวจบันทึกการตอบสนอง	แบบประเมินบันทึกการตอบสนอง	4-5 คะแนน= ดีมาก 3 คะแนน= ดี 2 คะแนน= พอใช้ 1 คะแนน= ปรับปรุง

9. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 ขั้นสร้างความเข้าใจเบื้องต้นในการอ่าน (10 นาที)

1. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเรื่องสั้น เรื่อง พายุร่วมสมัย มาก่อนเรียน และให้นักเรียนสรุปเนื้อหาสำคัญจากเรื่องสั้น เรื่อง พายุร่วมสมัย เป็นแผนผังความคิดลงในสมุด

2. ครูและนักเรียนช่วยกันทบทวนเรื่อง โดยครูสุ่มนักเรียน 2-3 คน พูดยุทธศาสตร์ความเข้าใจจากเรื่องที่ย่าน

3. ครูและนักเรียนช่วยกันเรียงลำดับเหตุการณ์สำคัญในเรื่อง และอภิปรายสรุปเนื้อหาเรื่องสั้น เรื่อง พายุร่วมสมัย

ขั้นที่ 2 ชั้นเชื่อมโยงประสบการณ์ (25 นาที)

4. ครูยกตัวอย่างข้อความจากเรื่องสั้น เรื่อง พายุร่วมสมัย โดยเปิดให้นักเรียนดูจาก PowerPoint ตัวอย่างข้อความจากเรื่องสั้นและประเด็นอภิปราย และให้อ่านออกเสียงพร้อมกัน เพื่อเชื่อมโยงประสบการณ์ของนักเรียนกับเรื่องที่อ่าน ดังนี้

“เอ...แล้วถ้าเกิดเพื่อนเขาขอดูแบบทดสอบ แล้วเขาเห็นว่าเราเขียนผิดละ เราก็อายแย้สิ หรือถ้าเกิดอาจารย์เขาเห็นแล้ว แต่เขาจะลองใจเราคู่ละ โอ้ย..ยิ่งคิดยิ่งกลัว งั้นเราบอกอาจารย์เสียดีกว่านะ บอกแล้วยังได้ชื่อว่าเป็นผู้มีมโนธรรมด้วย เป็นคนซื่อสัตย์เป็นคนดี ยิ่งถ้าอาจารย์เขาจะลองใจเราด้วยแล้ว เราก็จะมีแต่ได้กำไร ไม่มีขาดทุนเลยนะ เป็นคนดีมีคุณธรรมเหมือนคำขวัญโรงเรียนเปียบเลย

ไม่เอาหรอก ไม่อยากเป็นคนดีมีคุณธรรมของอาจารย์และเพื่อน ๆ เป็นแล้วต้องเป็นตลอดไป ต่อไปไม่ทำดีไม่ได้เลยนะ มันเหมือนตราประทับ ประทับแล้วอมตะนิรันดร์กาลเลย

ไม่

ครูและนักเรียนร่วมกันวิเคราะห์และอภิปรายเหตุการณ์จากข้อความเรื่องสั้น เรื่อง พายุร่วมสมัย ข้างต้น โดยครูตั้งคำถามพัฒนาความคิด ดังนี้

- จากข้อความเรื่องสั้นข้างต้นเด็กผู้หญิงมีลักษณะนิสัยอย่างไร
- เด็กผู้หญิงจากข้อความข้างต้นกำลังรู้สึกอย่างไร
- เพราะเหตุใดเด็กหญิงจึงเกิดความลังเลใจที่จะพูดความจริง
- หากนักเรียนเป็นเด็กหญิงคนนั้นจะทำอย่างไร ระหว่างพูดความจริงกับเก็บเป็นความลับ เพราะเหตุใด

5. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายถึงพฤติกรรมของเด็กหญิงคนนั้นที่กำลังกลัวและลังเลใจว่าจะพูดความจริงหรือเก็บเป็นความลับ แล้วเชื่อมโยงไปสู่ประสบการณ์ หรือเหตุการณ์ในชีวิตจริงที่เคยพบเจอ โดยครูตั้งคำถามพัฒนาความคิด ดังนี้

- นักเรียนเคยเจอเหตุการณ์ที่เราต้องเลือกตัดสินใจที่จะพูดความจริงในสิ่งที่เกิดขึ้น หรือเก็บเป็นความลับไม่ยอมพูดออกไปหรือไม่ และมีวิธีจัดการกับเหตุการณ์นี้อย่างไร

6. นักเรียนทำใบงาน เชื่อมโยงประสบการณ์ ประสบการณ์ โดยยกตัวอย่างข้อความจากเรื่องสั้น เรื่อง พายุร่วมสมัย ที่นักเรียนคิดว่าสอดคล้องกับสภาพชีวิตในปัจจุบัน

ขั้นที่ 3 ชั้นเรียนรู้อย่างมีปฏิสัมพันธ์ (20 นาที)

7. แบ่งกลุ่มนักเรียน 6 กลุ่ม กลุ่มละ 7 คน ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มสรุปประเด็นสำคัญจากเรื่องสั้น เรื่อง พายุร่วมสมัย โดยให้อภิปรายแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ จากประเด็นที่กำหนดให้ดังนี้

- วิเคราะห์จุดประสงค์ แก่นเรื่อง ประเด็นสำคัญของเรื่องสั้น
- วิเคราะห์พฤติกรรมตัวละครจากเรื่องสั้น พายุร่วมสมัย
- สรุปข้อคิดที่ได้จากเรื่องสั้น พายุร่วมสมัย ที่อ่าน และการนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน
- ยกตัวอย่างสถานการณ์หรือบุคคลในชีวิตจริงที่สอดคล้องกับเรื่องสั้น พายุร่วมสมัย และ

อภิปรายผลของเหตุการณ์นั้น

8. ครูอธิบายและให้ข้อมูลเพิ่มเติมในกรณีที่นักเรียนไม่เข้าใจในกิจกรรมกลุ่ม

ขั้นที่ 4 ขึ้นให้และรับข้อมูลป้อนกลับ (25 นาที)

9. นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งผู้แทนนำเสนอผลการอภิปรายประเด็นจากเรื่องสั้น เรื่อง พายุร่วมสมัย

10. ครูและนักเรียนกลุ่มอื่นฟังการนำเสนอผลอภิปราย แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม และประเมินการนำเสนอผลงานกลุ่ม

11. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปราย สรุปภาพรวมจากการนำเสนอผลงานกลุ่ม สรุปสาระสำคัญ และข้อคิดที่ได้รับ

ขั้นที่ 5 ขึ้นทบทวนและเขียนบันทึกการตอบสนอง (20 นาที)

12. นักเรียนร่วมกันเขียนแผนผังความคิดสรุปสาระสำคัญจากการนำเสนอผลงานกระดาน เพื่อทบทวนความรู้อีกครั้ง

13. ครูให้นักเรียนแต่ละคนเขียนบันทึกการตอบสนอง โดยเขียนแสดงความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึก และความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อเรื่องโดยอิสระ เขียนลงในโปรแกรมแพดเลท เป็นลักษณะ กระดาษแสดงความคิดเห็นผ่านออนไลน์ และให้เพื่อนในห้องทุกคนสามารถอ่านและแลกเปลี่ยนประสบการณ์กันได้ ก่อนครูตรวจให้คะแนน

10. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

10.1 เรื่องสั้น เรื่อง พายุร่วมสมัย

10.2 โปรแกรมแพดเลท

10.3 PowerPoint ตัวอย่างข้อความจากเรื่องสั้นและประเด็นอภิปราย

บทอ่านเรื่องสั้น เรื่อง พายุร่วมสมัย

ฉันออกวิ่งจนสุดฝีเท้า...

นี่ถึงสมัยเรียนชั้นมัธยมต้นที่ครูพละสั่งให้ทุกคนวิ่งรอบสนามฟุตบอลหน้าโรงเรียน โดยมีตัวครูถือไม้เรียวอันยาววิ่งไล่กวตมาข้างหลัง ใครล่าหลังก็จะถูกฟาดจนน้ำตาาร่วง จำได้ว่า ฉันจะไม่ยอมให้ครูพละได้มีโอกาสไล่ทันเลย แม้ว่าฉันจะเป็นเด็กตัวเล็กขาสั้น แต่ก็ใจสู้แบบที่ครูพละเองก็รับรู้ได้ และมักจะเรียกฉันว่า “ไอ้เล็กพริกชี้หนู”

“แคะแคะ...เผ็ดเด็ดขาดไปเลย”

ครูคำรามใส่หูของฉัน เมื่อครั้งหนึ่งฉันจวนเจียนจะถูกไม้เรียวฟาดหลัง ฉันจึงออกลูกไม้โดยการล้มตัวลงนอนกลิ้ง แกล้งร้องโอย โอย ไว้ก่อน

“เอาทุกท่าเลยนะแก”

ครูคำรามซ้ำก่อนจะเดินแกว่งไม้เรียว หัวเราะหึ หึ จากไปการไม่ถูกครูพละตีของฉันออกจะเป็นที่เลื่องระบืออยู่ไม่น้อย เพราะปกติแล้วครูไม่ค่อยละไม่ค่อยเว้นใคร นักกีฬาชั้นเยี่ยมๆ ของโรงเรียนถูกครูฝึกครูดัดกันจนไม้เรียวหักไปหลายคนแต่สำหรับฉันครูไม่เคยตี และไม่ว่าครูคนไหน ๆ ฉันก็ไม่เคยถูกตีเพราะฉันมั่นใจว่า ฉันเดินอยู่ข้างหน้าเสมอ ไม่ว่าจะเป็นการเรียนวิชาอะไร

“มันทำได้เต็มได้ยังงั้นวะ” เพื่อนคนหนึ่งบ่น เพราะฉันเป็นคนที่ยกย่องคุณทหารอะไรกับใครเขาไม่เคยหัน กินก้วยเดี่ยวด้วยกันที่ไร ฉันเป็นบวกผิดให้เขาฮาป่าทุกครั้ง แต่พอคะแนนคณิตศาสตร์ออกมาทุกคนก็งงงวยไปตามๆ กัน

“ท่องสิ...ท่องมันหมดทุกอย่างเลย...เข้าใจมั๊ย” ฉันอธิบายชัดเจน แต่พวกเขาก็ยังทำหน้างงแถมบางคนยังเพิ่มข้อกล่าวหาใหม่อีกว่า

“ประสาท”

ประสาทก็ประสาท ฉันยอมรับข้อกล่าวหาของพวกเขาโดยดุษณี เพราะฉันใช้เวลากับมันไม่น้อยเลยในการท่องจำทุกข้อและในทุกวิชาที่ฉันไม่ถนัด

“ไปบอกยายเล็กนะ ระวังมันจะเรียนไม่จบเพราะความบ้าเรียน” ครูประจำชั้นสมัยเรียนมัธยมสามฝากความมากับเพื่อนคนหนึ่งที่กำลังไปเยี่ยม ครูขู่อีกว่า “เข้าโรงเรียนเตรียมได้ไม่ได้แปลว่าต้องเข้ามหาวิทยาลัยได้นะ ถ้าชินบ้าเรียนแบบนี้ เธอไปบอกให้เขาเพลลา ๆ ลงมันนะ”

เพื่อนรักถ่ายทอดให้ฟังอย่างครบถ้วน ทำให้ฉันอดยิ้มไม่ได้ในความหวังโยของครู

“ไม่มีวัน” ฉันบอกตัวเองข้างใน ฉันต้องทำได้ทุกอย่างตามที่ฉันตั้งเป้าหมายเอาไว้ ฉันต้องวิ่งให้สุดฝีเท้า...

เมื่อสักสองสามชั่วโมงที่ผ่านมาเอง อาจารย์วิชาวิทยาศาสตร์ทั่วไปแจ้งว่าจะคืนแบบทดสอบครั้งที่ 1 ตอนอาจารย์เข้าห้อง ทุกคนบ่นกันพึมพำ

“โอ๊ย...กลัวจังเลย...ผิตตั้งหลายข้อเนอะ” วิชาวิบน ท่าทางวิตกกังวล “เล็กละ...ทำได้ใช่ไหมละ”
เธอหันกลับมาถามฉัน

ฉันเงิบไปนิดหนึ่ง นึกอยู่ในใจว่าจะตอบอย่างไรดี แต่แววตาคาดคั่นแบบฉงนนิค ๆ ของเพื่อนข้างเคียงทำให้ปากไวออกไปโดยอัตโนมัติ

“ไม่ได้เหมือนกันแหละ...ยากจะตายไป”

“ยิว” เพื่อนอีกคนเสริม ทำหน้าหงิกงอราวกับโกรธครูผู้สอนมาส์กร้อยปี

แต่ทันทีที่อาจารย์ก้าวเข้ามาในห้อง ทุกคนก็นั่งตัวตรง ตาจ้องเป่งไปที่กระดานแบบทดสอบในมืออาจารย์ วิชาวิออกไปเอาข้อสอบคืนมาก่อนเพื่อน เธอยิ้มหน้าบาน

“สี่สิบเก้า” เธอหันมากระซิบบอกฉันเบา ๆ แล้วหันไปกระซิบคนอื่นต่อ ฉันเริ่มกังวลกับคะแนนของตัวเองเล็กน้อย บางทีฉันอาจได้เท่าเธอ...เพราะหลังทำแบบทดสอบ ฉันรู้สึกว่าคุณ “ผิต” อยู่ข้อหนึ่ง

“จุลมณี”

เสียงอาจารย์เรียกชื่อฉันแล้ว เพื่อน ๆ เจียบกริบขณะฉันเดินถือแบบทดสอบกลับมาที่โต๊ะ ฉันได้ 50 คะแนนเต็ม เสียงเพื่อน ๆ พรบมือกราวใหญ่ เมื่ออาจารย์ประกาศว่าฉันได้คะแนนเต็มคนเดียวในห้อง ฉันนั่งลงที่โต๊ะ เจียบสนิท หัวใจเต้นแรง ขณะกวาดสายตาไปบนกระดานแผ่นนั้น ฉันพอจะจำได้ว่าฉันเขียน “มัน” ผิต ลายมือคำตอบของฉันปรากฏบนกระดาน ดูเล็ก ๆ ใหญ่ ๆ วุ่นวายสับสนและปนเป เหนือเม็ดเล็ก ๆ ซึ่มออกมาตามหน้าผากและแผ่นหลังของฉัน

นี่ฉันเป็นอะไรไป

นั่นไง ฉันเห็นแล้ว ข้อที่ 39 นั่นไง ฉันเขียนชื่อดาวผิตไปจาก “ซีเรส” เป็น “อีเรส” และดูเหมือนว่าตัว อ ของฉันจะดูผอมบางในสายตาของอาจารย์ แต่ฉันก็รู้ว่าฉันเขียน อ อ่าง หรือ ซ โซ

“ทำได้ยังไงละ” เสียงเพื่อนผู้ชายผู้เอิกเกริกในความซ่าที่นั่งอยู่ข้างหลังห้องบ่นดัง ๆ อย่างจงใจ

ฉันสะดุ้งตกใจ รีบพับแบบทดสอบสอดไว้ในหนังสือวิทยาศาสตร์ พอดีกับที่อาจารย์สอนต่อ ฉันจึงได้โอกาสทำท่าตั้งใจเรียนโดยไม่สนใจกับเสียงเรียกขอดูแบบทดสอบของเพื่อนข้างหลังอีกต่อไป

หัวใจของฉันเต้นแรงขึ้นอีก เสียงอาจารย์ดังปาว ๆ แต่ดูเหมือนว่าจะไม่เลื่อนไหลเข้าไปในหัวของฉันเลยแม้แต่น้อย

เสียงลึกลับภายในกระซิบเบา ๆ ว่า เราจะบอกกับอาจารย์มัยว่า เรามีข้อผิต เราควรจะบอก แต่ทันทีที่นั่นอีกเสียงหนึ่งก็สวนค้านออกมาว่า ใครจะรู้ล่ะ อาจารย์เขาตรวจผิตเองนี่ เราไม่ได้ไปขอร้องหรือด้นรนให้ได้มา แคคะแนนตัวเอง ไม่เท่าไรหรืออย่างไร ๆ ก็เกรตเอเท่ากัน ไม่แตกต่างไปกว่ากัน ไม่ได้ไปทำให้ใครเดือดร้อนด้วย

เอ...แล้วถ้าเกิดเพื่อนเขาขอดูแบบทดสอบ แล้วเขาเห็นว่าเราเขียนผิตละ เราก็อายแยสิ หรือถ้าเกิดอาจารย์เขาเห็นแล้ว แต่เขาจะลงใจเราดูละ โอ๊ย..ยิ่งคิดยิ่งกลัวมั้ง ฉันรีบบอกอาจารย์เสียดีกว่านะ

บอกแล้วยังได้ชื่อว่าเป็นผู้มีมโนธรรมด้วย เป็นคนซื่อสัตย์เป็นคนดี ยิ่งถ้าอาจารย์เขาจะลงใจเราด้วย แล้วเราก็จะมีแต่ได้กำไร ไม่มีขาดทุนเลยนะ เป็นคนดีมีคุณธรรมเหมือนคณาจารย์โรงเรียนเป็ยบเลย

ไม่เอาหรอก ไม่อยากเป็นคนดีมีคุณธรรมของอาจารย์และเพื่อน ๆ เป็นแล้วต้องเป็นตลอดไป ต่อไปไม่ทำดีไม่ได้เลยนะ มันเหมือนตราประทับ ประทับแล้วอมตะนิรันดร์กาลเลย

ไม่

ไม่

ฉันไม่อยากเป็นคนดีในสายตาเพื่อน โทท เธอโททตัวเอง เธอไม่ได้อยากเป็นคนดีหรือไม่ดีหรอกแต่เธอกลัวคะแนนจะลดลงใช้ไหม

เธอกลัวจะไม่เป็นหนึ่ง เธอกลัวจะไม่ได้อยู่ข้างหน้าสุด

ไม่ใช่

ไม่ใช่

ฉันไม่ใช่คนอย่างนั้นสักหน่อย ฉันเป็นคนดี เป็นเด็กเรียนเก่งของคุณครู ฉันเป็นหนึ่งในเสมอ... ฉันวิ่งอยู่ข้างหน้า

“จุลมนิ” เสียงอาจารย์เรียก ฉันสะดุ้งสุดตัว

“เป็นอะไรไปนะ” เสียงอาจารย์ถาม “ทำทางเหมือนไม่สบาย”

“ปละ...เปล่าค่ะ” ฉันรีบตอบ รู้สึกเหมือนหัวใจออกมาวิ่งเล่นอยู่บนโต๊ะจนอาจารย์จับได้ หัวใจไม่รักดีเสียด้วย

“ตื่นเต้นค่ะ...อาจารย์...เค้าได้เต็ม” เพื่อนผู้หญิงคนหนึ่งเสนอเสียงดังลั่นห้อง พวกผู้ชายโห่ฮาขึ้นพร้อมกัน และผู้หญิงหัวเราะคิกคักกันอยู่รายรอบ รวบรวมว่าพวกเขากำลังหัวเราะเยาะฉัน ฉันค่อย ๆ กางแบบทดสอบออก เอื้อมมือไปหยิบปากกา ทำท่าเหมือนกำลังขีดเขียนอะไรเล่น ๆ แต่แท้จริงแล้วฉันกำลังเติมหาง อ อ่าง ให้เป็น ซ โซ อยู่กลาง ๆ

ใครจะมาหัวเราะเยาะฉันไม่ได้อีกแล้ว ไม่ได้อีกแล้ว ฉันวิ่งสุดฝีเท้าเข้าบ้าน...

“แม่คะ...เล็กที่อภิวชิยาศาสตร์ละแม่”

“เหอรูลูก...ดีจ๊ะ เล็กเก่ง...รักษาความดีไว้...” แม่ยังไม่ทันพูดจบประโยค ฉันก็ชิงต่อให้ด้วยประโยคที่จำได้ขึ้นใจ

“เหมือนเกลือรักษาความเค็ม”

แล้วเราก็อ้วเราะเสียงใสประสานกัน แต่เล็ก ๆ ลงไป ฉันรู้ว่า เสียงของฉันไม่ใช่เท่าที่ควร

“อ้อ...เดี๋ยวแม่ต้องรีบไปนะจ๊ะ...วันนี้ที่ทำงานแม่เขาเลี้ยงวันเกิดเจ้านายที่โรงแรม...” แม่เอ่ยชื่อโรงแรมดังโรงแรมหนึ่ง เมื่อเห็นฉันทำหน้าขมวด แม่ก็รีบต่อประโยคว่า

“ไม่ไปไม่ได้หรอกลูก ให้ ๆ เจ้านายเขาเห็นหน้าไว้หน่อยก็ดีไม่งั้นคนอื่นแซงข้ามหัวไปหมด..”

ฉันยังไม่พูดอะไร

“เดี๋ยวนี้เขาวิ่งกันยังกะอะไรดี”

“ไม่มันคนอื่นแข่งข้ามหัวไปหมด เดี่ยวนี้เขาวิ่งกันยังกะอะไรดี ฉันรู้สึกว่าคุณชินกับสองประโยคนี้นะ มากที่สุดในวันนี้เอง”

“ดูหนังสือไปนะลูก” แม่สั่งเหมือนทุกครั้งที่จะออกนอกบ้าน “คืนนี้คุณพ่อกลับดึกหน่อยนะ หุ่นราคาตก คุณพ่อเหนื่อยหน่อย..ไม่ว่าอะไรนะจ๊ะ” แม่เอื้อมมือมาจับหัวฉันเขย่านิดหนึ่งอย่างให้กำลังใจ ก่อนออกจากบ้าน

ฉันหันรีหันขวาง ไม่รู้จะทำอะไรดี จึงออกวิ่งสุดฝีเท้าให้เจ้าเป็ปซี่...หมาหน้าโง่วิ่งตาม รอบที่หนึ่ง รอบที่สอง รอบที่สาม รอบที่สี่ รอบที่ห้า รอบที่หก...

ในที่สุดฉันก็หมดแรงล้มลงนอนกลางสนามหญ้า ปล่อยให้น้ำตาไหลเป็นทางรินสู่ปลายตา ในขณะที่เจ้าหมาหน้าโง่วิ่งวนร้องจืด ๆ อยู่รอบ ๆ

เช้าวันรุ่งขึ้นฉันไปโรงเรียนแบบไม่ค่อยสบายใจ ข้างในเหมือนมีร่องรอยที่ยังชำระล้างไม่ได้ ไม่อยากสบตาเพื่อน ไม่อยากสบตาครู รู้สึกเหมือนตัวเองได้ทำอะไรบางอย่างที่ไม่เคยทำมาก่อนบางอย่างที่เลวร้ายเหลือกำลัง ฉันคิดถึงยาย นี่ถ้ายายรู้เข้า ยายจะต้องบอกว่า “ไปบอกครูเลย...หนูต้องซื่อสัตย์ หนูต้องกล้าที่จะทำดี...” แต่ยายก็จากฉันไปแล้ว แม่ก็ไม่มีเวลารับฟังคำของฉันดีไม่ตีแม่อาจจะบอกว่า “ได้คะแนนมากก็ดีแล้วไง” ยิ่งคิดก็ยิ่งปั่นป่วน ฉันจะทำอย่างไรดี

ครูวิทยาศาสตร์กับเพื่อนครูอีกคนเดินคุยกันมา ฉันรีบหลบไปหลังป้าย ด้วยความที่ยังไม่อยากสบตาครู ครูหยุดยืนอยู่ตรงทางแยก ครูบ่น

“ฉันต้องทำผลงานให้ได้...ไม่มันก็แพ้บายปิว...เขาผ่านแล้วนะ”

“จ้างสิเธอ ฉันได้ยินมาว่า มีครูเกษียณคนหนึ่ง เขามีฝีมือเขารับจ้างทำผลงานให้...แค่แสนหนึ่งเอง”

“โอ้ย...แพง...ข้อสำคัญเดียวกรรมการจับได้ละช่วยเลย”

“จะจับได้ไง เพราะมันชื่อเราทุกอย่าง แสนหนึ่งก็ไม่แพงเดียวพटकเบิกมากก็คุ้มแล้ว..”

“จริงเหรอ...เออดี...นั่นเธอช่วยหาเบอร์ของคนนั้นให้ฉันหน่อยนะ”

“ได้...”

แล้วครูสองคนก็แยกย้ายกันไปคนละทาง ฉันก้าวออกจากที่กำบังด้วยความรู้สึกหมดแรง แขนขาอ่อนล้า ร่องรอยในหัวใจเปิดกว้างออกไปอีก

ฉันต้องทำผลงานให้ได้

ประโยคของครูดังก้องอยู่ในหัว ฉันรู้สึกแคว้งคว้างเหมือนลูกโป่งลอยอยู่ในท้องฟ้าที่มีพายุลมแรง แล้วนี่ฉันจะบอกใครดี...

ที่มา: ชมัยพร แสงกระจ่าง. (2562).แม่มดในซอย. กรุงเทพฯ : คมบาง

ใบงาน เชื่อมโยงประสบการณ์ ประสานความรู้

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ โดยเลือกข้อความจาก เรื่องสั้น พายุร่วมสมัย ให้สอดคล้องกับเหตุการณ์ที่นักเรียนพบในปัจจุบัน

1. การทูลจิต

1.1 นักเรียนอ่านเรื่องสั้นแล้วข้อความใดที่เกี่ยวข้องกับการทูลจิต ให้ยกตัวอย่างข้อความจากเรื่อง

.....

.....

.....

1.2 มีเหตุการณ์ใดบ้างในปัจจุบันที่มีลักษณะคล้ายกับเหตุการณ์จากในเรื่อง ให้นักเรียนยกตัวอย่างเหตุการณ์

.....

.....

.....

1.3 นักเรียนเห็นด้วยกับการกระทำของตัวละครเกี่ยวกับการทูลจิตจากในเรื่องที่อ่านหรือไม่ เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

1.4 ถ้านักเรียนต้องเผชิญกับเหตุการณ์เช่นเดียวกับในเรื่องที่อ่าน นักเรียนจะปฏิบัติตนอย่างไร

.....

.....

.....

2. ความพยายามและความตั้งใจ

2.1 นักเรียนอ่านเรื่องสั้นแล้วข้อความใดที่เกี่ยวข้องกับความพยายามและความตั้งใจ ให้ยกตัวอย่างข้อความจากเรื่อง

.....

.....

.....

2.2 มีเหตุการณ์ใดบ้างในปัจจุบันที่มีลักษณะคล้ายกับเหตุการณ์จากในเรื่อง ให้นักเรียน ยกตัวอย่างเหตุการณ์

.....

.....

.....

2.3 นักเรียนเห็นด้วยกับการกระทำของตัวละครเกี่ยวกับความพยายามและความตั้งใจจากในเรื่อง ที่อ่านหรือไม่ เพราะเหตุใด

.....

.....

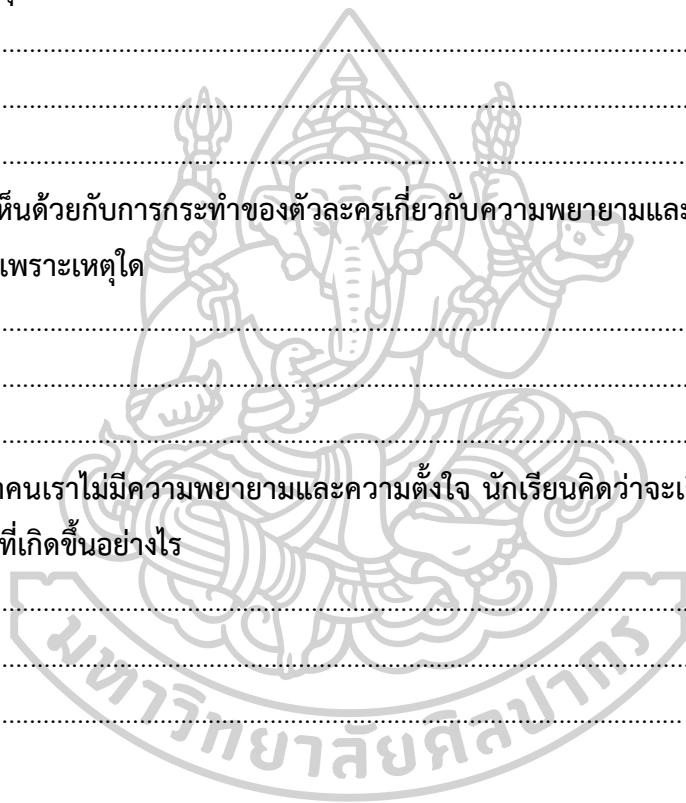
.....

2.4 ถ้าหากว่าคนเราไม่มีความพยายามและความตั้งใจ นักเรียนคิดว่าจะเกิดปัญหาอะไรขึ้น และ จะมีวิธีปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างไร

.....

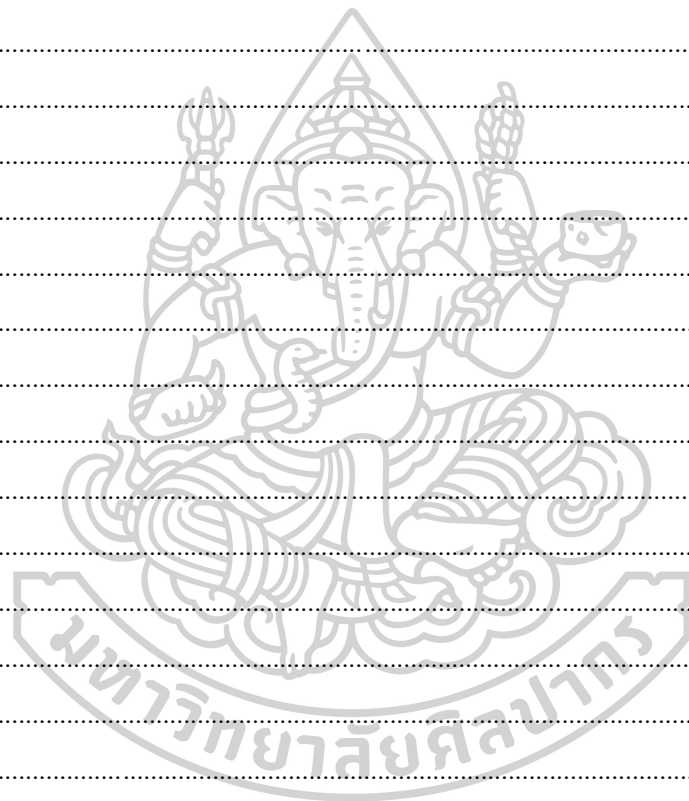
.....

.....

บันทึกการตอบสนองของผู้อ่าน

คำชี้แจง ให้นักเรียนพิจารณาเรื่องสั้น แล้วเขียนบันทึกการตอบสนองจากเรื่องที่อ่าน ความยาวไม่น้อยกว่า 10 บรรทัด โดยเขียนอธิบาย แสดงความรู้สึก ความคิดเห็นอย่างอิสระตามประเด็นดังนี้
เนื้อเรื่อง พฤติกรรมตัวละคร เหตุการณ์สำคัญในเรื่อง ปัญหา หรือความขัดแย้งในเรื่อง

เกณฑ์การประเมินใบงานกลุ่ม

รายการประเมิน	5 คะแนน	4 คะแนน	3 คะแนน	2 คะแนน	1 คะแนน
ระดับ ความสามารถ	1. สรุปสาระสำคัญจากสารคดีที่อ่านได้ 2. แยกข้อเท็จจริง และข้อคิดเห็นจากที่อ่าน 3. แสดงความคิดเห็นและวิจารณ์ต่อเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในเรื่องที่อ่าน 4. ประเมินคุณค่าและบอกข้อคิดที่ได้รับ 5. ตัวอย่างที่สอดคล้องกับเนื้อหาจากเรื่องสั้น	เขียนได้ตามเกณฑ์ 4 ข้อ	เขียนได้ตามเกณฑ์ 3 ข้อ	เขียนได้ตามเกณฑ์ 2 ข้อ	เขียนได้ตามเกณฑ์ 1 ข้อ

เกณฑ์การตัดสินระดับคุณภาพ

คะแนน

ระดับคุณภาพ

4 - 5 คะแนน

หมายถึง

ดีมาก

3 คะแนน

หมายถึง

ดี

2 คะแนน

หมายถึง

พอใช้

1 คะแนน

หมายถึง

ปรับปรุง

เกณฑ์การประเมินแผนผังความคิดสรุปเรื่อง

รายการประเมิน	5 คะแนน	4 คะแนน	3 คะแนน	2 คะแนน	1 คะแนน
ระดับความสามารถ 1. เขียนสรุปใจความสำคัญตรงประเด็นครบถ้วน 2. เลือกใช้คำได้ถูกต้อง 3. ใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายใช้สำนวนภาษาของตนเอง 4. จัดลำดับความสำคัญวางตำแหน่งความคิดรวบยอด 5. การใช้ภาพสัญลักษณ์ สี และเครื่องหมายสอดคล้องเนื้อหา	เขียนได้ตามเกณฑ์ 4 ข้อ	เขียนได้ตามเกณฑ์ 3 ข้อ	เขียนได้ตามเกณฑ์ 2 ข้อ	เขียนได้ตามเกณฑ์ 1 ข้อ	

เกณฑ์การตัดสินระดับคุณภาพ

คะแนน

ระดับคุณภาพ

4 - 5 คะแนน

หมายถึง

ดีมาก

3 คะแนน

หมายถึง

ดี

2 คะแนน

หมายถึง

พอใช้

1 คะแนน

หมายถึง

ปรับปรุง

เกณฑ์การประเมินการตอบสนองต่อการอ่าน

รายการประเมิน	5 คะแนน	4 คะแนน	3 คะแนน	2 คะแนน	1 คะแนน
<p>ระดับความสามารถ</p> <p>1. เขียนแสดง ความเข้าใจ เบื้องต้น โดย อธิบายเหตุการณ์ ในเรื่องได้</p> <p>2. เขียนอธิบาย พฤติกรรมตัว ละครหรือ สถานการณ์ใน เรื่อง</p> <p>3. แสดงความ คิดเห็น ความรู้สึก เกี่ยวกับตัวละคร หรือสถานการณ์ ในเรื่อง</p> <p>4. เขียนอธิบาย จุดเด่นและจุดที่ ควรปรับปรุงของ เรื่องได้อย่าง ละเอียดชัดเจน</p> <p>5. สรุปคุณค่าและ ข้อคิดที่ได้จาก เรื่อง</p>	เขียนได้ตาม เกณฑ์ 4 ข้อ	เขียนได้ตาม เกณฑ์ 3 ข้อ	เขียนได้ตาม เกณฑ์ 2 ข้อ	เขียนได้ตาม เกณฑ์ 1 ข้อ	

เกณฑ์การตัดสินระดับคุณภาพ

4 - 5 คะแนน	หมายถึง	ดีมาก
3 คะแนน	หมายถึง	ดี
2 คะแนน	หมายถึง	พอใช้
1 คะแนน	หมายถึง	ปรับปรุง

การจัดการเรียนรู้

1. ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

.....

2. ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

.....

.....

3. แนวทางแก้ไขและข้อเสนอแนะ

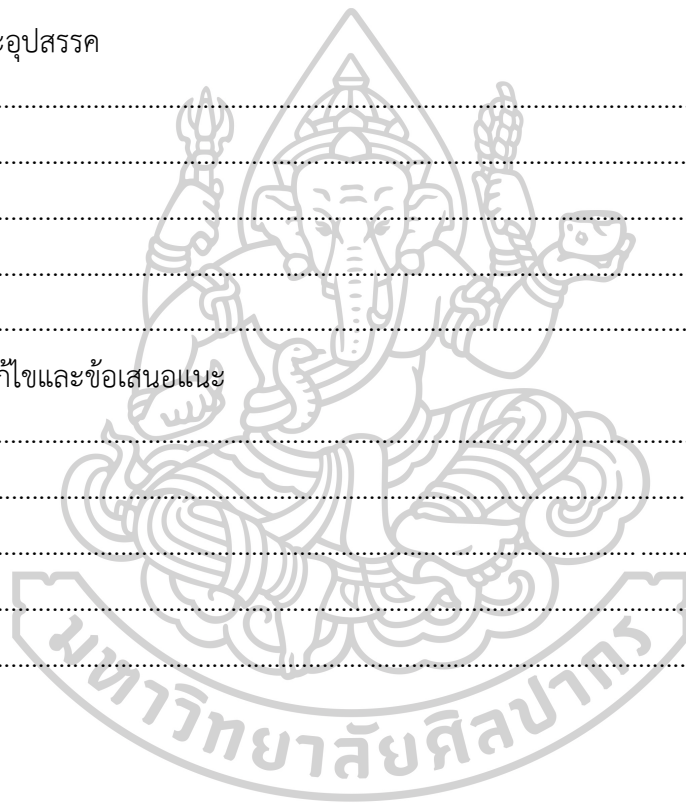
.....

.....

.....

.....

.....

.....(ผู้สอน)

(นางสาวสุรัตน์ สมศรี)

แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

- คำชี้แจง : 1. แบบทดสอบฉบับนี้ ตอนที่ 1 เป็นข้อสอบ ปรนัยจำนวน 15 ข้อ
 2. แบบทดสอบฉบับนี้ ตอนที่ 2 เป็นข้อสอบ อัตนัยจำนวน 5 ข้อ
 3. เวลาสอบ 1 ชั่วโมง
 4. ห้ามขีดเขียนหรือทำเครื่องหมายใด ๆ ลงในข้อสอบ
 5. ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียวลงในกระดาษคำตอบ

ตอนที่ 1

ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้และตอบคำถาม ข้อ 1-5

กระยาสารท

ในตอนที่แล้วได้กล่าวถึงขนมสารทเดือน 10 ของชาวใต้ ตอนนี้จะได้กล่าวถึงขนมในวันทำบุญสารทของทางภาคกลางบ้างขนมที่รู้จักกันดีก็คือ กระยาสารท ซึ่งออกจะตรงตัวดี คือหมายถึง เครื่องกินในเทศกาลสารท แต่เข้าใจกันทั่ว ๆ ไปว่า เป็นขนมที่ทำจากข้าวสำหรับทำบุญสารท ในสมัยก่อนจะมีกระยาสารทกินเฉพาะหน้าทำบุญสารทในตอนสิ้นเดือน 10 เท่านั้น ถือเป็นประเพณีมาแต่โบราณจนเป็นที่สังเกตได้ว่าถ้าเห็นกระยาสารทวางขายก็แสดงว่าจะถึงวันทำบุญสารทแล้ว ในหนังสือ นิราศเดือนของนายมี กล่าวถึงประเพณีทำบุญสารทไว้ตอนหนึ่งว่า

ถึงเดือนสิบเห็นกันเมื่อวันสารท	ใส่อังคาสโภชนากระยาหาร
กระยาสารทกล้วยไข่ใส่โตกพาน	พวกชาวบ้านถ้วนหน้าธารณะ
เจ้างามคมห่มสีสุลินบ	แล้วจับจบบทพิน้อมศีระษะ
หยิบข้าวของกระยาสารทใส่บาตรพระ	ธารณะเสร็จสรรพกลับมาเรือน

ดังนั้นจะเห็นว่ากระยาสารทกับกล้วยไข่เป็นหลักสำคัญอยู่สองอย่างเท่านั้น บางท่านอาจไม่เคยกินกระยาสารทกับกล้วยไข่ ของสองอย่างนี้เป็นของคู่บุญคู่บารมีกันมาแต่โบราณ พอถึงหน้าทำบุญสารทกล้วยไข่ก็สุกทันเวลา ถ้ากินกระยาสารทซึ่งมีรสหวานจัดแล้ว ได้กินกล้วยไข่เป็นของแกล้ม ก็จะทำให้มีรสอร่อยขึ้นอีก และกินกระยาสารทได้มาก ไม่เชื่อก็ลองดูเถิด

ในสมัยก่อนบ้านที่พอมืออันจะกิน คือมีฐานะ ข้าทาสบริวารมากก็มักจะกวนกระยาสารทกันเอง การกวนกระยาสารทต้องใช้กระทะขนาดใหญ่ที่เรียกกันว่ากระทะใบบัว ใช้ฟืนเป็นเชื้อเพลิง คนกวนก็ต้องใช้ผู้ชายที่มีข้อลำแข็งแรง บ้านไหนมีลูกสาวก็มีหนุ่ม ๆ มาอาสาช่วยกวนก็เบาแรงไป ส่วนบ้านไหนไม่มีกำลังทรัพย์หรือกำลังคนที่จะกวนเองก็เข้าหุ้กับบ้านที่เขากวนหรือไปช่วยเขากวน ก็ได้รับส่วนแบ่งมาบ้างบางบ้านก็เกียจกวนไม่ยอมเหนื่อยก็ซื้อเอา ที่บ้านผู้เขียนเมื่อ 60 ปีมาแล้ว ก็สั่งซื้อที่ละมาก ๆ เพราะนอกจากจะเอาไปทำบุญแล้ว ก็ตัดแบ่งใส่จานแจกเพื่อนบ้านหรือคนที่ชอบพอกันด้วย

กระยาสารที่มีส่วนผสมของข้าวตอก ข้าวเม่า ถั่ว งา น้ำตาล ถ้าทำแบบลงทุนน้อยก็ใส่ข้าวตอกมาก ๆ ถ้าจะให้ดีก็ให้ร่อยก็ต่อใส่ลงไปมากลงทุนมาก บางรายกวไม่เป็นไม้อร่อย เนื้อร่วนไป อย่างนี้พวกเด็กวัด ไม่แลเลยทีเดียว กระยาสารทเมื่อกวนได้ที่แล้ว เขาจะตักลงลงบนใบตองแห้งที่ทำเป็นแผ่นกลม ๆ แล้วเกลี่ยกระยาสารให้เป็นแผ่นหนาบางตามต้องการ บางเจ้าทำเนื้อแน่นหนาเหนียวหนับ เวลาจะตัดถึงกับต้องใช้มีดโต้สับกันทีเดียว

ผู้เขียนเมื่อครั้งเป็นเด็กนักเรียนโรงเรียนวัด ถึงวันทำบุญสารทก็ต้องทำหน้าที่ศิษย์วัด ต้องเตรียมผ้าอาบของพระไปด้วย เพื่อจะได้ใช้ห่อกระยาสารและกล้วยไข่กลับกุฎิพระ สมัยนั้นกระยาสารทมีมากเหลือเพื่อจริง ๆ คนทำบุญก็มีมาก เพียงใส่คนละชิ้น คนละแผ่น (มักตัดเป็นชิ้นสี่เหลี่ยม ขนาดเล็กก็ 3" x 3" ขนาดใหญ่ก็ 6" x 6") ก็ได้ กันองค์ละนับร้อยแผ่น และบางที่ก็เตรียมของมามากกว่าพระ ไม่อยากขนกลับบ้านให้หนักก็ถวายพระไปหมด หรือพบคนที่คุ้นเคยชอบพอกันก็เอากระยาสารทใส่ขันข้าวให้ไปเป็นของแถม นี่เป็นวัฒนธรรมอีกอย่างหนึ่งของคนโบราณ

เมื่อกระยาสารทมีมากมายเช่นนั้น พระก็ฉันไม่หมด แม้จะแจกให้ลูกศิษย์ขนเอากลับไปบ้านบ้างแล้ว ก็ยังมีเหลืออีกมากถึงกับต้องใส่โถงมังกรเก็บไว้ โถงเก็บกระยาสารทนี้มักเก็บไว้ในกุฎิ จึงทำให้เกิดนิทานเล่ากันว่า หลวงตากับพระบวชใหม่อยู่กุฎิเดียวกัน พอตกตักพระบวชใหม่รู้สึกหิว และนึกว่าหลวงตาหลับแล้ว ก็เอื้อมมือลงไปโถงมังกรที่เก็บกระยาสารทซึ่งตั้งอยู่ใกล้ ๆ ที่นอนนั่นเอง แต่พอเอามือหย่อนลงไปโถงก็ต้องสะดุ้ง เพราะปรากฏว่ามีมืออีกมือหนึ่งกำลังล้วงกระยาสารทอยู่เช่นเดียวกัน ทันใดนั้นเสียงหลวงตาก็ดังขึ้นว่า

“เฮ้อ อย่างนี้เราจุดตะเกียงกันดีกว่า”

เรื่องนี้เด็กวัดสมัยก่อนชอบเล่ากันเป็นที่สนุกครึกครื้น กล่าวกันว่ามิเค้าเรื่องจริงแฝงอยู่ เพราะกระยาสารทเก็บไว้ได้นานหลายวันแต่ตมาถึงสมัยนี้ การที่พระจะเก็บกระยาสารทไว้เป็นโถง ๆ นั้น ออกจะหายาก เพราะกระยาสารทแพงกว่าแต่ก่อน แล้วไม่ได้กวนกันเองกล้วยไข่ก็แพง ถ้าจะทำบุญอย่างแต่ก่อน ก็จะต้องลงทุนกันหลายร้อย

เคยมีคนถามว่ากระยาสารทมีมาตั้งแต่ครั้งไหน ก็ถามเขาว่าจะเอาหลักฐานประเภทไหน ถ้าเอาชนิดเป็นหลักฐานเชื่อได้แน่ก็ต้องอย่างที่กล่าวไว้ในกลอน นิราศเดือน ข้างต้น ประมาณกันว่ากระยาสารทคงจะมีมาแล้วแต่สมัยอยุธยา แต่ถ้าว่าตามนิทานก็เป็นของที่มีมาแต่ดึกดำบรรพ์นานมาก

ตำนานของกระยาสารทมีนิทานเล่าว่า สมัยหนึ่งพระพุทธเจ้าประทับอยู่ ณ กรุงราชคฤห์ในเพลา ราตรีมีเปรตตนหนึ่งได้เข้าไปเฝ้าพระเจ้าอชาตศัตรู ขณะที่พระองค์ประทับอยู่กับราชบริพารเหล่าสนม กำนัลในเคราะห์ดีที่เปรตนั้นไม่ได้เข้าไปในสภาพของเปรตอย่างที่เราเคยเห็นตามภาพเขียนที่ผนังโบสถ์วิหาร ไม่เช่นนั้นแล้วก็คงจะทำให้พวกข้าราชการบริพารวิงเวียนอลหม่าน

เปรตตนนั้นเข้าไปในลักษณะของพระ เรียกว่าห่มจีวรเข้าไปทีเดียว พระเจ้าอชาตศัตรูจึงไม่ตกพระทัยและทำทีว่าจะนมัสการ เปรตเห็นดังนั้นจึงร้องห้ามว่า

“มหาบพิตรอย่าไหว้เลย ข้าพเจ้าหาใช้พระผู้ทรงลิขิตข้าดังที่เห็นไม่ข้าพเจ้าเป็นเพียงเปรตที่ต้องเสวยกรรมเก่าเท่านั้นเอง”

“เธอทำกรรมสิ่งใดไว้”

“ข้าพเจ้าเคยเป็นพระ ได้บวชอยู่นานหลายสิบปี มีความโลภในจตุปัจจัยที่มีคนถวาย ได้สะสมไว้มากมาย ไม่ได้สละเป็นทานต่อไป เมื่อสิ้นชีวิตจึงได้มาเกิดเป็นเปรตตามอกุศลนั้น แต่ยังคงอยู่ในรูปของพระ เพื่อประสงค์จะได้ขอทานอาหารมาบรรเทาความหิวโหย เมื่อเขาให้แล้วก็กลายเป็นเปรต เป็นอยู่เช่นนี้ช้านาน จนกว่าจะหมดเวร”

“แล้วที่เข้ามาหาเราในวันนี้มีประสงค์อะไร” พระเจ้าอชาตศัตรูตรัสถามด้วยความสนพระทัย

“ข้าพเจ้าใคร่ขอรับพระราชทานกระยาสารทอนปรงแต่งด้วยของเจ็ดอย่างมีน้ำตาล น้ำผึ้ง ถั่ว งา ข้าวตอก ข้าวเม่า น้ำนมวัว เป็นต้น พวกข้าพเจ้าทั้งหลายอดอยากยิ่งนัก ถ้าได้รับพระราชทานกระยาสารทก็ คงจะชุ่มชื่นเป็นแน่แท้”

“ถ้าเราทำตามที่เขาบอก แล้วเธอจะได้รับกระยาสารทนั้นได้อย่างไรละ”

“ขอได้โปรดนำถวายพระสงฆ์แล้วอุทิศส่วนกุศลถึงข้าพเจ้า เท่านั้นก็คงจะสำเร็จดังปรารถนา”

“เอาเถิดเราจะทำให้”

เมื่อเปรตได้ฟังพระเจ้าอชาตศัตรูตรัสดังนั้นแล้ว ก็ถวายบังคมลากลับไป พระเจ้าอชาตศรุตรับสั่งให้ วิเสทจัดทำกระยาสารทตามตำราที่เปรตบอกนั้นทันที

ครั้นรุ่งเช้าพระเจ้าอชาตศรุตมีรับสั่งให้ไปนิมนต์พระพุทธเจ้าและพระสาวกเข้ามาในพระราชวัง ถวายกระยาสารทแล้วกรวดน้ำอุทิศให้แก่เปรตตามที่ได้ทูลไว้ทุกประการ

วันที่พระเจ้าอชาตศรุตถวายกระยาสารทแด่พระสงฆ์ครั้งนั้นว่าตรงกับวันสารทพอดี ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา บรรดาประชาราษฎร์ก็พากันปฏิบัติตาม พอถึงวันพระแรม 15 ค่ำ เดือน 11 ก็พากันนำกระยาสารทไปทำบุญ

อุทิศส่วนกุศลให้ญาติพี่น้องที่ล่วงลับไปแล้ว

นิทานเรื่องนี้จะมีที่มาอย่างไรยังไม่พบต้นเรื่องเดิม แต่บางท่านว่ามีในพระบาลี เมื่อยังไม่พบพระบาลีก็รับทราบไว้ก่อน

เล่าถึงเหตุที่จะมีกระยาสารทดังกล่าวข้างต้นแล้ว นึกถึงต้นเหตุที่จะมีการทำบุญข้าวประดับดินหรือบุญเดือน 9 ของคนอีสาน ซึ่งทำในวันแรม 14 ค่ำ เดือน 9 คือในคืนแรม 13 ค่ำ เขาจะจัดอาหารพร้อมทั้งขนมห่อด้วยใบตองแบบข้าวต้มมัดและหมากพลูบุหรีเตรียมไว้ พอเข้ามีเดือนแรม 14 ค่ำ เดือน 9 (เดือน 9 เป็นเดือนขาดมี 29 วัน สิ้นเดือนวันแรม 14 ค่ำ) และที่ต้องรีบทำแต่เข้ามีเดือน ก็เพราะเชื่อกันว่าในวันแรม 14 ค่ำ เดือน 9 นั้น พญายมปล่อยผีให้มาอยู่ในมนุษย์โลกตั้งแต่ตีสี่ถึงหกโมงเช้าเท่านั้น ของกินเหล่านี้เขาจะเอาไปวางไว้กับพื้นดินหรือแขวนไว้ตามกิ่งไม้บ้าง ตามทางแยกบ้าง

ส่วนการทำบุญเดือน 10 นั้น ชาวอีสานเรียกว่าประเพณีบุญข้าวสาก ทำในวันเพ็ญเดือน 10 มีของหวานคือข้าวเม่า ข้าวพอง ถั่ว งา มะพร้าว น้ำตาล คลุกรวมกันเรียกว่า ข้าวสาก ตรงกับกระยาสารทของภาคกลาง เป็นการทำบุญอุทิศให้ญาติผู้ล่วงลับเช่นเดียวกับสารท

เรื่องที่เล่ามานี้ทำในเดือน 9 และเดือน 10 ต่างเดือนกัน และทำอุทิศให้แก่ญาติที่ตายไปแล้ว นิทานที่อ้างก็ดูจะคล้าย ๆ กัน คือ เปรตมาขอส่วนบุญ สรุปว่าการทำบุญเดือน 9 และเดือน 10 เป็นการทำบุญเพื่ออุทิศส่วนกุศลแก่เปตชนคือคนตายโดยเฉพาะเหมือนกัน แต่ทางภาคใต้ดูจะซึ้งซึ้งเอาจริงเอาจังมากกว่าภาคอื่น ๆ

ที่มา: ส.พลายน้อย. (2562). **ขนมแม่เอี้ย**. พิมพ์ครั้งที่ 10. นนทบุรี : สารคดี.

1. จากเรื่อง กระยาสารท ข้อใดกล่าว**ไม่**ถูกต้อง (อธิบายความหมาย)
 1. ขนมกระยาสารทมีที่มาจากตั้งแต่ในสมัยพุทธกาล
 2. ขนมกระยาสารทต้องกินกับกล้วยไข่คู่กันเท่านั้น
 3. กระยาสารท หมายถึง ขนมที่ทำจากข้าวสำหรับทำบุญสารท
 4. กระยาสารทมีส่วนผสมของข้าวตอก ข้าวเม่า ถั่ว งา และน้ำตาล
2. ข้อใด**ไม่**อาจอนุมานได้จากเรื่อง กระยาสารท (สรุปและจับใจความ)
 1. กระยาสารทเป็นขนมที่มีมานานหลายร้อยปี
 2. กระยาสารทมีรสชาติอร่อยจึงนำมาทำบุญสารท
 3. คนในสมัยก่อนมีความเชื่อเรื่องการทำบุญอุทิศส่วนกุศล
 4. คนยุคปัจจุบันมีความเชื่อเรื่องการทำบุญอุทิศส่วนกุศลน้อยลง
3. เหตุใดผู้เขียนจึงใช้วิธีการเขียนยกตัวอย่างนิทานที่มาของกระยาสารท (จุดประสงค์ของผู้เขียน)
 1. เพื่อให้ผู้อ่านสนุกสนานเพลิดเพลินเวลาอ่าน
 2. เพื่อสอดแทรกเนื้อหาคติ ข้อคิดเตือนใจเวลาอ่าน
 3. เพื่อให้ผู้อ่านสนใจในงานเขียนของตนเพิ่มมากขึ้น
 4. เพื่อให้ผู้อ่านได้รู้และเข้าใจถึงความเป็นมาอย่างชัดเจน

4. ข้อใดไม่ใช่ข้อเท็จจริงที่ปรากฏจากเรื่อง กระจยาสารท (ข้อเท็จจริง ความคิดเห็น)

1. กระจยาสารท หมายถึง เครื่องกินในเทศกาลสารท เป็นขนมที่ทำจากข้าวสำหรับทำบุญสารท
2. การทำบุญเพื่ออุทิศส่วนกุศลแก่เปตชนคือคนตายโดยเฉพาะเหมือนกัน แต่ทางภาคใต้ดูจะซึ้งซึ้งเอาจริงเอาจังมากกว่าภาคอื่น ๆ
3. กระจยาสารทมีส่วนผสมของข้าวตอก ข้าวเม่า ถั่ว งา น้ำตาล เมื่อกวนได้ที่แล้ว เขาจะตักลงลงในใบตองแห้งที่ทำเป็นแผ่นกลม ๆ
4. ประเพณีบุญข้าวสาก ทำในวันเพ็ญเดือน 10 มีของหวานคือข้าวเม่า ข้าวพอง ถั่ว งา มะพร้าว น้ำตาล คลุกรวมกันเรียกว่า ข้าวสาก

5. จากสารคดีเรื่อง กระจยาสารท ผู้อ่านได้รับประโยชน์ในเรื่องใดมากที่สุด (ประเมินค่าและข้อคิด)

1. วิธีการรับประทานกระจยาสารท
2. ขั้นตอนวิธีการทำกระจยาสารท
3. ประวัติความเป็นมาของกระจยาสารท
4. ความเป็นมาของการทำบุญสารทภาคต่าง ๆ

ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 6

แมงมุมเพื่อนรัก

“ทำไมเธอถึงทำเพื่อฉันขนาดนี้” วิลเบอร์ถาม “ฉันไม่ควรจะได้รับสิ่งเหล่านี้ ฉันไม่เคยทำอะไรตอบแทนเธอเลย”

“เธอทำแล้ว ก็เธอเป็นเพื่อนฉันไง” ชาร์ลส์ตอบ “นั่นเป็นสิ่งที่ยิ่งใหญ่ ฉันซึ้งใจให้เธอ เพราะฉันชอบเธอ ยิ่งไปกว่านั้น ชีวิตคืออะไร เราต่างเกิดมามีชีวิตอยู่ในระยะเวลาอันสั้น ไม่ช้าก็ตายไป แมงมุมอย่างพวกฉันแทบไม่ได้สร้างประโยชน์อะไรเลย นอกจากทำให้โลกรกรุงรัง ดักแมลง กินแมลง เท่านั้น การที่ฉันได้ช่วยเธอ ทำให้ชีวิตของฉันมีค่า ชีวิตสัตว์อย่างพวกเราจะมีความค่าถ้าได้ทำในสิ่งที่เป็นประโยชน์บ้าง”

“เอ้อ” วิลเบอร์พูด “เธอก็รู้ว่าฉันพูดไม่เก่ง ไม่มีพรสวรรค์เรื่องแบบนี้ แต่ขอบอกอย่างจริงจังนะ ชาร์ลส์ ฉันเป็นหนี้บุญคุณเธอ และฉันยินดีอุทิศชีวิตของฉันให้เธอ ฉันเต็มใจที่จะทำจริง ๆ

“ฉันรู้ ชอบใจมากวิลเบอร์ ฉันรู้ว่าเธอพูดจากใจจริง”

6. “ชีวิตคืออะไร เราต่างเกิดมามีชีวิตอยู่ในระยะเวลาอันสั้น ไม่ช้าก็ตายไป” จากข้อความนี้ หมายความว่าอย่างไร (อธิบายความหมาย)

1. ชีวิตไม่แน่นอน
2. ให้ใช้ชีวิตให้มีค่า
3. ให้ทำทุกวันนี้ให้ดีที่สุด
4. ให้ใช้ชีวิตให้มีความสุข

ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 7

แมงมุมเพื่อนรัก

“ผมไม่เคยได้ยินสัตว์คุยกัน” เขาตอบ “แต่นั้นไม่ได้หมายความว่าสัตว์พูดไม่ได้ เป็นไปได้ว่าอาจมีสัตว์เคยพยายามพูดกับผมอย่างสุภาพ แต่ผมไม่รู้เพราะไม่ได้สนใจ เด็ก ๆ จะสังเกตสิ่งรอบตัวได้ดีกว่าผู้ใหญ่ ถ้าเฟิร์นว่าสัตว์ในโรงนาของซัคเกอร์แมนพูดได้ ผมก็พร้อมจะเชื่อเธอ เวลาพวกสัตว์เจอคนไม่ค่อยพูด มันอาจกล้าพูดมากขึ้นก็ได้ ผมบอกได้ว่ามนุษย์นะเป็นพวกพูดไม่หยุด”

ที่มา: ดัดแปลงจาก ไวท์, อี. ปี. (2554). **ชาร์ลส์ดัตต์ แมงมุมเพื่อนรัก**. กรุงเทพฯ: แพรว.

7. “เด็ก ๆ จะสังเกตสิ่งรอบตัวได้ดีกว่าผู้ใหญ่ ถ้าเฟิร์นว่าสัตว์ในโรงนาของซัคเกอร์แมนพูดได้ ผมก็พร้อมจะเชื่อเธอ” จากข้อความนี้ นักเรียนเห็นด้วยหรือไม่เพราะเหตุใด (ข้อเท็จจริง ความคิดเห็น)

1. ไม่เห็นด้วย เพราะสัตว์ไม่สามารถพูดคุยหรือสื่อสารกันได้
2. ไม่เห็นด้วย เพราะไม่ได้ยินกับหูของตัวเอง เด็กอาจแต่งเรื่องโกหกขึ้นมาได้
3. เห็นด้วย เพราะเด็กมีประสาทในการรับรู้ดีกว่าผู้ใหญ่ ช่างสังเกตรับรู้สิ่งต่าง ๆ ได้ดี
4. เห็นด้วย เพราะเด็กมักจะพูดโกหก เห็นอย่างไรก็มักจะพูดตามสิ่งที่ตนเห็นเสมอ

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 8-10

แมงมุมเพื่อนรัก

เด็กทั้งสองจูงมือกัน วิ่งกระโดดโลดเต้นตรงไปยังเครื่องเล่นม้าหมุน ตรงเข้าหาเสียงดนตรีอันเร้าใจ การผจญภัยมหัศจรรย์ และเรื่องตื่นเต้นชวนระทึก ทั้งคู่ตรงไปยังเส้นทางอันแสนน่าอภิรมย์ ได้เที่ยวเล่นสนุกสนานมีอิสระทำอะไรได้ตามใจ ไม่มีพ่อแม่คอยควบคุม นางอราเบิ้ลยืนมองลูกทั้งสองเสียบ ๆ ถอนหายใจแล้วสู่งน้ำมูก

“พ่อว่าลูกเราจะรักษาตัวเองได้แน่หรือ” นางถาม

“น่า ลูกเราต้องโตขึ้นไม่วันใดก็วันหนึ่งอยู่ดี!” นายอราเบิ้ลว่า “แล้วในเทศกาลงานแบบนี้ก็เป็นสถานที่ที่เหมาะสมให้พวกแกได้เริ่มต้น”

ที่มา: ดัดแปลงจาก ไวท์, อี. ปี. (2554). **ชาร์ลส์ดัตต์ แมงมุมเพื่อนรัก**. กรุงเทพฯ: แพรว.

8. จากข้อความผู้เขียนมีทัศนคติอย่างไรต่อการกระทำของเด็กทั้งสองคน (จุดประสงค์ของผู้เขียน)

1. เห็นว่าเด็กจะเรียนรู้ได้ดีเมื่อได้รับอิสระในการใช้ชีวิตจากพ่อแม่
2. เห็นว่าเด็กควรได้รับการดูแลเอาใจใส่จากผู้เป็นพ่อแม่ตลอดเวลา
3. เห็นว่าเด็กควรเชื่อฟังพ่อแม่ ไม่ปฏิบัติตนให้พ่อแม่ได้รับความเดือดร้อนใจ
4. เห็นว่าเด็กควรได้รับอิสระทำในสิ่งที่เขาอยากทำ โดยมีพ่อแม่คอยสนับสนุน

9. จากข้อความข้างต้นสะท้อนให้เห็นว่าครอบครัวนี้มีลักษณะอย่างไร (ประเมินค่าและข้อคิด)

1. เป็นครอบครัวที่เข้มงวด กังวลว่าลูกจะไม่ปลอดภัยหากปล่อยให้ทำตามใจตนเอง
2. เป็นครอบครัวที่เข้าใจลูก ห่วงใยและให้อิสระในการใช้ชีวิตกับลูก ๆ
3. เป็นครอบครัวที่อบอุ่น ลูก ๆ เชื่อฟังพ่อแม่เป็นอย่างดี
4. เป็นครอบครัวที่รักใคร่กลมเกลียวกันเป็นอย่างดี

10. “นำ ลูกเราต้องโตขึ้นไม่วันใดก็วันหนึ่งอยู่ดี!” จากข้อความผู้เป็นพ่อรู้สึกอย่างไร

(สรุปและจับใจความ)

1. กังวลใจกับการกระทำของลูก
2. เศร้าใจกับการกระทำของลูก
3. สบายใจกับการกระทำของลูก
4. เข้าใจกับการกระทำของลูก

ให้นักเรียนอ่านคำประพันธ์ต่อไปนี้และตอบคำถาม ข้อ 11-15

จันทร์เจ้าขา

จันทร์เอ๋ยจันทร์เจ้าขา	ฉันเกิดมาในเมืองหลวง
จันทร์เด่นเห็นเต็มดวง	โชติช่วงอยู่รูหลังคา
จันทร์จำจันทร์เจ้าเอ๋ย	ฉันไม่เคยได้ศึกษา
วันวันวิ่งไปมา	ขายมาลัยให้รถยนต์
จันทร์เอ๋ยพระจันทร์เจ้า	ฉันต้องเฝ้าอยู่บนถนน
แดดร้อนไม่ร้อนรน	เท่าร้อนใจไม่มีกิน
จันทร์เอ๋ยจันทร์เจ้าขา	ขอหลังคาคลุ่มแผ่นดิน
ขอมุ้งกันยูงรีน	ขอผ้าห่มให้หายหนาว
จันทร์จำจันทร์เจ้าเอ๋ย	ฉันไม่เคยรู้เรื่องราว
ก. ไก่ ข. ไช่ดาว	ขอครูด้วยช่วยสอนฉัน
จันทร์เอ๋ยพระจันทร์เจ้า	ขอคนเรารักผูกพัน
ขอสิทธิเท่าเทียมกัน	ขอสักวันฉันมีกิน ๆ

ที่มา: เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์. (2537). เพลงขลุ่ยเหนือทุ่งข้าว. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : เกี้ยว-เกล้าพิมพ์การ.

11. ข้อใด ไม่ใช่ ข้อเท็จจริงที่ปรากฏในบทประพันธ์ (ข้อเท็จจริง ความคิดเห็น)

1. บ้านชำรุดเสียหาย
2. มีอาชีพขายพวงมาลัย
3. ได้เข้าเรียนในโรงเรียน
4. อาศัยอยู่ในเมืองหลวง

12. ข้อใดคือจุดประสงค์ของผู้เขียน (จุดประสงค์ของผู้เขียน)

1. เพื่อเตือนให้เรียกร้องสิทธิที่พึงมี
2. เพื่อส่งเสริมให้ประกอบอาชีพที่สุจริต
3. เพื่อชี้แนะแนวทางแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำ
4. เพื่อให้ตระหนักถึงปัญหาความไม่เท่าเทียมกัน

จันทร์จำจันทร์เจ้าเอ๋ย	ฉันไม่เคยรู้เรื่องราว
ก. ไก่ ข. ไช้ดาว	ขอครูด้วยช่วยสอนฉัน
จันทร์เอ๋ยพระจันทร์เจ้า	ขอคนเรารักผูกพัน
ขอสิทธิเท่าเทียมกัน	<u>ขอสักวันฉันมีกิน ๆ</u>

13. จากข้อความนี้ผู้เขียนกล่าวถึงเรื่องใดเป็นสำคัญ (สรุปและจับใจความ)

1. ความรัก ความสามัคคีทำให้สังคมเจริญก้าวหน้า
2. การศึกษาสามารถพัฒนาคุณภาพความเป็นอยู่ของมนุษย์ได้
3. หากมนุษย์ได้รับสิทธิขั้นพื้นฐานเสมอภาคกัน คุณภาพชีวิตอาจดีขึ้น
4. สิทธิขั้นพื้นฐาน ความเป็นเสมอภาค ด้านการศึกษา เป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาชีวิต

14. จากบทประพันธ์นี้สิ่งใดคือความทุกข์และความกังวลที่เกิดขึ้นมากที่สุด

(อธิบายความหมาย)

1. ปัญหาการอุปโภค บริโภค การดำเนินชีวิต
2. เล่าการประกอบอาชีพขายพวงมาลัย
3. การใช้ชีวิตในกรุงเทพฯ ๆ
4. ขาดโอกาสในการศึกษา

15. หากนักเรียนอยู่ในสถานการณ์เช่นเดียวกับผู้เขียน นักเรียนจะปฏิบัติตนอย่างไร

(ประเมินค่าและข้อคิด)

1. ยอมรับกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นและดำเนินชีวิตต่อไป
2. ร้องขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานของรัฐให้เข้ามาดูแลคุณภาพชีวิต
3. ร้องขอความช่วยเหลือจากผู้อื่นเพื่อให้ตนผ่านพ้นสถานการณ์นี้ไปได้
4. ยอมรับกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแสวงหาโอกาสในการพัฒนาตนเองให้ดีขึ้น

ตอนที่ 2

คำชี้แจง : ให้นักเรียนอ่านเรื่องสั้นที่กำหนดให้แล้วตอบคำถามท้ายเรื่อง

เก้าอี้ดนตรี

ถ้ามีใครสักคนภูมิใจในตัวเองมาก ๆ เก้าอี้สี่เนื้อไม้ ก็มีความรู้สึกคล้ายใครคนนั้นเก้าอี้ไม่ลืมตาดูโลก ในโรงหลังบ้านของช่างไม้คนหนึ่ง ณ เวลาที่มันเกิด ท้องฟ้าเป็นสีฟ้า แดดทอสีทอง และชายชราช่างไม้ผู้ให้กำเนิดก็ฮัมเพลงเบา ๆ อย่างเป็นสุข ขณะตรึงสลักตะปูแต่ละตัวยึดติดกับเก้าอี้

เดิมที่ชายชราคิดจะทาสีเก้าอี้ให้เป็นสีฟ้าเหมือนท้องฟ้า หรือไม้ก็ทาสีเขียวเหมือนใบไม้ผลิ ทาสีแดงแบบดวงอาทิตย์ รวมทั้งจะลงสีทองเหมือนแสงแดด แต่ที่สุดแล้วเขาคิดว่า สีเนื้อไม้มันเหมาะจะเหมาะกับเก้าอี้ที่สุดแล้ว

เก้าอี้แสนสวยถูกนำมาแสดงตรงหน้าร้าน ผู้คนที่ผ่านไปมาไม่มีใครเลยจะอดใจไม่กล่าวชมความงามของมันได้ เพียงไม่ถึงชั่วโมง มันก็ถูกซื้อไป คุณครูใหญ่ของโรงเรียนประจำเมืองนั่นเองที่เป็นผู้ซื้อ

“เก้าอี้สวย ๆ อย่างนี้แหละที่เราหามานานแล้ว” ครูใหญ่กล่าวกับช่างไม้ด้วยเสียงอันดังและโอ้อ่า “เราจะนำไปเป็นเก้าอี้ดนตรี”

“...เก้าอี้ดนตรี...!” เก้าอี้แอบอุทานอย่างยินดีเพราะมันชอบดนตรีเป็นอย่างยิ่ง เสียงเพลงที่ช่างไม้ร้องกล่อมขณะสวมมือบรรจงเลื่อยและกลึงไม้แต่ละท่อน มีความหมายต่อชีวิตอย่างมาก

“โลกนี้งดงามนัก แต่ไม่มีอะไรจะงามไปกว่าเสียงดนตรีอีกแล้ว” มันคิด

ครูใหญ่ยกเก้าอี้แบกไปโรงเรียน ตลอดระยะทางอันไม่ไกลมากนัก เก้าอี้ได้ยินเสียงหัวเราะฮา ๆ จากครูใหญ่ แทนที่จะเป็นเสียงฮัมเพลงอย่างที่มีนัยสำคัญ

“เก้าอี้ดนตรีมาแล้ว...เก้าอี้ดนตรีตัวใหม่มาแล้ว” บอกต่อ ๆ กัน ขณะกรูกันมาในโรงลานของโรงเรียน เก้าอี้ถูกนำมาวางตรงหน้า ทุกคนมองมันอย่างชื่นชมและต่างหวัง

จะได้นั่งประกาศชัยชนะของตนบนเก้าอี้ตัวนี้ ต่อสายตามาตมหลายพันคู่ เก้าอี้รู้สึกเงินเล็กน้อย แต่ก็อดดีใจและภูมิใจไม่ได้

ถ้ามีใครสักคนภูมิใจในความเป็นตัวเองมาก ๆ เก้าอี้สี่เนื้อไม้ก็มีความรู้สึกคล้ายใครคนนั้น มันแทบจะรอให้ถึงตอนเย็นไม่ไหวแล้ว

เย็นวันนั้น เก้าอี้ทั้งเก้าอี้ใหม่จำนวนมากถูกนำมาวางล้อมเป็นวงกลมกลางลานที่กว้างใหญ่ยิ่งกว่าสนามฟุตบอล แน่แน่นอนว่าเก้าอี้ตัวใหม่ย่อมเด่นสง่ากว่าใคร ล้อมวงรอบนอก มีจำนวนมากกว่าเก้าอี้ผู้อื่นหนึ่งคน คือ นักเรียนทั้งโรงเรียนที่ลงชิงชัยในการแข่งขันเก้าอี้ดนตรี

เก้าอี้ตัวใหม่ฆ่าเสียงตาไปรอบ ๆ ในบรรดาเก้าอี้เก่า ๆ นับร้อยนับพันนั้นไม่มีตัวใดสบตากับมันเลย พวกมันต่างมีท่าทีเฉยนิ่ง ไม่ยินดียินร้าย เหมือนไม่ยอมรับรู้ว่า เสียงดนตรีกำลังจะกังวานแล้ว

ดนตรีจากลำโพงรอบทิศทาง เป็นเพลงจังหวะกระแทกกระทั้น มิใช่เพลงเย็นหูอย่างที่แก้อี้สี่เนื้อไม้ชอบ แต่แก้อี้ก็สนุกสนานไปกับมันได้ นักเรียนและครูเริ่มต้นไปรอบวงแก้อี้ ครูใหญ่ครูน้อยหัวเราะฮา ๆ ปรบมือ

เชียร์อยู่ด้านนอก แก้อี้โยกตัวอย่างมีความสุข ขาทั้งสองข้อมันขยับรับจังหวะ

บ๊ีบ- บ๊ีบบ๊ีบบ๊ีบ- บ๊ีบ ฮะ บ๊ีบ- บ๊ีบบ๊ีบบ๊ีบ- บ๊ีบ บ๊ีบ- บ๊ีบบ๊ีบบ๊ีบ

คลิก---

ใครสักคนต้องทำอะไรผิดพลาดแน่ ๆ อยู่ดี ๆ เสียงเพลงจึงสงบลง แก้อี้คิดอย่างนั้น แต่ผู้ชำนาญการเล่นแก้อี้ดนตรีย่อมไม่คิดเช่นนั้นด้วย คนจำนวนพันกรูวอน ถลากันไปที่แก้อี้แต่ละตัวกระโจน พรวดใส่ตัวใดก็ได้ที่ใกล้ที่สุด ตรงที่แก้อี้ตัวใหม่ นักเรียนร่างผอมคนหนึ่งกำลังจะทรุดนั่ง แต่ก็ถูกชั้นทำยอวบใหญ่ของใครอีกคนกระแทกเขาปลิวไป และกระแทกตัวลงบนแก้อี้ได้สำเร็จ

มันรู้สึกจุกเสียดไปทั้งตัว

ครูใหญ่เป่านกหวีดเสียงดัง ทุกคนลุกขึ้นยืน คนที่หือหือไม่มีแก้อี้ที่นั่งถูกปรับแพ็คตัดออกจากการแข่งขัน และแก้อี้เก่า ๆ ตัวหนึ่งก็ถูกนำออกไปจากวงด้วย เสียงเพลงดังขึ้นอีกครั้ง ทุกคนที่ล้อมวงแต่นวนไปข้างหน้า แต่คราวนี้แก้อี้ไม้ตัวใหม่ไม่โยกตัวและขยับแข้งขาอีกต่อไปแล้ว เพียงรอบเดียวที่เพิ่งผ่านมันก็เข้าใจ “กติกาก” ขึ้นมากที่สุดทีเดียว

ทุกครั้งที่เพลงหยุด ผู้เล่นคนหนึ่งจะต้องตีกระเด็นไปจากวงทุกครั้งก่อนเพลงดังขึ้นใหม่ แก้อี้ตัวหนึ่งก็จะถูกคัดออกตามไป จากจำนวนหลายพันของแก้อี้และคนรอบวงเมื่อเริ่มต้น บัดนี้เหลือเพียงผู้แข่งขันสองคนกับแก้อี้ตัวหนึ่ง แก้อี้ไม้สี่เนื้อไม้ตัวนั้น

เสียงเพลงยังคงดังอยู่หรือไม่ ไพเราะหรือไม่ แก้อี้ไม่รู้เสียแล้ว ผู้แข่งขันคู่นั้นขยับก้าววนรอบตัวมันด้วยท่วงท่ามุ่งหมายคุมเชิงและช่วงชิงจังหวะ ดวงตาทั้งสองคู่อันเล็งกันเพื่อค้นหาที่ ใครจะมามัดทอดอารมณ์ ปลอ่ยใจไปกับเสียงเพลงอยู่ได้ ในเมื่อชัยชนะเป็นสิ่งที่จะต้องตัดสินกันในเวลาเสี้ยวพริบตา

คลิก-- !!

ฝุ่นคลุ้ง-!!

หนึ่งในสองคนนั้นเหินยวไหลอีกคนจนคะมำหาย แล้วโถมขึ้นเหนือแก้อี้ได้สำเร็จ เขากดพนักแก้อี้โยกขย่มมันเหมือนว่าขอให้ร่วมยินดีด้วยเสียงหัวเราะของผู้ชนะดังกึกก้อง เสียงปรบมือดังจากรอบ ๆ ในขณะที่ผู้แพ้ออกตก ลุกขึ้นปัดฝุ่นให้ตัวเอง แล้วเดินเหินเงยบเลียงไป

แก้อี้ก็คอดก มันบอกตัวเองว่า มันต่างหากที่แป้นผู้แพ้ที่แท้จริง

“ขอรับรองนะ อย่าเรียกฉันว่าแก้อี้ดนตรีอีกต่อไปเลย” แก้อี้ไม้สี่เนื้อไม้ได้แต่คร่ำครวญในทุกเย็นที่มันถูกลากตัวออกไปวางกลางลาน

แต่ใครหรือจะเสียเวลาอมฟังแก้อี้ตัวหนึ่ง

ทุกเย็น ครั้งแล้วครั้งเล่า วันแล้ววันเล่า มันจึงต้องออกไปในฐานะแก้อี้แห่งเสียงเพลง...แก้อี้

แห่งเกียรติยศ...แก้อี้แห่งชัยชนะ...มันคือแก้อี้ตัวสุดท้ายที่ต้องช่วงชิง

หลับตาที่ไร มันเห็นแต่ภาพของการแก่งแย่ง เห็นบันท้ายที่สลับว่อนเพื่อกีดกันผู้อื่น รวมทั้งการกระชกน้ำหนักทั้งหมดลงบนตัวมัน แต่ละวัน หูของแก้อี้ก็อื้อตึงด้วยเสียงหัวเราะ แม้ว่าหูไม่หนวกมันก็ไม่มีกะจิตกะใจจะฟังเพลงได้อีกแล้ว

นับแต่นั้นแก้อี้ก็เปลี่ยนไป ในเมื่อขอร้องดี ๆ ไม่มีใครฟัง มันจึงตัดสินใจตอบโต้ด้วยวิธีการของมัน แก้อี้ไม่ยอมอีกแล้วที่จะให้นั่งบนตัวมันง่าย ๆ เวลาใครလာเข้ามาด้วยความเร็วสูง มันพับขาตัวเองเพียงนิดเดียว น้ำหนักโถมขึ้นไปนั่นก็พาให้เจ้าของน้ำหนักล้มกลิ้งลงกองกับพื้น

หรือบางทีเปลอ มันยื่นขาแข็งเปิกไปชดชาผู้คน... หรือบางครั้ง มันดันตะปู้ขึ้นมาเกี่ยวกับ...

แก้อี้เกรงใจเรื่อย ๆ ในไม่ช้าผู้คนก็จับได้ว่ามันเกรง คนที่หงุดหงิดจึงตอบโต้ด้วยการใช้เท้าถีบมัน ใช้ของแหลมคมชูดลงไปบนผิวไม้ที่ไม่มีสีปกป้อง ใช้ก้อนทุบหัวตะปู้อย่างไม่ปราณีปราศรัย ที่ร้ายแรงที่สุดคือการพาลพาลโกล กล่าวหาว่ามันคือแก้อี้แห่งความวิบัติ พวกเขาหลายคนช่วยกันจับแก้อี้เหวี่ยงอัปเปหิออกจากวง...แบบถาวร

แต่แก้อี้ไม่เสียใจเลย มันตั้งใจเสียอีกที่ไม่ต้องร่วมมือกับคนพวกนั้น

นานกว่าวันที่เดือนไม่มีใครสนใจจำ แก้อี้ถูกทอดทิ้งให้ตากแดดตากตากฝนตรงมุมหนึ่งของโรงเรียน แล้วที่สุด เวลาของมันในสถานศึกษาก็สิ้นลงเมื่อภารโรงก็จับมันโยนออกไปนอกรั้ว มันเป็นแก้อี้ตัวแรกที่ถูกไล่ออกจากโรงเรียน กลิ้งจมโคลนอยู่ตรงกองขยะใกล้นั้น ผู้คนที่เดินผ่านไปมาไม่มีใครจะจำได้เลยว่า นี่คือแก้อี้ที่เคยสวยงามที่สุดของเมือง แก้อี้ที่พวกเขาเคยมองอย่างชื่นชมมาแล้ว

ไม่ไกลจากโรงเรียน มีบ้านหลังเล็ก ๆ หลังหนึ่งปลูกอยู่ตรงชายทุ่ง

ลูกสาวของเจ้าของบ้านเป็นเด็กตัวเล็ก ๆ ร่างผอมบาง เธอเป็นนักเรียนคนแรก ๆ ที่ถูกคัดออกพ้นจากเกมแก้อี้ดนตรีในทุก ๆ เย็น

เด็กหญิงไม่เคยได้นั่งแก้อี้ตัวที่สวยงามที่สุด ว่าไปแล้ว นอกจากมานั่งยาวในห้องเรียน เธอก็ไม่เคยได้นั่งแก้อี้ตัวใดเลย

เด็กหญิงเคยแอบฝันว่าวันหนึ่งตัวเองก็เป็นคนหนึ่งที่มีโอกาสได้นั่งแก้อี้ นิ่งนานเท่าที่จะมีความสุขอยู่บนนั้นได้ วางสองแขนแนบกับเท้าแขนเอนแผ่นหลังนาบพิงพนัก นั่นคงเป็นโมงยามที่มีความสุขที่สุด

นึกต่อไปว่า เมื่ออยู่บนแก้อี้เพื่อน ๆ แต่ละคนจะใช้เวลาทำอะไร

เขาอาจจะนั่งบริหารประเทศ?

เขาอาจจะนั่งนับเงินเหมือนนายธนาคาร?

เธออาจจะนั่งขมวดคิ้วเหมือนเจ้าของกิจการใหญ่?

เขาจะนั่งทุบโต๊ะแบบผู้พิพากษา?

เขาจะนั่งชี้นิ้วสั่งการรบ?

เด็กหญิงคิดต่อไปไม่ได้ ฝันของเธอถึงทางตันเพียงแค่นั้น ดูเหมือนว่าการฝันเห็นตัวเองได้นั่งในแต่ละบุคลิกที่วางท่าจะต้องเค้นพลังมหาศาลมาจึงจะสร้างภาพให้เป็นรูปชัดจับต้องได้ ช่างเป็นฝันที่เกินตัวเสียกระไรอย่างว่าแต่ในความเป็นจริง เธอจะหรือจะมีโอกาสได้นั่งเก้าอี้?

ในความเป็นจริง เก้าอี้มีไว้สำหรับผู้ชนะ

จากสถิติในการเล่นเก้าอี้ดนตรี พวกเพื่อน ๆ ทั้งโรงเรียนไม่ลังเลจะเรียกเธอว่า “เด็กหญิงขี้แพ้” พวกเขาคิดว่าสาเหตุเป็นเพราะร่างกายของเพื่อนคนนี้บอบบางเกินไป แต่เป็นไปได้ไหมว่า หัวใจของเธอต่างหากที่แบบบาง หัวใจมิได้ถูกออกแบบมาให้แกร่งพอสำหรับทุกเกมชีวิตที่ต้องแก่งแย่งช่วงชิง

บ่ายวันนั้นมีฝนตกลงมาครู่หนึ่ง ฝนนั้นเองที่ชะคราบโคลน ซึ่งกรังเกรอะเก้าอี้ไปบางส่วน ขณะเด็กหญิงผู้ถูกแพ้ออกเดินกลับจากโรงเรียน เธอจึงมองเห็นมัน

เก้าอี้ (ที่ไม่มีใครเสนอตัวช่วงชิงอีกต่อไป) ถูกนำไปที่บ้านชายทุ่งการทำความสะอาดและซ่อมแซม เป็นไปเท่าที่มีน้อย ๆ บอบบางคู่นั้นจะทำได้ เด็กหญิงไล่ปลายนิ้วบนแผ่นไม้ที่เต็มไปด้วยรอยแผล

กะปลกกะเปลี้ย ไร้เรี่ยวแรง และความรู้สึกนึกคิด หลายวันผ่านมาเก้าอี้หมดอาลัยที่จะดำรงลมหายใจ มันกำลังจะเป็นเพียงซากชีวิตอยู่แล้ว แต่ในพริบตาอันหม่นเหม่อกับความเป๋นตาย นาที่นั้นไอบอบุ่นเพียงเล็กน้อย ก็มาช่วยมันไว้ได้ทัน

อายอุ่นจากร่างบอบบางที่ค่อย ๆ ทรุดนั่งบนตัวมัน ค่อย ๆ วางแขนและแผนหลังลงแนบกับร่างกาย ทุกส่วนของมัน เป็นการนั่งอย่างคนที่อยาก นั่งเก้าอี้ มีใจนั่งอย่างคนที่อยากเอาชนะ

ในความเงียบ เก้าอี้เหมือนได้ยินเสียงเพลงลอยมาจากที่ไกล... เพลงซึ่งมิได้ถูกสกัดเสียงให้ขาดเป็นห้วง ๆ ดังที่เป็นฝันร้ายมาชั่วชีวิต

เก้าอี้ค่อย ๆ สัมผัสขึ้น เบื้องบนท้องฟ้าเป็นสีฟ้าเหมือนเมื่อวันแรกกำเนิด โลกกลับคืนสวยงาม มันเงี่ยหูฟังอีกครู่จึงสัมผัสอย่างปิติว่า เพลงที่ได้ยินนั้นมีใช่เสียงซึ่งลอยในห้วงฝัน หากเป็นเพลงที่ผ่านออกมาจากริมฝีปากน้อย ๆ ของผู้ที่กำลังนั่งบนตักของมัน เด็กหญิงผู้ซึ่งนึกภาพไม่ออกว่าตัวเองจะนั่งทำอะไรบนเก้าอี้ เด็กหญิงผู้ซึ่งหัวใจได้รับการออกแบบมาผิดแบบคนนั้น

ในวาระที่บอกตัวเองว่า พอใจจะมีชีวิตอยู่ต่อไป เก้าอี้ไม้สีเนื้อไม้ซีดโทรมยังได้รำลึกด้วยว่า ตราប់ที่

ให้นักเรียนตอบคำถามจากเรื่องสั้นที่กำหนดให้

1. จากข้อความ “แก้อี้คอตก มันบอกตัวเองว่า มันต่างหากที่ เป็นผู้แพ้ที่แท้จริง” ผู้แพ้ที่แท้จริง หมายถึงอะไร (อธิบายความหมาย)

.....

.....

.....

.....

2. สาระสำคัญของเรื่องสั้น แก้อี้ดนตรี คืออะไร (สรุปและจับใจความ)

.....

.....

.....

.....

3. การที่แก้อี้ไม่ยอมให้คนนั่งบนตัวมันง่าย ๆ เพราะแก้อี้ไม่มีความสุขกับการเป็นแก้อี้ดนตรีอีกต่อไป ผู้เขียนมีจุดประสงค์ที่จะสื่อสารเรื่องใดกับผู้อ่าน (จุดประสงค์ของผู้เขียน)

.....

.....

.....

.....

4. แก้อี้ไม่พอใจกับการเป็นแก้อี้ดนตรีจึงต่อต้านจนกระทั่งหลุดพ้น ถ้านักเรียนต้องเจอกับเหตุการณ์เหมือนแก้อี้จะทำอย่างไร (ข้อเท็จจริง ความคิดเห็น)

.....

.....

.....

.....

5. ให้นักเรียนอธิบายว่าจะนำข้อคิดที่ได้จากเรื่อง แก้อี้ดนตรี ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร (ประเมินค่าและข้อคิด)

.....

.....

.....

.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ประเด็นการประเมิน	ระดับคะแนน	
	1	0
1) อธิบายความหมาย ตีความคำศัพท์ หรือ สำนวน (ใช้ตรวจข้อที่ 1)	เขียนอธิบายความหมาย ตีความคำศัพท์ หรือ สำนวนได้	ไม่สามารถเขียน อธิบายความหมาย ตีความคำศัพท์ หรือ สำนวนได้
2) สรุปและจับใจความเรื่องที่อ่าน (ใช้ตรวจข้อที่ 2)	เขียนสรุปและจับ ใจความสำคัญของเรื่องที่ อ่านได้ตรงประเด็น เนื้อหา ลำดับความคิด ต่อเนื่องกัน	ไม่สามารถเขียนสรุป และจับใจความสำคัญ ของเรื่องที่อ่านได้ตรง ประเด็นเนื้อหา ลำดับ ความคิดต่อเนื่องกัน
3) บอกจุดประสงค์ของผู้เขียนและวิเคราะห์ น้ำเสียงของผู้เขียน (ใช้ตรวจข้อที่ 3)	เขียนบอกจุดประสงค์ ของผู้เขียนจากเรื่องที่ อ่านได้	ไม่สามารถเขียนบอก จุดประสงค์ของผู้เขียน จากเรื่องที่อ่านได้
4) จำแนกข้อเท็จจริง ความคิดเห็น และ พิจารณาความน่าเชื่อถือของข้อมูล (ใช้ตรวจข้อที่ 4)	เขียนแสดงความคิดเห็น พร้อมเหตุผล ข้อสนับสนุนที่น่าเชื่อถือ	ไม่สามารถเขียนแสดง ความคิดเห็น พร้อม เหตุผลข้อสนับสนุนที่ น่าเชื่อถือ
5) ประเมินค่าเรื่องที่อ่านและข้อคิดที่ได้รับ (ใช้ตรวจข้อที่ 5)	เขียนอธิบายข้อคิดที่ได้ จากเรื่อง และวิธีการ นำไปปรับใช้ใน ชีวิตประจำวัน	ไม่สามารถ เขียน อธิบายข้อคิดที่ได้จาก เรื่อง และวิธีการนำไป ปรับใช้ใน ชีวิตประจำวัน

แบบสอบถามความคิดเห็น

แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการตอบสนองของผู้อ่าน

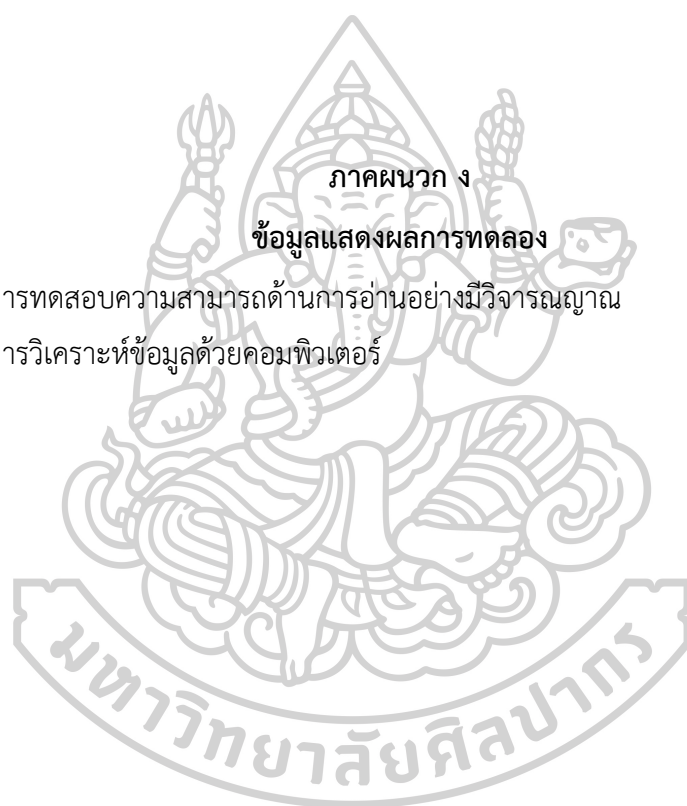
1. แบบสอบถามความคิดเห็นฉบับนี้มีจำนวนทั้งหมด 15 ข้อ ประกอบด้วยกัน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านบรรยายภาคการเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้
2. แบบสอบถามความคิดเห็นฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวัดความคิดเห็นและความรู้สึกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการตอบสนองของผู้อ่าน
3. ให้นักเรียนอ่านคำถามและพิจารณาคำตอบที่สอดคล้องกับความคิดเห็นมากที่สุด แล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็น โดยแบ่งระดับคะแนนความคิดเห็นเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ระดับคะแนน 5	เห็นด้วยมากที่สุด
ระดับคะแนน 4	เห็นด้วยมาก
ระดับคะแนน 3	เห็นด้วยปานกลาง
ระดับคะแนน 2	เห็นด้วยน้อย
ระดับคะแนน 1	เห็นด้วยน้อยที่สุด

แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบ
การตอบสนองของผู้อ่าน

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
ด้านบรรยากาศการเรียนรู้						
1	นักเรียนมีความพอใจจากการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้					
2	นักเรียนมีอิสระในการแสดงความคิดเห็นและรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนในชั้นเรียน					
3	ได้รับคำแนะนำและให้คำปรึกษาเมื่อเกิดประเด็นสงสัย					
4	นักเรียนมีความพอใจในการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม					
5	บรรยากาศการเรียนรู้ช่วยส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนและครูมากขึ้น					
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้						
6	กิจกรรมการเรียนรู้เป็นลำดับต่อเนื่อง นักเรียนสามารถร่วมกิจกรรมและปฏิบัติตามขั้นตอนได้					
7	กิจกรรมการเรียนรู้ช่วยให้นักเรียนได้เชื่อมโยงประสบการณ์ของตนเองเข้ากับเรื่องที่อ่าน					
8	กิจกรรมการเรียนรู้ช่วยให้นักเรียนได้ฝึกคิดตอบคำถาม และแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่านได้อย่างมีหลักการและมีอิสระ					
9	กิจกรรมการเรียนรู้ช่วยให้นักเรียนได้พัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณจากเรื่องที่อ่านได้อย่างเป็นระบบ					
10	กิจกรรมการเรียนรู้มีความน่าสนใจและกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้มากขึ้น					
ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้						
11	นักเรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์กับเพื่อนในชั้นเรียน					
12	นักเรียนได้รับความเพลิดเพลินจากการอ่าน					
13	นักเรียนได้ฝึกทักษะการคิดและการทำงานที่เป็นระบบ					
14	นักเรียนมีมนุษยสัมพันธ์ดี สามารถทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นได้					
15	นักเรียนได้พัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณจากเรื่องที่อ่าน					

ตารางที่ 25 ผลการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

นักเรียนคนที่	ก่อนเรียน Pre- test	หลังเรียน Post-test
1	10	16
2	8	14
3	9	14
4	7	11
5	6	9
6	7	15
7	8	16
8	11	17
9	10	15
10	9	16
11	8	13
12	10	16
13	9	15
14	7	12
15	7	13
16	8	18
17	9	12
18	10	15
19	8	14
20	10	14
21	11	13
22	9	12
23	11	16
24	9	12
25	9	18
26	10	14
27	12	17

ตารางที่ 25 ผลการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน (ต่อ)

นักเรียนคนที่	ก่อนเรียน Pre- test	หลังเรียน Post-test
28	11	15
29	10	16
30	10	16
31	7	12
32	8	15
33	8	14
34	13	19
35	8	11
36	10	15
37	11	16
38	9	13
39	10	13
(M)	9.15	14.41
(S.D)	1.55	2.15

ตารางที่ 26 ผลการประเมินแผนผังความคิด ใบงาน และการเขียนบันทึกการตอบสนอง

คนที่	ครั้งที่ 1 สารคดี (20)	ครั้งที่ 2 เรื่องสั้น (20)	ครั้งที่ 3 นวนิยาย (20)	ครั้งที่ 4 กวีนิพนธ์ (20)
1	14	14	17	19
2	13	13	14	16
3	12	15	14	15
4	14	14	15	16
5	11	12	15	17
6	12	13	14	15
7	14	14	17	18
8	15	14	18	18
9	15	15	18	19
10	12	16	16	17
11	13	12	15	18
12	13	15	16	17
13	13	15	16	17
14	16	17	17	17
15	13	14	15	17
16	13	14	16	17
17	14	14	17	17
18	16	14	14	16
19	15	15	15	18
20	15	16	19	19
21	16	14	18	19
22	12	13	14	16
23	14	14	16	18
24	12	14	15	16
25	13	14	16	17

ตารางที่ 26 ผลการประเมินแผนผังความคิด ใบงาน และการเขียนบันทึกการตอบสนอง (ต่อ)

คนที่	ครั้งที่ 1 สารคดี (20)	ครั้งที่ 2 เรื่องสั้น (20)	ครั้งที่ 3 นวนิยาย (20)	ครั้งที่ 4 กวีนิพนธ์ (20)
26	14	16	15	17
27	16	15	15	17
28	16	18	19	19
29	17	14	19	18
30	17	16	17	19
31	14	15	18	18
32	18	15	16	18
33	12	15	15	15
34	15	15	17	17
35	16	14	18	19
36	17	15	16	17
37	13	14	17	17
38	15	14	16	16
39	16	16	17	18
(M)	14.25	14.53	16.20	17.28
(S.D)	1.74	1.21	1.47	1.16

สรุปผลการประเมิน

ผลการประเมินแผนผังความคิด ใบงาน และการเขียนบันทึกการตอบสนองระหว่างการทดลองจากการทดลองทั้งหมด 4 ครั้ง พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/2 ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบจัดการเรียนรู้การตอบสนองของผู้อ่าน มีค่าเฉลี่ยสูงขึ้นทุกครั้ง คือ 14.25, 14.53, 16.20, 17.28 ตามลำดับ

ตารางที่ 27 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยแบบทดสอบความสามารถด้านการอ่าน
 อย่างมีวิจรรย์นญนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้วยรูปแบบจัดการเรียนรู้การตอบสนองของ
 ผู้อ่าน

Paired Samples Statistics

		Mean	N	Std. Deviation	Std. Error Mean
Pair 1	posttest	14.4103	39	2.14866	.34406
	pretest	9.1538	39	1.54815	.24790

Paired Samples Correlations

		N	Correlation	Sig.
Pair 1	posttest & pretest	39	.606	.000

Paired Samples Test

		Paired Differences					t	df	Sig. (2-tailed)
		Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean	95% Confidence Interval of the Difference				
					Lower	Upper			
Pair 1	posttest - pretest	5.25641	1.72776	.27666	4.69634	5.81649	18.999	38	.000

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นางสาวสุรัตน์ สมศรี
สถานที่เกิด	อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ
วุฒิการศึกษา	พ.ศ. 2561 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ พ.ศ. 2563 ศึกษาต่อระดับปริญญาโท สาขาวิชาการสอนภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

